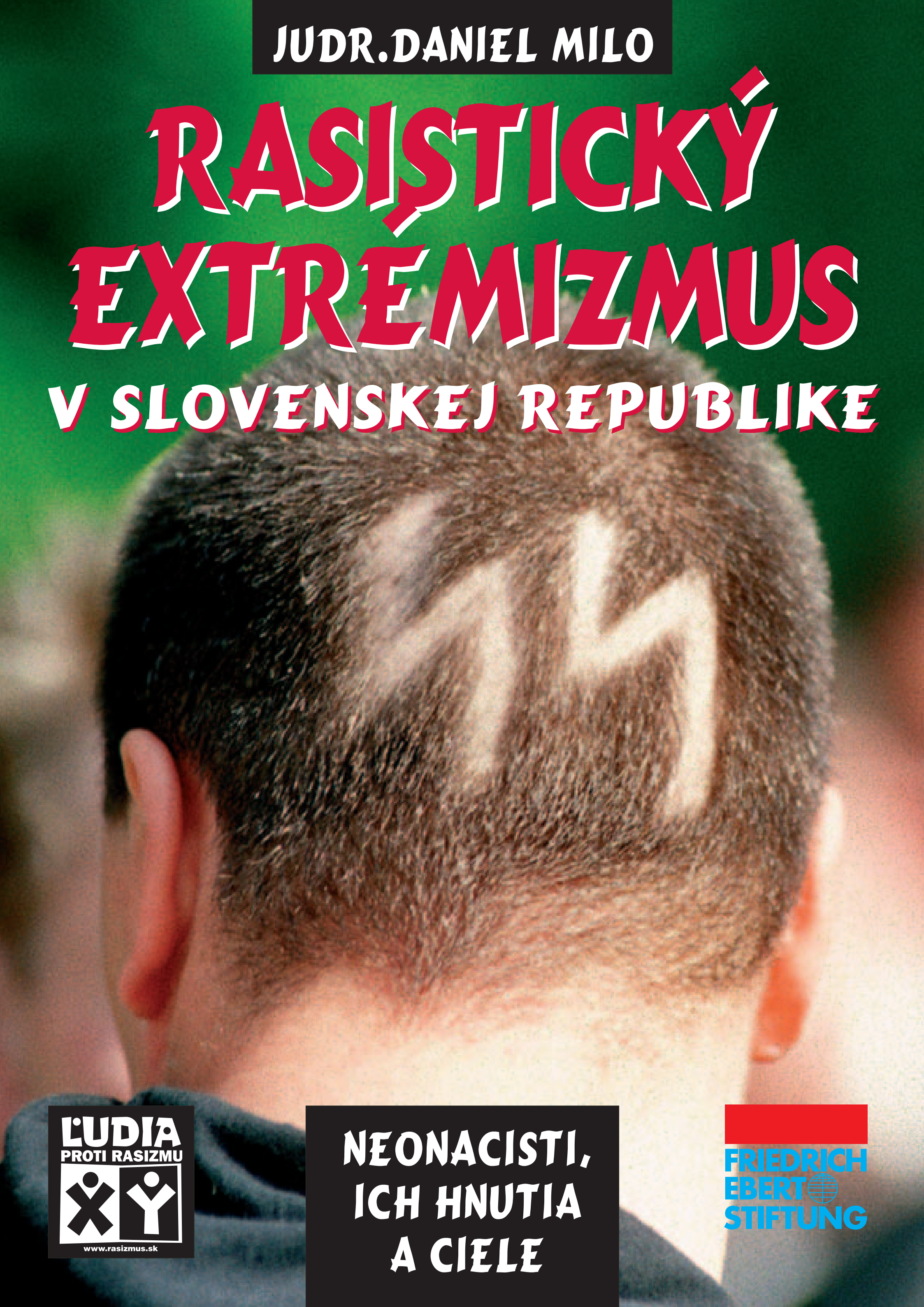

JUDR. DANIEL MILO

RASISTICKÝ EXTRÉMIZMUS

V SLOVENSKEJ REPUBLIKE

NEONACISTI, ICH HNUTIA A CIELE

ĽUDIA PROTI RASIZMU
www.rasizmus.sk

FRIEDRICH EBERT STIFTUNG

Publikácia neprešla jazykovou úpravou

© Ľudia proti rasizmu

Kniha vyšla s podporou Friedrich Ebert Stiftung,
zastúpenie v Slovenskej republike.

ISBN 80-89149-03-0

OBSAH

Úvod 5

1. Charakteristika základných pojmov 7
1.1. Čo je to rasa. Existujú rôzne, navzájom odlišné ľudské rasy? 7
1.2. História vzniku rasizmu, jeho korene a súčasnosť 8
1.3. Definovanie a charakteristika pojmu extrémizmus a s ním súvisiacich pojmov 12
1.4. Pojem rasistický extrémizmus a jeho prejavy 16
1.5. Rasovo motivovaná trestná činnosť 17
1.6. Charakteristika ostatných súvisiacich pojmov 18

2. Kto sú skinheadi, alebo nie je skín ako skín 21
2.1. Vznik a história rasovo extrémistických hnutí u nás 21
2.2. Krátky Proces a Juden Mord 25
2.3. Koncerty 26
2.4. Ideové zameranie a ciele rasistických extrémistických skupín 27
2.5. S.H.A.R.P. skinheads 29
2.6. Náboženské smerovanie extrémistických hnutí 30

3. Charakteristika rasovo extrémistických zoskupení a ich príslušníkov 31
3.1. Pojmy a symbolika 31
3.2. Oblečenie 35
3.3. Veková štruktúra a sociálne postavenie skinheadov 36
3.4. Kto sa stane skinheadom 38
3.5. Charakteristické postoje a povahové vlastnosti pravicových extrémisto 40

4. Prečo sú nebezpeční 43
4.1. Skinheads – správna cesta 43
4.2. Druhy aktivít extrémistických skupín 46
4.3. Neonacistický terorizmus 47
4.4. Médiá a Internet 50
4.5. Neonacistické a rasovo extrémistické zoskupenia pôsobiace na Slovensku 54
4.6. Nové trendy v aktivitách a organizácii 61
4.7. Nedávne aktivity s extrémistickým prvkom 62
4.8. Rozhovor so Skínom 68

5. Postoj štátu 82
5.1. Medzinárodno-právna úprava 82
5.2. Vnútroštátna právna úprava 85
5.2.1. Trestno-právna úprava protiprávneho konania s rasovo-extrémistickými prvkami 86
5.2.2. Úprava v ostatných právnych normách 95
5.3. Prístup polície k rasovo motivovaným trestným činom 96
5.3.1 Štatistiky rasovo motivovaných trestných činov 98
5.4 Nedostatky súčasnej právnej úpravy 101

6. Čo s nimi 106
6.1. Prečo rasizmus ? 107
6.2 Prevencia 108
6.3 Alternatívne tresty 108
6.4 Školstvo 109
6.5 Čo môže urobiť každý z nás 110

Záver 111

Zoznam použitej literatúry 112

Príloha č. 1 113
Príloha č. 2 115
Príloha č. 3 118
Príloha č. 4 120

ÚVOD

Táto kniha je pokusom sprostredkovať širokej i odbornej verejnosti informácie o fenoméne ktorý poznáme pod mnohými názvami: Neonacisti, Náckovia, alebo Skíni. Vysvetľuje dôvody, prečo niektorí mladí ľudia inklinujú k tomuto hnutiu, odhaľuje, čo sa skrýva za hladko vyholenými hlavami, bomberami a naleštenými topánkami týchto mladíkov, prináša základné informácie o ich cieľoch, a v neposlednom rade sa snaží mapovať aj reakcie oficiálnych orgánov na rozmach tohto hnutia na Slovensku.

Extrémne pravicovo a rasisticky orientovaní skíni sú na Slovensku prítomní a mnohí z nich sa aktívne prejavujú prostredníctvom rôznych aktivít. Pôsobí tu mnoho dobre etablovaných zoskupení, ktoré slúžia ako inštitucionálna základňa pre zhruba 5000 členov a prívržencov rasového extrémizmu.

Rasistickí extrémisti na Slovensku už nepredstavujú oddelené a izolované skupiny. Najmä v posledných troch rokoch tieto skupiny začali budovať svoju infraštruktúru a väzby na zahraničie v oveľa väčšej miere, než kedykoľvek predtým. Zvlášť tie s medzinárodnými prepojeniami a pobočky medzinárodných „white power“ organizácií sa dajú považovať za najviac nebezpečné.

Hlavný terč slovenských rasistických extrémistov predstavujú na Slovensku Rómovia. Vďaka extrémne vysokému sociálnemu dištancu voči rómskemu etniku zo strany majoritnej populácie, ktorý sa prejavuje vo všetkých skupinách spoločnosti, sa prejavy rasizmu vyskytujú aj u príslušníkov polície. Slovenská verejnosť pritom na jednej strane odsudzuje radikálne extrémistické aktivity a sociologické prieskumy ukazujú vysoký sociálny dištanc voči skínom. No súčasne, vďaka komplexu problémov, spojených s Rómami, verejnosť ukazuje relatívne vysokú mieru podpory pre represívne riešenia Rómskej problematiky. Skrytý rasizmus veľkej časti slovenskej verejnosti je vodou na mlyn rasistickým skinheadom, ktorí sa cítia byť bojovníkmi chrániacimi záujmy majority a tvrdia o sebe, že keď útočia na príslušníkov menšín, v skutočnosti robia iba to, s čím väčšina ľudí v tichosti súhlasí.

Najaktívnejšie v oblasti boja proti rasizmu sú nepochybne slovenské mimovládne organizácie, z ktorých viaceré za posledných 5 rokov tejto téme venovali značnú pozornosť a úsilie.

Treba však podotknúť, že za posledné roky bol zaznamenaný významný posun vpred aj v rámci policajných štruktúr. Aktivity policajného zboru SR – najmä vytvorenie Monitorovacieho strediska rasizmu a xenofóbie v roku 2001, jeho transformácia a zvýšenie počtu pracovníkov, vytvorenie spoločnej komisie na prezídiu PZ je možné hodnotiť ako významný krok vpred a pozitívny signál v tomto smere. Rovnako aktivity realizované v rámci prokuratúry prispeli k zlepšeniu situácie v tejto oblasti.

Nebezpečenstvo, ktoré rasistickí extrémisti predstavujú pre spoločnosť (nielen pre národnostné a etnické menšiny, ktorých členovia sú často obeťou ich útokov, ale pre celú spoločnosť) je často krát podceňované a nebola im z tohto dôvodu v minulosti venovaná dostatočná pozornosť. V pomere k celkovému počtu trestných činov spáchaných na Slovensku predstavuje rasovo motivovaná trestná činnosť len malý zlomok, no vzhľadom na vysokú mieru latencie, ako i nedostatkov pri právnej kvalifikácii a zaznamenávaní tohto druhu trestnej činnosti, sú reálne čísla niekoľkonásobne vyššie a teda i spoločenský dopad oveľa závažnejší. Vysoký stupeň organizovanosti a koordinácie aktivít pravicových extrémistov takisto odôvodňuje opodstatnenosť obáv z ich činnosti a nutnosť aktívnych protiopatrení zo strany orgánov činných v trestnom konaní.

O tom, že problém rasistického extrémizmu nemožno brať na ľahkú váhu svedčí aj skutočnosť, že sa poukazovanie na nedostatky v riešení tejto problematiky objavuje pravidelne v hodnotiacich správach medzinárodných organizácií. Dôvodom na zvýšenie pozoronosti, ktorú si rasizmus a rasistický extrémizmus právom zasluhjú by však nemal byť len tlak zvonku, ale skôr spločný záujem všetkých zainteresovných na zlepšení súčasnej situácie.

Veríme, že táto kniha bude užitočnou pomôckou tým, ktorí sa problémom rasizmu a pravicového extrémizmu na Slovensku profesionálne zaoberajú – pracovníkom polície a štátnej správy, sudcom, prokurátorom, novinárom, učiteľom, sociálnym pracovníkom a vychovávateľom. Sme zároveň presvedčení, že zaujme aj širšiu verejnosť, pretože problém rasizmu sa dotýka prakticky všetkých ľudí a žiadne jeho skutočné riešenie sa nezaobíde bez záujmu a podpory širokej verejnosti.

1. CHARAKTERISTIKA ZÁKLADNÝCH POJMOV

1.1 Čo je to rasa. Existujú rôzne, navzájom odlišné ľudské rasy?

Medzi ľuďmi existujú zreteľné vonkajšie fyzické odlišnosti a niektoré z nich majú dedičnú povahu. Tieto rozdiely vo fyzickej typológii sú výsledkom miešania viac či menej príbuzných osôb (inbreeding), pričom miera ich príbuznosti pri vstupe do partnerského zväzku závisí na stupni kontaktu rôznych sociálnych a kultúrnych skupín. Keďže v minulosti bola mobilita ľudí značne obmedzená, vytvorili sa vplyvom prostredia viaceré, vonkajšími znakmi odlišné skupiny ľudí. Rozdiely medzi týmito skupinami sa vplyvom obmedzených kontaktov s inými odlišnými skupinami uchovávali a upevňovali. Keďže tieto skupiny ľudí žili v geograficky rozdielnych podmienkach, odrazilo sa to na vonkajšej, fyzickej stavbe tela. Zatiaľ čo fyzické prostredie, v ktorom tieto skupiny ľudí žili, sa od seba výrazne odlišovalo, tlak prostredia na ich schopnosti a kultúrne prostredie človeka ako druhu počas celej jeho evolúcie, až po poslednú periódu bolo rovnaké. Všade malo spoločný charakter lovcov-zberačov, bez ohľadu bez ohľadu na to aké geografické pásmo obývali.[1]

Z pohľadu ľudskej histórie je 17 000 rokov[2] dlhá doba, no z hľadiska vývoja *Homo sapiens* ako druhu je to len nepatrná chvíľa. Preto poukazovanie na rozdiely medzi rasami a odôvodňovanie rozdielov v ich spoločenskom, kultúrnom, technickom a inom vývoji ich rozdielnou genetickou výbavou a „vrodenými schopnosťami“ je neopodstatnené a nesprávne.

Tieto skupiny ľudí odlišujúce sa od seba vonkajšími znakmi boli pomenované ako **rasy**. Hoci sa pojem rasa bežne používa ako neutrálny pojem na označenie odlišných skupín ľudí, jeho vznik a používanie sú poznačené ideami nerovnosti a nerovnoprávnosti ľudí.

Pri definovaní pojmu rasa navyše treba odlišovať v akej vednej disciplíne sa tento pojem používa, pretože v každej môže mať čiastočne iný význam. Moderná antropológia od používania tohto pojmu ustupuje a delenie na tri základné ľudské rasy sa považuje za vedecky nesprávne a prekonané.[3] Samotný koncept rasy prechádza dekonštrukciou. Nie je to len prejavom nesúhlasu s rasizmom, ide o to, že sa doposiaľ nepodarilo vedecky vytvoriť nosnú teóriu rasy, napriek tomu, že sa o to veda pokúša už najmenej dvesto rokov. Pred niekoľkými desiatkami rokov hľadali vedci možnosť identifikovať rasové rozdiely pomocou vedeckých metód, ktoré vytvorili za účelom merania a rasovej klasifikácie ľudskej populácie. Výsledkom však bolo poznanie, že neexistuje ani jedno spoľahlivé a stále kritérium klasifikácie, dokonca ani na genetickej úrovni. Čím viac fyzických znakov bolo podrobených skúmaniu, tým obtiažnejšie sa stávala možnosť jednoznačne rozdeliť ľudské populácie na jednotlivé rasy. Znaky, ktoré sa laikovi javia ako ľahko identifikovateľné (farba pokožky, rysy tváre), sú natoľko premenlivé a tak nerovnomerne rozdelené, že pre vedeckú klasifikáciu sú úplne bezcenné.[4]

---

[1] Montagu, A., 1999. Race and IQ, Oxfor University press 1999, 485 s.

[2] tamtiež, pred cca 15 000 rokmi p.n.l. nastal prechod od zberačsko-loveckého spôsobu života k poľnohospodárstvu a do tejto doby datujeme prvopočiatky ľudskej civilizácie

[3] Shipman, P. 1994 The evolution of racism: Human differences and the use and abuse of science, Simon&Schuster 318 s.

Ak sa pomaly upúšťa od používania termínu rasa ako vedecky nesprávneho konceptu, neznamená to, že tento termín prestáva existovať v zmysle sociálnom, politickom a právnom. Rasové predsudky sú aj naďalej hlboko zakorenené, preto s nimi musí aj naďalej počítať celý politický, sociálny a právny systém, bez ohľadu na to, či je takéto delenie z hľadiska antropológie správne či nie. Medzinárodné právo už dávnejšie uznalo, že pojmy rasa, národnosť, etnikum sú úzko prepojené, a preto nie je možné rozlišovať medzi úrovňou ich ochrany v antropologickom zmysle.

1.2. História vzniku rasizmu, jeho korene a súčasnosť

Rasistický extrémizmus je vyvrcholením, najextrémnejšou formou rasizmu, preto uvádzam v tejto časti práce niekoľko teórií, ktoré ovplyvnili vývoj názorov na rasizmus v moderných dejinách.

Intelektuálne základy novovekého rasizmu sa položili v dobe, keď myšlienka jednoty ľudstva je už elitou západného sveta akceptovaná. Predošlá nedôvera Európanov k cudzím populáciám a pochybnosti, či sa jedná vôbec o ľudí, už prežíva len u časti vidieckeho obyvateľstva. O rasizme môžeme hovoriť vtedy, keď je „ľudskosť“ ostatných kultúr a skupín ľudí uznaná, ale začína byť spochybňovaná ich rovnocennosť s Európanmi. Moderný rasizmus je spätý s vedeckým rozvojom v 19. storočí. Rasisti zhromažďovali dôkazy, že rozdielnosti v jednotlivých svetových kultúrach sú dané biologickými vlastnosťami ich nositeľov. Pokiaľ sa Európanom zdala nejaká domorodá kultúra „primitívna alebo „barbarská“ tak to teoretici rasizmu interpretovali ako prejav nižších intelektuálnych, biologicky podmienených schopností. Nedá sa teda povedať že by rasizmus vedu ignoroval, naopak jeho vznik bol značne inšpirovaný prírodnými vedami, najmä evolučným učením darwinizmu. Zatiaľ čo tradičný evolucionizmus videl v prírodných, „necivilizovaných“ kultúrach nižší vývojový stupeň vedúci k našej civilizácii, rasizmus tieto rozdiely medzi jednotlivými kultúrami absolutizoval a považoval ich pre dané populácie z dôvodu ich „menejcennosti“ za neprekonateľné.[5]

Tvorcom novovekej teórie rasizmu je gróf *Artur de Gobineau*. V roku 1853 vydal knihu *Esej o nerovnosti ľudských rás,* ktorá však nevzbudila v čase svojho vydania takmer žiadnu pozornosť.

---

[4] Budil, I.T. 1995. Mýtus, jazyk a kulturní antropologie, Triton

[5] Budil, I.T. 1995. Mýtus, jazyk a kulturní antropologie, Triton

Gobineau neuznáva rovnocennosť ľudských rás a domnieva sa, že nerovnosť medzi ľuďmi je vrodená. De Gobineau rozoznával tri základné rasy: bielu, čiernu a žltú. Tieto rasy majú podľa neho veľmi rozdielne rozumové schopnosti a dispozície. Podľa jeho názoru rasy nie sú rovnocenné ani čo do znakov somatických (biela rasa, a vo vnútri nej teutónska, dosahuje najvyššiu telesnú harmóniu), ani psychických. Biela rasa sa vyznačuje podľa neho veľkou energiou a inteligenciou, zmyslom pre česť, odvahou a vojenským umením, zmyslom pre krásu, teda vlastnosťami, ktoré ju stavajú nad žltú rasu, ktorá je síce inteligentná a vytrvalá vo svojom úsilí, ale má veľký sklon k idealizmu a má nezdravú fantáziu. Úplne zavrhnutia hodná je podľa neho čierna rasa, ktorej predstavitelia sú zmyselní, leniví, postrádajú zmysel pre krásu a umenie a sú úplne bez organizačných schopností.

Základná Gobineauova téza je, že národ a čistota jeho krvi sú najdôležitejším faktorom histórie, ktorá je podľa neho stretom konštruktívneho úsilia árijskej rasy s ničiteľskými aktivitami rás nižších. De Gobineau bol rovnako zaujatý problematikou zániku veľkých ríší a hľadal faktory, ktoré v minulosti spôsobili pád veľkých civilizácií.

Dejiny ľudstva sú podľa De Gobineau dejinami rozširovania sa a miešania spomínaných rás. Biela, čiže árijská rasa vytvorila najprv indickú kultúru a utvorila kastovnícky systém na ochranu čistoty krvi. Všetky neskoršie kultúry, ktoré poznáme z dejín ľudstva – medzi nimi aj kultúra Grékov a Rimanov – boli jej dielom. Gréci zmiešaní s čiernou rasou vytvorili veľké umenie, ale toto primiešanie čiernej krvi oslabilo ich politické a organizačné schopnosti. Árijská rasa odchádzala zo svojej pravlasti v strednej Ázii vo viacerých vlnách a každá migračná vlna vytvárala novú kultúru. Posledná vlna árijských národov založila teutónsku civilizáciu. Germáni boli podľa Tacita čistou árijskou rasou. Keď dobyli Európu, sformovali v nej vrstvu pánov a zaviedli feudálny politický systém. Ale časom sa táto rasa zmiešala s nižšími rasami, čo neodvratne vedie k úpadku civilizácie. V súčasnosti už niet čistých rás, stratil sa teda aj tvorivý činiteľ spoločenského života. Prejavom úpadku Európy je šírenie sa demokratických ideí, ktoré majú pôvod v nižších rasách. Ďalším prejavom tohto úpadku je fakt, že k moci a k slovu sa dostáva priemernosť, ktorá pochádza od netvorivých rás. Teda miešanie rás a zánik árijskej rasy vyvoláva čoraz rýchlejšiu degeneráciu ľudstva. Medzi Gobineauovými názormi bola aj téza o význame Germánov ako posledných predstaviteľov čistej árijskej rasy. Domnieval sa však, že najviac germánskych prvkov sa zachovalo nie medzi nemeckou, ale medzi francúzskou aristokraciou.

Vedľa rasy je pre Gobineaua základom civilizácie národ, ktorého autorita stojí nad zákonom. Národ tvorí organický celok a potrebuje silného muža, ktorý by stelesňoval jeho kolektívnu vôľu.[6]

---

[6] Szczepanski, J. 1961. Sociológia – vývin problematiky a metód. Warszawa: Panstvove Wydawnictvo Naukowe, 1961. 588s.

Teoretické a ideologické základy súčasného rasizmu položili až neskorší nasledovníci Gobineaua. V druhej polovici 19. storočia vznikol sociálny darwinizmus, ktorého základom je biologizujúca snaha mechanicky prenášať Darwinove učenie o prírodnom výbere na spoločnosť. Jeho predstavitelia vychádzajú z predpokladu prirodzenej nerovnosti ľudí, z menejcennosti jedných rás, národov a z nadradenosti iných. Tieto rozdiely sú podľa nich geneticky podmienené a dedičné, čo spôsobuje, že v boji o existenciu víťazia len intelektuálne a charakterovo vyspelí jedinci.

Okolo roku 1885 dochádza v Európe ku zmene v intelektuálnej orientácii časti vzdelancov. Ako reakcia na pozitivizmus a naturalizmus sa myslenie obracia – zvlášť v Nemecku späť k romantizmu a vzniká *novoromantizmus.* Jedným z jeho aspektov je predstava o degenerácii západnej civilizácie, ktorej výrazom je rastúca dekadencia. V takejto atmosfére boli znovu objavené diela Artura De Gobineau a ďalšieho teoretika rasizmu Vachera de Lapouge. Gróf Artur de Gobineau sa tak stal patrónom stúpencov teórie degenerácie, ktorí predznamenali zrod fašizmu. Jeho dielo našlo úrodnú pôdu medzi nemeckými novoromantikmi. Hlavnými teoretikmi nemeckého rasizmu boli *H.F.K. Gunther, W. Darré* a Rakúšan *Otto Weininger*. Gunther rozoznával celkovo šesť rás, z ktorých najvyššia je a vedúce postavenie zastáva rasa nordická. Medzi Nordikov patrili aj Heléni a Italikovia, ktorí stáli pri zrode antickej civilizácie.[7]

Ďalší predstaviteľ rasovej teórie, ktorá odôvodňovala historické postavenie árijskej rasy, reprezentovanej nemeckým národom, veľmi populárnej v Nemecku na prelome 19. a 20. storočia, bol *Houston Stewart Chamberlain*, ktorý sa zaoberal poznávaním rasovej hierarchie vo vnútri bielej rasy. Chamberlain hlásal nadradenosť (supremáciu) germánskej rasy nad svetom v mene budúcich osudov ľudstva. Len ovládnutie tvorivými Germánmi môže dať svetu tvorivú kultúru a zachrániť ho pred neodvratnou degeneráciou. Táto myšlienka, ktorá bola veľmi populárna už v cisárskom Nemecku, plne sa realizovala v Hitlerovom politickom programe.[8]

Za zakladateľa takzvaného „vedeckého rasizmu“ je považovaný *Francis Galton*, ktorý ako prvý začal používať vedecké metódy na zdôvodnenie menejcennosti „nižších vrstiev“. Sformuloval program novej vedy o človeku – biometrie. Základom tejto vedy boli štatistické výskumy premenlivosti organizmov. Ľudia sa odlišujú nielen telesnými znakmi, ale aj duševnými vlastnosťami, odlišujú sa aj telesnou výškou, farbou pleti, farbou vlasov, zdravím, energiou, inteligenciou, citlivosťou, fantáziou, sociálnymi inštinktmi, schopnosťami atď.. Medzi indivíduami tej istej spoločnosti existuje štatistická zákonitosť rozloženia duševných a telesných vlastností. Títo jednotlivci – grafickým znázornením od génia až po idiota – tvoria určitú symetrickú krivku. Z toho vyplýva, že ani veľké ani malé schopnosti nie sú náhodné, ale ich zastúpenie v spoločnosti sa riadi prirodzenou zákonitosťou. Rozdiely medzi jednotlivcami vyvoláva pôsobenie dvoch činiteľov: dedičnosti a prostredia. Ale vplyv dedičnosti je silnejší a rozhodujúci. Prostredie a výchova majú len sekundárny význam, môžu uľahčovať alebo sťažovať prejavenie sa biologicky zdedených vlastností. Galton to dokazuje na príkladoch z dejín vedy na osudoch jednotlivých vedcov, na príklade dedenia hudobných schopností, výskumu dvojčiat, atď. Pri vysvetľovaní rozdielov medzi jednotlivými spoločenstvami sa pridŕža tej istej zásady, pomocou ktorej vysvetľoval rozdiely medzi jednotlivcami. Snaží sa dokázať, že spoločenské triedy nemajú rovnakú biologickú hodnotu, rovnaké schopnosti, že aj ľudské rasy sú nerovné. Z toho usudzuje, že dedične prenášané schopnosti určujú historické osudy spoločností. Galtonova teória prispela k rozvoju eugeniky a bola začiatkom tendencií k takej organizácii spoločenských inštitúcií, ktorá by zvyšovala pravdepodobnosť prejavenia sa schopnejších jednotlivcov. Táto teória mala zvlášť veľký ohlas v psychológii, pedagogike a kriminalistike.[9]

---

[7] Dubovický, I. Skripta pro studenty etnologie, Praha, 1997

[8] Szczepanski, J. 1961. Sociológia – vývin problematiky a metód. Warszawa: Panstvove Wydawnictvo Naukowe, 1961. 588s.

Podobné názory rozvíjal a veľmi otvorene prezentoval *Otto Ammon*, ktorý vyzýval k zavedeniu vhodnej rasovej politiky. S poukázaním na Darwina vykladal históriu ako prirodzený výber najschopnejších rás.

L. Woltman, autor kníh plných rasovej mystiky tvrdil, že v podstate stav európskej kultúry je dielom len a len Nemcov. Podľa neho Germáni vytvorili renesančnú kultúru, neskôr aj osvietenskú, zakladali veľké vyspelé štáty a vlastne scivilizovali celý svet. Majú preto nárok na jeho podrobenie. Aby však mohli uplatniť toto svoje právo, musí sa do života zaviesť tvrdá rasová eugenika, ktorej podstata má byť v rozdelení obyvateľov Nemecka na tri kategórie, na čistých Germánov, Pologermánov a Negermánov. Je zjavné a neodškriepiteľné, že v takto rozdelenej spoločnosti je potrebné moc dať len Germánom a len tým je potrebné poskytnúť privilégiá, ktoré by mali zabezpečiť zvýšenie ich počtu (napr. mnohoženstvo). Z Pologermánov sa mala stať pracovná sila a Negermáni sa mali vyhubiť.

Tieto rasové teórie, ktoré boli podporované na oficiálnej úrovni vtedajšou vládnucou vrstvou cisárskeho Nemecka, sa stali základom hitlerizmu a jeho mystiky o rase, ktorú predstavil vo svojej knihe „Mein kampf“ *Adolf Hitler*. V tretej ríši sa rasové teórie uplatnili v poľnohospodárskej politike, v zákonodarstve na ochranu čistoty rasy, v organizácii štátu a v oficiálnej doktríne zahraničnej politiky. Dôsledkom týchto teórii bolo ospravedlňovanie druhej svetovej vojny, najmä však spôsobu jej vedenia, politiky biologického vyhladzovania Židov a slovanských národov.[10]

Inšpirácia myšlienkami grófa Artura de Gobineau v Hitlerovej knihe *Mein Kampf* je nepopierateľná. Významnú úlohu pri rasistickej inšpirácii nacizmu zohral aj *Adolf Lanz,* vydavateľ extrémne rasistického periodika *Ostara,* ktorý delil ľudstvo na plavovlasých, árijských Asingov (podľa germánskych bohov Ásov) a na podradných Čandalov (označenie pre zmiešané rasy v Indii), medzi ktorými prebieha v celých dejinách neustály boj. V rámci politiky NSDAP sa vytvorila aliancia medzi nacistickou, pôvodne frustrovanou a deklasovanou inteligenciou, hlásajúcou rasizmus vychádzajúci z vlastnej interpretácie sociálneho darwinizmu a novoromantizmu a konzervatívnymi vrstvami obyvateľstva prevažne roľníckeho pôvodu, otraseného industrializáciou, u ktorých xenofóbia odráža pozostatky archaického spôsobu myslenia.[11]

---

[9] Szczepanski, J. 1961. Sociológia – vývin problematiky a metód. Warszawa: Panstvove Wydawnictvo Naukowe, 1961. 588s.

[10] tamtiež

Rasizmus po druhej svetovej vojne hľadá iné sociologické krytie a jeho politickí protagonisti sa orientujú na sociálne skupiny, ktoré sú zneistené z dramatického stretu kultúr v Európe a Amerike a cítia sa ekonomicky ohrozené.

Jedným z najprominentnejších predstaviteľov povojnového rasizmu je americký psychológ *Artur Jensen*, ktorý, odvolávajúc sa na výsledky testov inteligencie tvrdil, že americkí černosi majú vrodenú nižšiu schopnosť abstraktného myslenia ako biela populácia. Jensenove vysoko kontroverzné závery však neberú do úvahy sociálnu podmienenosť týchto testov (otázky boli stavané na priemerného bieleho Američana zo strednej triedy), rovnako ako fakt, že černosi pochádzajúci zo severných urbanizovaných oblastí vykazovali vyššie IQ ako bieli farmári z južných štátov. Je takisto potrebné uvedomiť si relatívnosť záverov plynúcich z testov inteligencie, ktoré sú zamerané na mentálne operácie uprednostňované naším typom civilizácie.[12]

Relatívne nová forma rasizmu niekedy nazývaná „etnická a kultúrna diferenciácia“ hovorí, že všetky rasy alebo kultúry sú rovnocenné, ale nemali by sa miešať, aby sa zachovala ich originalita. To však môže viesť k apartheidu. Pojem rasizmus sa pritom často zamieňa s medzi-etnickou neznášanlivosťou.

1.3. Definovanie a charakteristika pojmu extrémizmus a s ním súvisiacich pojmov

Na definíciu a vymedzenie extrémizmu existujú v odbornej verejnosti značne protichodné názory a to najmä z dôvodu nejednoznačnosti jeho významu. Na Slovensku zatiaľ neexistuje verejne dostupná, pôvodná odborná práca, ktorá by sa snažila pojem extrémizmus popísať a definovať. V Českej republike je situácia o niečo lepšia a vyšlo tam niekoľko publikácií venovaných tejto téme, z ktorých som vo svojej práci čerpal.[13]

---

[11] Dubovický, I. Skripta pro studenty etnologie, Praha, 1997

[12] Montagu, A., 1999. Race and IQ, Oxfor University press 1999, 485 s.

[13] Ide najmä o práce JUDr. Jana Chmelíka:
Extremismus a jeho právní a sociologické aspekty. Linde, 2001
Symbolika extrémistických hnutí, Armex, 2000

Extrémizmus sa dá v podstate označiť za žurnalistický alebo politologický pojem, ktorý sa veľmi úzko prelína aj so sociologickým pohľadom. Charakterizuje proti-systémový postoj, je postojom krajne vyhrotenej, demokratickému systému nepriateľskej ideológie, postojov a názorov, ktoré sa objavujú v pozadí deštruktívnych aktivít. Pritom za deštruktívne, nežiadúce a nebezpečné je nutné považovať také aktivity, ktoré pôsobia či už priamo, alebo v určitom časovom horizonte, deštruktívne na existujúci demokratický systém a snažia sa ho nahradiť systémom typu totalitného režimu, diktatúry, anarchie apod. Cieľom a dôsledkom takýchto aktivít je zničiť demokratický systém.

Vo všeobecnom význame ide o výrazné odchýlenie sa od všeobecne uznávaných a v aktuálnej dobe prijímaných noriem. V rovine sociologickej je možné extrémizmus vymedziť ako súhrn určitých sociálne patologických javov, vytváraných viac či menej organizovanými skupinami osôb a priaznivcami takýchto skupín, s dominantným rysom odmietania základných hodnôt, noriem a spôsobov chovania platných v danej spoločnosti. V politike je takto označovaný krajne radikálny, alebo výstredný postoj, alebo subjekt. Za jednu z príčin vzniku extrémizmu môžeme považovať prítomnosť intolerancie v spoločnosti, ktorý túto využíva a podporuje ju. Intolerancia je základom ideológie väčšiny extrémistických skupín.

Extrémizmus je priamo závislý na usporiadaní a stave spoločnosti, v ktorej sa prejavuje. Keď sa ocitne spoločnosť v štádiu, v ktorom značne narastajú vnútorné rozpory, je veľká väčšina extrémnych aktivít bezprostrednou reakciou na ne. Podľa niektorých autorov je extrémizmus produktom demokratickej spoločnosti. Demokracia totiž nemá dostatok účinných obranných mechanizmov, aby sa ubránila všetkému, čo jej škodí. Pokiaľ by totiž takéto mechanizmy mala, stala by sa diktatúrou. Preto sa každá demokratická spoločnosť potýka s extrémizmom. Po celom svete, našu krajinu nevynímajúc, existuje množstvo najrôznejších extrémistických skupín alebo hnutí.

Často býva veľmi zložité určiť, kto je extrémista a kto nie, pretože hranica medzi extrémizmom a normálnym správaním je veľmi široká a nejasne formulovaná. Keď je za extrémistu označený človek, ktorý podľa svojho názoru vykonáva vysoko záslužnú činnosť, obvykle sa pohoršuje. Tiež sa ho môže dotknúť to, že je postavený na rovnakú úroveň svojim rovnako označovaným nepriateľom, či ideovým protivníkom.

Tieto postoje vychádzajú z odlišného obsahového hodnotenia aktivít, ktoré v zásade možno rozdeliť do troch skupín:

Prvá skupina sa usiluje o realizáciu ušľachtilých a humánnych ideálov, ale spôsobom, ktorý viac či menej porušuje zákon. Jej členovia presadzujú humánne hodnoty nežiadúcim spôsobom (napr. radikálni ekológovia, či ochrancovia zvierat).

Príslušníci **druhej** skupiny sa pokúšajú presadiť svoje predstavy o fungovaní spoločnosti, ktoré odporujú všeobecným normám morálky a humanity spôsobom, ktorý im umožňuje platný právny poriadok(napr. volebné víťazstvo NSDAP v roku 1933 v Nemecku).

Príslušníci **tretej** skupiny sa snažia o realizáciu svojich neľudských a protizákonných ideí protizákonnými a neľudskými spôsobmi (napr. teroristi). Príslušníkov tejto skupiny možno úplne oprávnene označiť za extrémistov[14].

Čo sa týka prvých dvoch skupín a najmä prvej z nich, často pri hodnotení takýchto aktivít panujú rozpory. Aj keď obhajcovia prvej skupiny priznávajú, že porušujú zákony, domnievajú sa, že ich činnosť extémistická nie je. Aktivisti, ktorí sa svojimi aktivitami pohybujú „na hrane“ zákona a ktorých ciele sú (aj keď s výhradami) prijateľné, sa preto v niektorých krajinách označujú ako **radikáli**[15]. To umožňuje odlíšiť ich činnosť od skupín s úplne protispoločenským zameraním.

Pojem extrémizmu je interpretovaný v rôznych krajinách rôznym spôsobom. V Nemecku sa rozumejú pod pojmom extrémizmus „všetky iniciatívy a aktivity politických strán, skupín, hnutí a jednotlivých osôb, ktoré vystupujú legálnymi aj násilnými prostriedkami proti nemeckej ústave. Do tohoto pojmu je zahrnutý ľavicový aj pravicový extrémizmus a extrémistické aktivity cudzincov ohrozujúcich bezpečnosť“.[16]

Vo Veľkej Británii sa pojem „extrémizmus“ zásadne nepoužíva z toho dôvodu, že je považovaný za nepresný. Namiesto neho používajú presne definované pojmy, napr. terorizmus, subverzia, sabotáž a pod..

V Českej republike pod pojmom extrémizmus chápu súhrn verbálnych, grafických, fyzických a iných aktivít s ideologickým kontextom vyvíjaným jedincom alebo zoskupením, zameraných do blízkeho okolia alebo na vopred zvolené ciele, útočiace proti spoločenskému usporiadaniu, princípom zakotveným v ústave a zákonoch, proti parlamentnej demokracii a humanitným princípom. Nevyhnutnou podmienkou extrémizmu je, že sa proti spomínaným princípom používajú aj nelegálne prostriedky.[17]

Slovenské právo tento pojem charakterizuje v nariadení Ministerstva vnútra takto: „Extrémizmom sa rozumejú verbálne, grafické, fyzické alebo iné aktivity spojené spravidla s vyhradeným ideologickým alebo iným kontextom, zväčša s absenciou hmotnej pohnútky, ktoré vyvíjajú jednotlivci alebo skupiny osôb s názormi výrazne vybočujúcimi zo všeobecne uznávaných spoločenských noriem so zreteľnými prvkami netolerancie, najmä rasovej, národnostnej, náboženskej alebo inej obdobnej neznášanlivosti, ktoré útočia proti demokratickým princípom, spoločenskému usporiadaniu, životu, zdraviu, majetku alebo verejnému poriadku.“[18]

---

[14] tamtiež

[15] tamtiež, je tomu tak napríklad v Nemecku

[16] Bezpečnostná správa za rok 1999 Spolkového úradu na ochranu ústavy. Bonn, 2000. 225 s.

[17] Zpráva o postupu státních orgánu pri postihu trestné činnosti motivované rasismem a xenofóbií nebo páchané příznivci extrémistických skupin a o aktivitách extremistických uskupení na území České republiky v roce 1998. Praha: MV ČR, 1999. 97 s.

[18] Nariadenie Ministerstva vnútra SR č.27/2001 o postupe v oblasti boja s extrémizmom a o zriadení monitorovacieho strediska rasizmu a xenofóbie

Táto definícia pritom vychádza, resp. je takmer doslovným prekladom podobného nariadenia z Českej republiky, – Záväzný pokyn policajného prezidenta č. 70/1999 Sb., ktorým sa upravuje činnosť príslušníkov Polície ČR na úseku boja proti extrémistickej kriminalite.[19]

Extrémizmus možno rozdeliť podľa dvoch základných hľadísk

1. **Podľa objektov napadnutia** na extrémizmus:
   a) útočiaci na ústavnosť a štátne zriadenie
   b) hrubo narúšajúci občianske spolužitie
   c) útočiaci na život a zdravie občanov
   d) rasistický (rasovo motivovaný)

1. **Podľa formy konania** na extrémizmus:
   a) verbálny
   b) násilný (brachiálny)
   c) grafický

Medzi **charakteristické črty** extrémizmu patrí jeho ideová motivácia a vo väčšine prípadov absencia hmotných pohnútok. To znamená, že páchateľ sa nechce obohatiť a je odhodlaný aj k obetiam. V tomto sa extrémizmus líši od ostatných kriminálnych trestných činov, ktoré vychádzajú z egoistických záujmov, ako napríklad uspokojovanie pudových potrieb, dosiahnutie hmotného zisku alebo získanie moci.[20]

Vo vývoji extrémizmu možno vo všeobecnosti pozorovať **tri základné štádiá**:

I. štádium – je charakterizované pudovosťou, iracionalitou, a úplnou absenciou strategického plánovania vlastných akcií. Často vychádza z pocitu ohrozenia. Aktivity, ktoré sú motivované sociálne, rasovo, etnicky alebo národnostne sú zamerané na osoby, ktoré agresor vníma ako reprezentantov skupiny, ktorú negatívne hodnotí. Toto samozrejme platí len o tých formách extrémizmu, ktoré si zvolili ako cestu riešenia násilie.

II. štádium – je charakterizované cieľavedomými snahami o dielčiu alebo komplexnú zmenu spoločenského a politického usporiadania, spojeného zo spolčovaním, plánovaním a propagáciou týchto snáh. Pre tieto aktivity je typická vysoká miera demagógie, pohŕdanie zákonmi, znevažovanie humanitných princípov a preferencia radikálnych metód.

---

[19] Táto skutočnosť dokazuje, že v oblasti extrémizmu sa môžu slovenské orgány činné v trestnom konaní v mnohom poučiť od svojich kolegov z Českej republiky, kde vývoj extrémistickej scény je obdobný ako na Slovensku, s tým rozdielom, že je o cca jeden až dva roky posunutý dopredu a vývojové trendy, ktoré v súčasnosti existujú v ČR sa onedlho objavia aj u nás.

[20] Metodika odhaľovania, objasňovania a dokumentovania trestnej činnosti motivovanej rasovou, národnostnou a inou neznášanlivosťou alebo páchanej priaznivcami extrémistických skupín. Bratislava: Prezídium PZ, 2001, 78 s.

III. štádium – vrcholom extrémistických postojov je vznik politickej strany, ktorá na základe jasne formulovanej ideológie a programov smeruje k uchopeniu moci a neskôr prípadne aj k zmene politického systému. Pre extrémistické programy je charakteristické, že ponúkajú rýchle a razantné riešenia zložitých spoločenských problémov, čo vyvoláva medzi širokými vrstvami málo zorientovaného obyvateľstva pozitívnu odozvu.

Na Slovensku v súčasnom období zaznamenávame tri základné orientácie extrémizmu:

- **pravicovo orientovaný** – prezentovaný presadzovaním ideí rasizmu, fašizmu, nacizmu a neonacizmu, (tento pojem a zároveň aj skupina ľudí, ktorá sa k nemu hlási úzko súvisí s pojmom rasistický extrémizmus)
- **ľavicovo orientovaný** – prezentovaný anarchistickými a anti-globalistickými ideami,
- **nábožensky orientovaný** – prezentovaný náboženskými zoskupeniami, ktoré svojou ideológiou a názormi ohrozujú životy, zdravie alebo majetok osôb a porušujú všeobecne záväzné právne predpisy.

Politický extrémizmus ide o extrémizmus, ktorého odchýlenie sa od všeobecne platných a v aktuálnej dobe prijímaných noriem má podobu politického programu s výraznými prvkami názorovej neznášanlivosti a odmietania kompromisných riešení. Prejavuje sa tiež radikálnym až militantným odmietaním politiky štátu, ústavného zriadenia a to aj za použitia násilia.

Hnutie (extrémistické hnutie) ide o neoficiálne, viac či menej pevné združenie občanov rovnakých alebo podobných extrémnych názorov na spoločenské vzťahy, postavenie človeka, národa, rasy, prípadne náboženstva v spoločnosti, usilujúce sa o presadenie svojich cieľov aj za využitia protiprávnych prostriedkov.

Extrémistická skupina štruktúrovaná skupinu osôb s všeobecne rovnakou ideológiou a zameraním na politický extrémizmus

Kriminalita s extrémistickým podtextom – protiprávne konanie spáchané v súvislosti s extrémizmom, ktoré napĺňuje znaky trestného činu alebo priestupku

1.4. Pojem rasistický extrémizmus a jeho prejavy

Vychádzajúc z vyššie uvedenej charakteristiky extrémizmu, **rasistický extrémizmus** predstavuje takú časť protispoločenského konania s extrémistickými rysmi, ktorého motívom je rasová, národnostná, či etnická nenávisť a chýba pri ňom iná hmotná pohnútka konania. Rasistický extrémizmus sa často prekrýva s extrémizmom pravicovým, čo do ideológie aj čo do okruhu svojich stúpencov.

Vyhrotený, extrémny rasizmus sa pri takomto konaní prejavuje ako hlavný motív konania. Biela rasa stojí podľa stúpencov tejto ideológie na vrchole vývoja ľudstva a jej najdokonalejšími predstaviteľmi sú árijci. V súčasnej dobe ide o ideológiu hlásanú najmä pravicovo orientovanou časťou hnutia skinheads. Najväčším zločinom je podľa vyznavačov tejto teórie, miešanie bielej rasy s ostatnými, vrátane semitskej. Najmilitantnejší rasisti v tejto súvislosti hovoria o nutnosti vypuknutia „rasovej svätej vojny“ (Racial Holy War – často používaná skratka RAHOWA) alebo tzv. „bielej revolúcie“. Táto rasistická teória má v praxi mnoho podôb, najmä však je typická nenávisťou, pohŕdaním a nepriateľstvom voči ľuďom s inou farbou pleti, je zameraná voči prisťahovalcom, Rómom, Židom ale i tzv. „bielemu odpadu“ kam zaraďujú všetkých svojich ideologických protivníkov, ľavicovo orientovanú mládež, anarchistov, humanistov, ľudí na okraji spoločnosti, bezdomovcov, narkomanov atď.

Ako špecifický druh útokov motivovaných rasovou nenávisťou je označovaný antisemitizmus, ktorého charakteristickými rysmi je popieranie holokaustu, hlásanie hrozby „svetovlády Židov“, ktorá je dokladaná údajným vplyvom Židov na ekonomický a politický život vyspelých krajín, ktorého dôsledkom bude skaza bielej rasy. Antisemitizmus je pre rasistický extrémizmus charakteristickým znakom, u niektorých skupín dokonca znakom dominantným. Nie všetky rasistické, xenofóbne a antisemitistické prejavy a postoje extrémistov sú však dávané najavo otvorene. Častokrát sú skryté za heslami o vlastenectve a patriotizme, ktorých prostredníctvom sa snažia extrémisti osloviť širšiu verejnosť apelovaním na národnú hrdosť, tradície a odkaz „velikánov bieleho (prípadne slovenského) národa)“. Týmito velikánmi, ktorých odkaz treba nasledovať sú pritom myslení ľudia ako Adolf Hitler, Benito Mussolini, Rudolf Hess, či v slovenských pomeroch Andrej Hlinka a Jozef Tiso. História je prekrúcaná, a z kontextu historických diel sú vytrhávané „fakty“ svedčiace na podporu rasistických teórií a postojov. Obľúbené sú aj dávne dejiny európskych národov, najmä severských, v ktorých vidia prapôvod árijskej rasy. V postave hrdého vikingského bojovníka vidia svoj ideál s ktorým sa často krát sami stotožňujú. Používanie severskej mytológie, mien bohov, či runového písma sa stalo neoddeliteľnou súčasťou rasovo extrémistických zoskupení.

Rasistický extrémizmus je teda možné považovať za extrémnu formu rasovo motivovanej trestnej činnosti. Z tohto dôvodu tu uvádzam aj definíciu a charakteristiku tohto pojmu.

1.5. Rasovo motivovaná trestná činnosť

Rasovo motivovaná trestná činnosť je spoločensky nebezpečné, trestné konanie, ktorým páchateľ verbálne, graficky alebo brachiálne útočí na rasovo, národnostne, vyznaním alebo politickým presvedčením odlišných občanov, alebo potlačuje ich ústavou zaručené práva a slobody pre ich rasovú, etnickú, národnostnú, alebo náboženskú odlišnosť.

Táto definícia sa skladá zo 4 častí:

1. **Spoločensky nebezpečné konanie**. Rasovo motivované prejavy útočia na samotnú podstatu spoločenských vzťahov v demokratickej spoločnosti, na základné práva a slobody občanov. Len výnimočne sú tak nízkej intenzity, že by ich bolo možné kvalifikovať ako priestupok proti verejnému poriadku. Ich spoločenská nebezpečnosť, spôsob jednania páchateľov a aj následky dosahujú takej intenzity a sú natoľko závažné, že je nevyhnutné ich kvalifikovať ako trestné činy spáchané z rasových pohnútok
2. **Útok na práva a slobody rasovo, etnicky, národnostne alebo nábožensky odlišných občanov**, ktoré sú zaručené každému občanovi Ústavou SR.
3. **Motív konania, ktorým je rasová, národnostná, náboženská nenávisť**. Táto sa prejavuje v chovaní, konaní, spôsobe vykonania útoku a následku. Rasová pohnútka (motív) je aj kvalifikačnou okolnosťou, ktorá podstatne zvyšuje nebezpečnosť vybraných trestných činov a táto okolnosť podmieňuje uplatnenie kvalifikovanej skutkovej podstaty, zvyšujúcej hranicu trestu odňatia slobody.
4. **Protiprávnosť konania**. Za rasovo motivovanú trestnú činnosť je spravidla označované konanie uvedené v základnej skutkovej podstate týchto trestných činov:
   - **Hanobenie národa, rasy, presvedčenia – § 198**
   - **Podnecovanie k národnostnej a rasovej nenávisti – § 198a**
   - **Genocídium – § 259**
   - **Podpora a propagácia hnutí smerujúcich k potláčaniu práv a slobôd občanov – § 260 a § 261**

   Alebo je vyjadrené ako kvalifikované skutková podstata, vyjadrujúca zvýšenú spoločenskú nebezpečnosť u týchto trestných činov:
   - **Násilie proti skupine obyvateľov a jednotlivcovi § 196**
   - **Hrozba použitím násilia – § 197a**
   - **Vražda – § 219, ods. 2 písm. f)**
   - **Ublíženie na zdraví – § 221 ods. 2, písm. b); § 222 ods. 2 písm. b)**

1.6. Charakteristika ostatných súvisiacich pojmov

Etnicita označuje kultúrne praktiky a názory určitej skupiny ľudí, ktoré ju odlišujú od ostatných. Príslušníci takejto skupiny sa považujú za kultúrne odlišných od iných skupín v spoločnosti a tá ich ako takých aj vníma. Existuje množstvo charakteristík, ktorými sa etnické skupiny môžu vzájomne odlišovať, najčastejšie však ide o jazyk, dejiny, pôvod (či už skutočný alebo domnelý), náboženstvo a štýl obliekania či zdobenia. Etnické rozdiely sú vždy naučené – napriek tomu boli niektoré etnické skupiny považované za „predurčené k vládnutiu“, alebo naopak za neinteligentné, od prírody lenivé a podobne.[21]

---

[21] Gibbens, A. 1989. Sociológia, Argo 1999 s. 230

Apartheid znamená systém rasovej diskriminácie, vzájomné oddelenie života jednotlivých rás v Juhoafrickej republike, rasová odlúčenosť.

Diskriminácia je zaujaté neuznávanie rovnosti niekoho pri priznávaní práv, výhod a pod. na základe zjavne bezvýznamných charakteristík ako je napríklad farba kože, pohlavie, sexuálna orientácia, národnosť, sociálna trieda, etnická príslušnosť a pod..

Xenofóbia znamená strach z cudzincov. Toto slovo sa obvykle používa na označenie neznášanlivosti k ľuďom z iných krajín alebo iných etnických skupín, rovnako ako aj nedostatok rešpektu pre ich tradície a kultúru. Pramení z obáv, strachu a z toho vyplývajúcej nenávisti voči všetkému čo prichádza z cudziny, alebo čo má pôvod mimo vlastnej sociálnej skupiny. Je silno spojená s nepriaznivým názorom na iných a pozitívnym názorom na seba, prípadne svoju skupinu.

Xenofóbia je základom sociálnej nenávisti, vyjadrenej formou antisemitizmu, nacionalizmu, šovinizmu, fašizmu a rasizmu a so svojimi prejavmi stojí v pozadí problémov menšín s prenasledovaním, napádaním a útokmi na nich. Je často umelo živená a nachádza podporu v ideológiách a propagandách. Vzniká v momente, ak je treba nájsť vinníka za problémy, neúspechy, chudobu a iné sociálno-patologické javy. Charakteristickým, ale nie jediným prejavom xenofóbie je rasizmus.

Antisemitizmus je nenávisť voči Židom. Antisemiti chybne predpokladajú, že Židia sú podstatne odlišní od iných ľudí, že chcú vládnuť svetu a majú v úmysle toho dosiahnuť celosvetovou konšpiráciou. Táto forma xenofóbnej intolerancie vedie k diskriminácii jednotlivcov, rovnako ako aj k perzekúcii Židov ako skupiny. Najstrašnejším prejavom antisemitizmu bolo šesť miliónov Židov deportovaných z krajín dobytých Nemeckom, ktorí zomreli v koncentračných táboroch počas holokaustu.

Pri predsudkoch, xenofóbii a rasizme sa môžeme stretnúť s pojmom **šovinizmus.** Je používaný na označenie etnickej agresivity, ktorej cieľom je zvýšenie solidarity vo vnútri národnej pospolitosti najmä v krízových situáciách. Slúži k premene sociálnych problémov do formy etnického nepriateľstva a konfliktov.

Nacionalizmus je politický smer, podľa ktorého vlastný národ je základnou spoločenskou jednotkou, nadradenou nad ostatných. Nacionalizmus rozlišuje ľudí podľa hranice, ktorá často nemá čo do činenia s ľuďmi, ktorí žijú v danom regióne, ale s nejakým kráľom alebo autoritou, ktorá nakreslila čiaru na mape. Tento politický smer nadraďuje jeden národ druhému a zvyčajne vedie k nedôvere až k nepriateľstvu voči iným národom. [22]

Fašizmus je otvorené militantné a nacionalistické hnutie, ideovo i v praxi nahradzujúce parlamentnú demokraciu totalitnou diktatúrou a je zamerané proti všetkým demokratickým ústavným inštitúciám a slobodám.[23] Fašizmus má podporu vo všetkých spoločenských vrstvách obzvlášť v časoch politických a ekonomických kríz, ničí demokratické slobody a diskriminuje členov špecifických (etnických) minorít a ľudí s odlišnými názormi. Fašisti veria vo „vládu silnej ruky“ a na čele štátu je „vodca“ s neobmedzenou autoritou a mocou. Fašizmus stavia na silnom nacionalizme, ktorý sa tak často mení na rasizmus. Za zakladateľa fašizmu je považovaný Benito Mussolini.

---

[22] Chmelík, J. 2001. Extremismus a jeho právní a sociologické aspekty. Praha: Linde, 2001. 172 s.

[23] tamtiež

Nacizmus Slovo nacizmus je odvodené od výrazu nacionálny socializmus, čo bolo politické hnutie v Nemecku vedené NSDAP (Nationalsozialistizche Deutsche Arbeit Partei – Národno-socialistická nemecká strana pracujúcich). NSDAP bola založená v roku 1919 a v roku 1939 získala absolútnu moc. Po skončení II. svetovej vojny bola v Norimberskom procese prehlásená za zločineckú organizáciu. Nacistický režim bol zodpovedný za smrť miliónov ľudí, časť z nich našli smrť v plynových komorách z dôvodu ich (predpovedanej) odlišnosti. Zvlášť perzekvované skupiny boli Židia, Rómovia, homosexuáli a komunisti (socialisti).

Niektoré skupiny a hnutia sa stotožňujú s ideálmi nacizmu aj dnes. Nazývajú sa **neonacisti**. Neonacisti sú niekedy prezentovaní ako tzv. „skíni“, ale nie všetci z nich sú neofašisti. Neonacisti neveria v dôvod, ale v silu násilia.

Rasovo motivovaný incident – každý incident, u ktorého policajt, ktorý prijíma alebo preveruje oznámenie predpokladá, že obsahuje prvok s rasovou motiváciou alebo akýkoľvek incident, ktorý zahrňuje tvrdenie o rasovej motivácii oznámené akoukoľvek osobou. Táto definícia je úmyselne široká a subjektívna. Má podnietiť oznamovanie všetkých rasových incidentov akejkoľvek závažnosti (či už sa jedná o trestný čin alebo priestupok), aj keď jediným podnetom k rasovej motivácii je názor oznamovateľa.

2. KTO SÚ SKINHEADI, ALEBO NIE JE SKÍN AKO SKÍN

Skinheadi sa objavujú vo Veľkej Británii roku 1967 ako zvláštna mládežnícka skupina, ľahko identifikovateľná vďaka svojmu odlišnému oblečeniu a výzoru, druhu hudby, ktorú majú radi a tvrdému agresívnemu správaniu. Ranní *skinheadi*, pôvodne nazývaný taktiež *Boot Boys*, sa vyznačovali hrdosťou na svoj robotnícky pôvod, patriotizmom, puritánstvom, dištancovali sa od hippies, drog a intelektualizmu. Ich obľúbenou hudbou bolo *ska* a *reggae*. Svojou módou, šovinizmom, patriotizmom, zápalom pre pivo, box a futbal sa skinheads pokúsili znovu vytvoriť tradičnú anglickú robotnícku komunitu. Skinheadské skupiny nemali v dobe vzniku hnutia rasistický alebo xenofóbny charakter, ich problematickosť spočívala iba v agresivite, preukazovanej častými výtržnosťami a bitkami, najčastejšie páchanými v spojitosti s futbalovými zápasmi.

Druhá vlná rozmachu hnutia skinhead prišla začiatkom 80.rokov. Spolu so znovuzrodením kultu skinhead ale prišiel aj rasizmus, od ktorého sa pôvodné streetpunkové a skinheadské kapely dištancovali a vzdali sa tak časti publika. Oproti pôvodnému apolitickému pojatiu subkultúry sa časť skinheadov začína radikalizovať smerom doprava. To využili novovzniknuté skupiny, ktoré sa orientovali výhradne na extrémne pravicovo orientovanú časť skínov a spievali otvorene rasistické texty. V tej dobe na scénu nastupujú **neonacisti,** ktorí postupne prevzali za svoje oblečenie a štýl skinhead, aj keď pôvodným skinheadským hnutím nemajú veľa spoločné.

Vo viacerých štátoch sveta vznikla ak reakcia na „infiltráciu“ skínskej subkultúry neonacistami samostatná odnož SHARP skínov (Skinheads Against Racial Prejudices – Skíni proti rasovým predsudkom), ktorá otvorene vystupovala voči neonacistom.

2.1. Vznik a história rasovo extrémistických hnutí u nás

Prvé prejavy rasistického extrémizmu sa na Slovensku začínajú objavovať súčasne s prenikaním a vzrastom popularity hnutia skinheads. Celá skinheadská image a s ňou spojená ideológia rasizmu, antisemitizmu a neonacizmu k nám prišla cez Čechy z Nemecka. Preto sa u nás aj od začiatku chápe pojem „skín“ v ich rasisticky a neonacisticky orientovanej podobe. Pôvodná idea skinheads, v tej podobe ako vznikla v Anglicku – robotnícke hnutia, spojené s hudbou, pivom a futbalom bez politickej orientácie a rasizmu sem prišla až oveľa neskôr.

Do strednej Európy sa hnutie začína šíriť koncom 80. rokov a veľký rozmach zažíva po zmene režimov. Vo vtedajšom Československu má veľký vplyv hudobná skupina *Orlík*, ktorá v krátkej dobe vydala dve dlhohrajúce dosky a spopularizovala kult skinheads medzi mládežou. Ďalšou významnou skupinou, ktorá prispela k masovému rozšíreniu skínov u nás boli *Tři sestry* a jej líder Daniel Landa.

Po tejto prvej vlne skupín, ktoré vydávali svoje nahrávky vo veľkých nahrávacích spoločnostiach (Monitor-EMI), využívali ich distribučný servis, organizovali veľké, oficiálne koncerty a ich skladby sa hrali aj v rádiách, nastupuje okolo roku 1992-3 druhá vlna skupín. Je pre ňu charakteristický nárast radikálnosti a otvorenosti textov, s čím súvisí aj prechod od veľkých nahrávacích spoločností k menším a ich skladby sa v už v rádiách neobjavujú. V tom čase však už majú pravicoví skinheadi v Československu zapustené pevné korene a množstvo sympatizantov.

Od pokusov organizovať skínov na báze nacionálneho cítenia s dôrazom na husitskú tradíciu – tzv. kališníctvo, (reprezentované spolkami ako Jednota kalicha a iné) sa v Čechách väčšina skínov v prvej polovici 90tych rokov priklonila na rasistické, fašistické alebo nacionálne-socialistické pozície. Skinheadstvo k nám preniklo skôr z nemeckej časti Európy než z Anglicka, preto je tradične nepolitické a nerasistické poňatie skinheadskej subkultúry v našom regióne skoro neznáme.

Na Slovensku paradoxne ako prvé začali s rasizmom koketovať punkové skupiny z niekdajšieho Česko-slovenska. U nás najznámejšia punková skupina začiatku 90. rokov *Zóna A* bola so svojou skladbou „Cigánsky problém“, iniciátorom niekoľkých pogromov proti rómskemu obyvateľstvu hlavne na území hlavného mesta. O tom, že sa táto skladba stala v kruhoch pravicových skínov kultovou, svedčí aj to, že neskôr jej cover-verziu prevzali Juden Mord.

Začína éra novoromantickej skupiny z ČR Oceán (neskôr Shalom), ktorá otvorene sympatizuje s judaizmom a to ako symbolikou, tak aj textami a koncertuje niekoľkokrát aj v Bratislave. Na jej koncerty začínajú postupne chodiť provokovať mladí skinheadi, ktorí jednak vzišli z prostredia tvrdej elektronickej scény (Electronic Body Music) a scestne chápali hudbu, ktorú dovtedy počúvali (Laibach, Front 242), jednak prví fanúšikovia *Krátkeho procesu*, ktorý začal aktívne koncertovať s kapelami z ČR. Tie na koncertoch podporujú cieľ slovenských bratov – vytvorenie samostatného slovenského štátu. V Bratislave sú zaznamenané prvé útoky, ktoré sú smerované aj voči priaznivcom skupiny Oceán a Shalom (hlavne dievčatám). Útoky voči rómskemu obyvateľstvu a zahraničným študentom sú čím ďalej, tým menej sporadické a hoci je prívržencov hnutia minimálne množstvo, kontaktujú sa na zahraničie.

V tomto období začínajú vznikať prvé zoskupenia takto orientovaných mladých ľudí. Ideovo sa tieto začínajúce zoskupenia orientovali zo začiatku na odkaz a ideológiu spojenú s fašistickým Slovenským štátom v období II. svetovej vojny. Glorifikácia Alexandra Macha, Andreja Hlinku, či Jozefa Tisu, bola aj je jedným z najpríznačnejších sprievodných javov slovenských pravicových extrémistov – skinheadov. Názorovo hnutie iba tápe v ideológii krajnej pravice.

Kontaktmi na zahraničie vzniká **Národno-socialistické hnutie Európy (NSHE)**, ktoré sa síce neoznačuje za oficiálne hnutie a dištancuje sa od politickej scény ako takej, dňa 29.07.1992 však vydáva svoje dvadsaťštyribodové stanovy v ktorých o i. prezentuje aj myšlienku „oficiálneho zákazu degenerovania Árijskej rasy“ a je ukončený klasickým pozdravom „Sieg heil!“. V rozhovore pre slovenský zin Súmrak Bohov z roku 1993 košický skinhead R. M., vydavateľ zinov „Skinhead-fanzine“ a neskôr aj „Generácia 88“, uviedol:

> *„NSHE vzniklo v roku 1992. Pracuje v ňom mnoho ľudí z Európy a z celého Slovenska, pričom majú kontakty na hnutia, strany a fronty z celej Európy, ale aj zo zámoria“. Ohľadne otázky na pobočky NSHE však odpovedal: „NSHE je zatiaľ len v pokročilom štádiu vývoja, nie všetko ide tak, ako by sme chceli. Chýbajú nám financie, schopní ľudia atd. Momentálne fungujú len tri pobočky v Čechách, Poľsku a Srbsku. Každý štát má jednu hlavnú základňu, pod ktorou pracujú okresné základne s okresnými veliteľmi. Našim cieľom je vytvoriť pobočky po celej árijskej Európe…*“[24]

Napriek tvrdeniam uverejneným v zinoch však NSHE nebolo žiadnou celoeurópskou organizáciou ale vzniklo v roku 1992 z iniciatívy vtedy 18- ročného skína R.M. a počet jeho členov nepresiahol pravdepodobne viac než pár desiatok. Táto organizácia napriek veľkolepým plánom v roku 1995 zanikla.

Klan Slovenských Rytierov sa prihlásil k rasistickému odkazu myšlienok amerického Ku-klux-klanu a bol plánovaný ako slovenská pobočka tohto hnutia. Podľa vydaného manifestu malo byť ich členstvo dokladované členským preukazom, pri svojich akciách nesmeli „*jednotky*“ požívať alkoholické nápoje, vydali tiež zákaz poskytovania rozhovorov predstaviteľom médií a tiež spolčovania sa so „*Židmi a tými čo nemajú biely pôvod*“. Taktiež členovia KSR mali zvážiť možnosť pôsobenia vo verejných inštitúciách a samozrejme trénovať bojové umenia a používania zbraní. V súčasnosti nevyvíjajú nijaké aktivity.

Slovenský národný front (SNF), sa snažil využiť slovenské národovectvo skinheadov. strediskom jeho pôsobenia bola Trnava. Spočiatku sa orientoval len na vydávanie protimaďarských nálepiek, plagátov a tlačovín, neskôr dokonca vydáva aj svoj vlastný program, v ktorom sa prikláňa k panslavistickému národovectvu.

Okrem iného presadzuje aj prijatie antikomunistických a deboľševizačných zákonov, trestu smrti a potierania homosexuality. Návrh o registráciu SNF však Ministerstvo vnútra SR zamietlo. Výhrady mali predovšetkým ku slovu „front“ v názve organizácie, ktoré znelo militantne. Pôvodne sa chceli SNF aj za podpory skinheadov dostať do parlamentu. Očakávaná podpora zo strany skinheadov, ale časom opadla. Príčinou boli zrejme až paranoidné predstavy skinheadov o Z.O.G.[25], ktorá by podľa nich vo vláde nemohla tolerovať existenciu krajne-pravicovej strany. Následkom vnútorných rozporov sa SNF triešti na **Ľudovú stranu** s čisto politickými ambíciami a skôr spoločensky orientovanú **Slovenskú pospolitosť.**[26]

---

[24] Súmrak Bohov 1993: 7-8.

[25] Zionist Occoupational Government – označenie pre všetky svetové vlády, ktoré sú podla neonacistov pod priamym dozorom svetových židov

Slovenský Úsvit – nacionalistické rasistické hnutie, ktoré má s hnutím skinheads veľa spoločných znakov, je však menej radikálne. Má vlastné stanovy, bojuje proti „cigáňom, ktorí nezveľaďujú vlasť a nič nerobia" Hnutie vzniklo v novembri 1995 v Banskej Štiavnici. Vydáva časopis Naša stráž. Nie je registrované MV. V súčasnosti nie je aktívne.

Slovenská národná liga – početne malá skupina národných socialistov hlásiacich sa k odkazu Slovenského štátu z vojnových rokov 1939-45. Vznikla roku 1995 s cieľom vstúpiť na politickú scénu. To sa im však nepodarilo a začali sa venovať klasickej činnosti ktorú vykonávajú tieto skupiny: vydávaniu periodík, dovozu a distribúcii CD a MC nosičov s rasisticky orientovanými skupinami, tričiek. Udržiavali kontakty so skupinami v Čechách. i inde v zahraničí. [27] V súčasnosti nevyvíja tiež žiadne aktivity.

Slovenská Vlastenecká Organizácia – Garda

Vznikla v máji 1995 v Bratislave, má pobočku v Žiline. Spolupráca s ideovo príbuznou Slovenskou národnou ligou – ideologicky sú pre nich vzorom predstavitelia slovenského vojnového štátu – Tiso, Tuka, Mach, národno-socialistické neoľudáctvo. Odmietajú násilie ako metódu boja. Vzťah k Rómom: chcú vytvoriť pre nich pracovné tábory[28]. Vydávali časopis Národná stráž.

Znakom je orol so slovenským dvojkrížom na hrudi, držiaci v pazúroch 3 Svätoplukove prúty

Po boku **Slovenskej vlasteneckej organizácie – Garda** sa tiež vytvorilo mládežnícke združenie **Hlinkova mládež**, deklaruje, že *„...v hnutí Skinheads sa združili Slováci a Slovenky, ktorí verejne bojujú za blaho našej pomaly vymierajúcej árijskej rasy, no často sú znemožňovaní vo verejnoprávnych médiách a zobrazení ako banda nespratníkov. Iní sú organizovaní v rôznych probielych organizáciách na celom Slovensku.*

Z týchto dvoch chceme vytvoriť silnú mládež zmýšľajúcu vlastenecky po vzore Svätoplukovej tradície, ktorá sa postaví v boji za slobodu svojho národa."[29]. Okrem toho chce túto mládež vychovávať a vzdelávať v národno-socialistickom duchu.

---

[26] Obidve organizácie sú v súčasnosti oficiálne zaregistrované MV. Ľudová strana ako politická strana a Slovenská pospolitosť ako občianske združenie

[27] Organizácia vyberala od členov členský príspevok 50 Sk na rok. Členovia používali rovnošatu: čierne nohavice, khaki košela s páskou so znakom SNL a čiernu viazanku. Znakom organizácie je červený dvojkríž v bielom kruhu umiestnenom v strede modrej zástavy.

[28] Z rozhovoru v casopise Rodobrana c. 1 rok 1996

[29] Rodobrana 6/98

2.2. Krátky Proces a Juden Mord

Najvýznamnejšou pre vznik a formovanie skinheadského hnutia na Slovensku sa stala hudobná skupina *Krátky Proces.* Boli nepochybne najkultovejšou skupinou svojho druhu u nás a ich aktivity a nahrávky mali veľký dopad na to, akým spôsobom sa skinheadské hnutie u nás vyvíjalo.

Prvý kontakt medzi ich dvoma členmi prebehol už v r. 1987. V zime 1988 bola zostava kompletná, chýbal už len gitarový sprievod. Zostava bola doplnená o sprievodného gitaristu a prvý koncert sa uskutočnil v januári 1990 v Bratislave. Spevák mal problémy s VPN, ktorej členovia aj chystali oficiálny zákaz verejnej produkcie *Krátkeho procesu*. Amatérsky zvukový záznam z ich koncertu si medzi sebou šíria jeho priaznivci, nahrávka koluje medzi bývalými metalistami a nazi-punks[30] a na spoločných koncertoch s punkermi sa objavujú prvé holé lebky aj v našich končinách. V textoch okrem skladieb typu „Slovensko Slovákom“, (v ktorej o.i. vyzývajú za Slovensko bez národnostných a etnických menšín) sú už spomínaní okrem „cudzincov v Tatrách...“, aj zahraniční študenti, ktorí na Slovensku žili. A samozrejme kultová skladba „Na prach!“, v ktorej síce vyzývajú na fyzickú elimináciu nepriateľa, obozretne ale bez toho, aby ho označili. V roku 1991 odišiel spevák a basgitarista, ktorí boli nahradení a v tejto zostave hrali až do konca v r. 1998.

V auguste 1993 nahrali *Krátky proces* svoj štúdiový materiál v Slovenskom rozhlase v Bratislave a vydali MC a CD pod názvom „Na prach!“. Náklad MC bol podľa dohody 1000 kusov a CD 500 kusov. Po vzájomnej dohode s vydavateľom a na odporúčanie jeho právnika vypustili z pesničiek niektoré výrazy.

Postupne vzniká aj niekoľko ďalších národne a rasisticky orientovaných hudobných skupín. Skupiny ako *Slovenská Liga, Rýchly nápor, Nástup, Memorandum, Biela garda, Otčina, Justícia, Posledná výstraha, N.S. Band, D.M.S., Ancestors, Front 18* v podstate s malými obmenami hrajú na spoločných česko-slovenských akciách, väčšinou dve-tri spolu a niekedy aj ako predkapely zahraničných kolegov. Asi najväčšej popularite sa tešil *Biely Odpor* z Nitry, ktorý o i. popularizoval medzi skinheadmi aj severskú mytológiu.

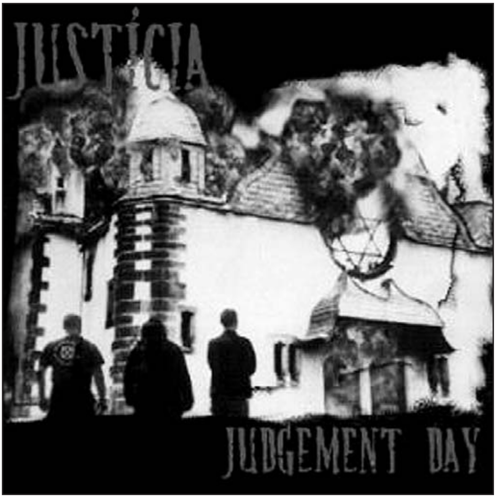

---

[30] Členovia punkovej subkultúry sympatizujúci s neonacizmom

J M
arbeit macht frei

JUDEN MORD
Následníkom Krátkeho Procesu po jeho rozpade sa stal JUDEN MORD, ktorý sa čoskoro stal kultovou skupinou v neonacistických kruhoch. Vydali síce len jeden album, ale ten svojou otvorenosťou a jasným propagovaním fašizmu predstihol všetko čo sa dovtedy na Slovensku objavilo. Na jeho obale je fotografia koncentračného tábora Osvienčim, s nápisom „ARBEIT MACHT FREI“ čo je aj názov tohto albumu.

Úryvok z textu skladby Švindelkaust:
„Klamú dnes a klamú stále, klamať budú neustále
lenže my svoju pravdu máme, my svoj boj nevzdáme,
oblbujú švindelkaust, klamstvá tlčú do hlavy,
lenže my Vám neveríme, vy židovské pandravy.
Koľkých sme Vás upálili, milión či šesť,
kde je vlastne pravda, my sa nedáme zviesť.
Žid vládne svetu, to vie každý z nás
žid vládne svetu, zas nastal náš čas
žid vládne svetu, klameš zas ty pes
žid vládne svetu, skončíš v peci tiež.“

Juden Mord v súčasnosti už na verejnosti nevystupuje, no až donedávna vystupovali ako hlavná hviezda na mnohých koncertoch na Slovensku i v Čechách. Ich album sa bežne predáva na podujatiach neonacistov alebo sa dá objednať cez rôzne zásielkové služby na internete.

2.3. Koncerty

Ďalšou dôležitá stránka hudobnej scény sú financie, ktoré obohacujú toto hnutie a vďaka ktorým môže ďalej fungovať. Scenár býva väčšinou rovnaký: do nejakej malej dedinky príde na akciu, ktorá je ohlásená ako súkromná oslavu odohrať koncert zahraničná skupina, ktorá má jednu-dve slovenské alebo české predkapely. Pri priemernej návštevnosti 200 osôb pri cene vstupného vo výške 500,-Sk je zárobok minimálne stotisícový, nepočítajúc predaj časopisov a rôznych iných materiálov. Výška prenájmu sálu často nie je veľmi vysoká, nakoľko sa takéto akcie organizujú v malých dedinkách, kde je krčmár rád, že má tržbu. Ak by teda po vyplatení skupín organizátorom zostala len štvrtina financií, je to celkom slušný zárobok, ak si uvedomíme, ako často sú u nás tieto koncerty organizované a ako veľa ľudí na ne pravidelne chodí. Tieto peniaze sú často reinvestované, do rôznych organizácií poskytujúcich právnu a inú pomoc stíhaným aktivistom alebo je možné za ne vydať tej-ktorej skupine novú nahrávku, vytlačiť tričko, ušiť nášivky atď. Tieto sú potom distribuované na koncertoch často tiež za prehnané ceny. Keďže v súčasnosti nie je pre toto hnutie dôležitá výška cien, väčšina to chápe automaticky ako potrebnú podporu svojmu hnutiu, vytvorila sa akási medzinárodná sieť profitujúca z nelegálnych obchodov tohto trhu. Malí slovenskí distribútori sú len článkami medzinárodných chápadiel rasistického obchodu po celom svete.

Na Slovensku sa až do zásahu polície v Papradne na jeseň roku 2001 konali takéto koncerty pravidelne a navštevovali ich neonacistickí skinheadi nielen zo Slovenska ale aj z okolitých krajín ako Čechy, Poľsko, Nemecko, no i zo Škandinávie či z krajín bývalej Juhoslávie. Tieto koncerty totiž slúžia ako miesto na stretávanie najaktívnejších členov hnutia, nadväzovanie nových kontaktov, šírenie hudobných a tlačených materiálov a nábor nových členov.

Pravidlom takýchto koncertov je že na nich dochádza k hailovaniu a iným otvoreným prejavom sympatií k fašizmu a nacizmu. Hudbou a alkoholom podgurážení návštevníci koncertov často po ich skončení idú do ulíc a v praxi realizujú idey o ktorých skupiny spievajú. Následkom sú dobití a zmrzačení ľudia, či rozbitý majetok.

2.4. Ideové zameranie a ciele rasistických skinheadov

Spoločným základom všetkých rasovo extrémistických hnutí na Slovensku je rasizmus namierený proti Rómom, Židom a odpor k ľavici. Postupne došlo k názorovému štiepenie a dnes je možné vymedziť medzi nimi tri hlavné názorové prúdy:

1. Nacionalistický prúd.

- príklon k ľudáctvu, myšlienkam a ideológii vojnového slovenského štátu ako slovenskej verzie fašizmu, snaha o rehabilitáciu jeho predstaviteľov
- silný odpor voči Maďarom, ktorých obviňujú zo snahy odtrhnúť južné územia Slovenska.
- antisemitizmus absentuje alebo nie je tak zrejmý ako u ostatných prúdov

- dôraz na morálku a kresťanské hodnoty, ktoré podľa nich moderná kultúra ohrozuje a ničí
- odmietanie násilia ako riešenia problémov
- odmietanie Hitlera a nacizmu
- snaha o vstup do politiky

2. Neonacistický prúd

- Vzorom spoločenského zriadenia je národný socializmus
- obdiv k Nemeckej ríši, jej ideológii, armáde, a predstaviteľom (Adolf Hitler, Rudol Hess)
- radikálny antisemitizmus – za všetkými svetovými inštitúciami sú Židia, ktorí sú dôvodom väčšiny problémov na svete od ekonomiky, cez vojny, znečistené životné prostredie až po drogy.
- obhajovanie Adolfa Hitlera a jeho politiky voči Židom počas 2. svetovej vojny
- popieranie holocaustu alebo zľahčovanie jeho rozsahu a významu
- ako riešenie situácie Rómov navrhujú sústrediť ich do pracovných/koncentračných táborov alebo vyviezť do Indie
- na najvyššom stupni vývoja je árijská rasa, ktorá je predurčená vládnuť ostatným.
- silný vplyv severskej mytológie a symboliky – runy, severskí bohovia, odinizmus

3. White Power

- biela rasa je na najvyššom stupni vývoja zo všetkých ostatných
- ideálom je spoločenské zriadenie národného socializmu
- Európa by mala byť rasovo čistým územím
- očistenie Európy a Severnej Ameriky od iných rás a kultúr
- spôsobom ako to dosiahnuť je RAHOWA – rasová svätá vojny, ktorá očistí územia obývané bielou rasou od príslušníkov iných rás
- odmietanie kultúr, ktoré majú pôvod inde než v bielej rase a európskej civilizácii
- odpor voči homosexuálom
- všetky svetové vlády sú ovládané Židmi – tzv. Zionist Occupational Government (židovská okupačná vláda)
- okrem iných rás je nepriateľom a terčom útokov aj tzv. white trash – biely odpad – anarchisti, užívatelia drog, bezdomovci, kriminálnici
- popieranie holocaustu

Takéto rozdelenie je však skôr teoretické a platí najmä na ideológov hnutia. Mnohokrát ide u jednotlivých prívržencov pravicového extrémizmu o zmes rôznych názorov a prúdov a často ani oni samotní nemajú v jednotlivých pojmoch a vo filozofii sa k nim viažucej jasno a táto im slúži skôr ako zásterka na ventilovanie ich násilníckych a agresívnych sklonov.

Jedinou filozofiou, ktorou sa títo ľudia riadia, je filozofia nenávisti, ktorá sa stáva ich vierou. Vytvárajú si ju sami z najrôznejších, mnohokrát aj protichodných prvkov a koncepcií. Nenávisť namierená voči okolitému svetu sa stáva pre nich centrálnou ideou a zdôvodnenie toho prečo nenávidia nie je až také dôležité.

2.5. S.H.A.R.P. skinheads

Osobitnou skupinou skinheads, ktorú je pre úplnosť potrebné spomenúť sú takzvaní SHARP skinheads. Skratka znamená **Skinheads Against Racial Prejudice –** „skinheadi proti rasovým predsudkom". Idea SHARP bola v Európe propagovaná najmä bývalým spevákom amglickej skupiny Oppressed – Roddy Morenom. Táto skupina trvá na tom, že iba malá časť fašistických darebákov ničí image celého skinheadského hnutia. Podľa skinheada Andyho Dysona: *„Skinheads sú pyšní sami na seba a svoju vlasť, ale tento vlastenecký element bol niektorými jedincami prekrútený k rasizmu. Skinheads boli vždy antirasistickí, pretože sami vyrastali v tesnom susedstve ostatných kultúr. Rasizmus vidíme ako rozdeľujúci, odporný a nebezpečný a práve preto je stále dosť ľudí, ktorí sa k nám hlásia, uvedomujúc si, že nie sú rasisti."*

Sharp nepodliehajú žiadnemu jednotnému vedeniu a vo vzťahu k politickému dianiu majú rozdielne postoje (tzv. apolitický skinheads). Občas nadväzujú užšie vzťahy so stúpencami anarchistických a autonómnych myšlienok, čo sa prejavuje napríklad i účasťou na protifašistických demonštráciách.

SKINHEADS AGAINST
SHARP
TORONTO
RACIAL PREJUDICE

V našej krajine sa tiež objavujú aj nerasistickí Skinheadi, ktorí sa niekedy dostávajú do konfrontácie so skinheadmi vyznávajúcimi fašistické a rasistické myšlienky. SHARP skinheads alebo nerasitický skinheadi sú však u nás v menšine a ich počet na Slovensku možno odhadovať na niekoľko desiatok.

Obidve frakcie skinheadov majú podobné oblečenie (odlišujú sa iba nášivkami alebo odznakmi). Taktiež hudobný výraz, tzv. oi-rock má svojich priaznivcov na obidvoch stranách, diametrálne sa však líšia po obsahovej stránke – ultrapravicové skupiny majú vo svojich piesňach i odpovedajúce rasistické texty.

Vzhľadom na to, že spomínaná odnož SHARP či nerasistických skinheadov nepredstavuje skupinu, ktorá by predstavovala nebezpečenstvo pre spoločnosť a nemá ani výrazný vplyv na pôsobenie ultrapravicového hnutia, budeme sa ďalej venovať najmä extrémne pravicovým skinheadom, ktorí sú páchateľmi rasového násilia a nositeľmi fašistických ideálov.

2.6. Náboženské smerovanie extrémistických hnutí

Zneužívanie náboženských ideológii je charakteristickou črtou extrémistických pravicových skupín. Únik k (starovekej) symbolike je všeobecnou vlastnosťou človeka najmä v krízových situáciách.

V extrémistických skupinách sa vyskytujú dva hlavné smery:

Paganizmus – pohanstvo
Severský a germánsky paganizmus s orientáciou na severských bohov Odina a Thora je výrazný u týchto skupín:
Slovakian Hammer Skinheads, Blood and Honour, WAU, SSAG, W.A.R.

Slovanský paganizmus – sa vyskytuje u skupín: *Biela Slovenská jednota* (v začiatkoch jej pôsobenia, v súčasnosti prevláda kresťanstvo) *Bieli rytieri,*

Kresťanstvo
v modifikovanej a rasizmus obhajujúcej podobe sa vyskytuje u:
The Church of Jesus Christ Christian – Aryan Nations (slovenská pobočka nie je aktívna)
Christian Separatist Church Slovakia
Christian Identity
Church of Israel
Slovenská národná liga

Mnohé skupiny nie je možné jednoznačne zaradiť a vyskytujú sa prípady spájania prvkov z kresťanstva i pohanských smerov. Medzi takéto zmiešané skupiny možno zaradiť:
W.C.O.T.C.(World Church Of The Creator – Svetová cirkev stvoriteľa), Slovenský úsvit, Combat 18 (protestantizmus spojený s prvkami zo severskej mytológie)

3. CHARAKTERISTIKA RASOVO EXTRÉMISTICKÝCH ZOSKUPENÍ A ICH PRÍSLUŠNÍKOV

3.1. Pojmy a symbolika[31]

Symbolika farieb

V symbolike pravicovej odnože hnutia skinheads dominujú tri farby: **čierna, biela a červená**. Táto kombinácia farieb bola prevzatá zo symbolov charakteristických pre fašistické diktatúry, najmä pre nacistické Nemecko, v ktorom túto kombináciu farieb prehlásil za národné farby Adolf Hitler. (Viď príloha obr. Č. 1)

Biela farba je znamená čistotu rasy, čistotu národa
Červená farba je symbolom ohňa, ale aj krvi – krvného zväzku.
Čierna farba znamená smrť ale aj odhodlanie. Symbolizuje nenávisť ku všetkým, ktorí „prznia“ čistú rasu a predurčuje ich záhubu.

Kombináciu týchto troch farieb, najmä však farby čiernej a bielej môžeme nájsť na všetkých fašistických symboloch aj na symboloch nosených priaznivcami fašistickej diktatúry a ideológie.

Symbolika slov a čísel

V publikáciách, textoch a prejavoch rasistických a neonacistických skinheadov sa často vyskytujú mnohé pojmy, symbolika a skratky, ktorých význam nie je na prvý pohľad zrejmý. Mnohé z nich pochádzajú z histórie a tieto skupiny si ich len privlastnili, iné sú ich vlastným výtvorom.

- *14 WORDS, alebo 14 SLOV*
  We must secure the existence of our people and a future for white children.“ – v preklade
  „My musíme zabezpečiť existenciu našich ľudí a budúcnosť pre naše biele deti“
  Táto veta sa stala heslom a bojovým pokrikom hnutia *White power* hlásajúceho nadradenosť bielej rasy. Jej autorom je David Lane člen ultrapravicovej teroristickej organizácie The Order (Rád) zodpovednej za množstvo bankových lúpeži, bombový útok na synagógu a vraždu židovského moderátora v rádiu, odsúdený za tieto činy na doživotie.

- *88*
  8. písmeno abecedy je H a v kombinácii 88=HH vyjadruje pozdrav „Heil Hitler!“. je veľmi často používaným kryptogramom v textoch neonacistov. často sa používa v kombinácii 14/88 a vyjadruje oddanosť bielemu rasizmu nadväzujúcemu na myšlienky nacizmu.

---

[31] spracované s použitím publikácie JUDr. Jana Chmelíka Symbolika extrémistických hnutí

- *18*
  Je skratkou pre iniciály Adolfa Hitlera – A je 1. písmeno abecedy a H je 8. táto kombinácia je napríklad použitá v názve COMBAT 18, čo je teroristická organizácia s prepojením na neonacistické kruhy.

- *RAHOWA*
  Je to skratka z anglického hesla **RAcial HOly WAr**, čo v preklade znamená **Rasová svätá vojna**. **RAHOWA** má dvojaký význam. Pôvodne bol použitý ultrapravicovou kresťanskou sektou World Church Of The Creator (v preklade Svetová cirkev stvoriteľa) ako ich „bojové heslo“.

  Citát z ich internetovej stránky: „naším bojovým heslom je RAHOWA, skratka pre Rasovú Svätú Vojnu“ [32]

  Neskôr vznikla v USA hudobná skupina s rovnakým názvom, ktorá prostredníctvom svojej hudby šírila myšlienky rasovej neznášanlivosti.

  Citát z rozhovoru so spevákom kapely G.Hawthornom:

  Otázka: Čo je to RAHOWA a aký má význam?
  *Odpoveď: **RAHOWA je Rasová svätá vojna** a označuje zápas o prežitie, ktorý musí viesť všetok život v drsnom a neskrotenom svete... Rasová svätá vojna je boj, ktorý musia viesť Bieli ľudia aby si udržali svoj nárok /svoje miesto/ na preľudnenej planéte.*
  Otázka: Čo je to Kult svätej vojny?
  Odpoveď: Kult svätej vojny je globálna armáda ideologicky odhodlaných fanatikov RAHOWA, ktorí sú pripravený bojovať až do smrti za naše právo na život ako ľudia a našu kultúru

- *ZOG*
  Zionist-Occupied Government. Židovská/Sionistická okupačná vláda. Tento termín sa vzťahuje k viere, že všetky vlády na svete, tak ako aj médiá a finančné inštitúcie sú ovládané Židmi. Ide o termín prevzatý od amerických ultrapravicových extrémistov.

- *Unsere Ehre Heisst Treue*
  „Našou cťou je vernosť“ Bol to slogan používaný jednotkami SS počas 2.svetovej vojny a aj dnes sa nachádza na vlajkách pri stretnutí bývalých členov SS. V súčasnosti ho používajú neonacisti na vyjadrenie svojej vernosti rasistickému hnutiu.

- *Blood&Honour*
  v nemčine Blut und Ehre – Krv a Česť, Heslo používané a typické pre Hitlerjugend a jednotky SS v Nemecku. V súčasnosti je to názov neonacistickej organizácie skinheadov, často sa vyskytuje na nášivkách a na tričkách.

---

[32] adresa http://www.rahowa.com/

- *Sieg Heil*
  „Víťazstvu zdar“. Ide o stranícka pozdrav a bojové heslo. Pre fašistické Nemecko sa stalo typickým až v kombinácii so zdvihnutou pravicou.

- *White Pride World Wide*
  Biela hrdosť na celom svete. tento termín sa často objavuje na tričkách spolu s niektorým so symbolov – napr. keltským krížom. vyjadruje nadradenosť bielej rasy nad ostatnými a je používaný ako pozdrav.

- *White race – our pride*
  „Biela rasa – naša hrdosť“ Je tu evidentný rasový obsah hnutia ktorý tento nápis používa.

- *White Power – WP*
  Biela sila, biela moc. Názov hnutia a myšlienok stavajúcich bielu rasu nad ostatné, hlásajúceho nevyhnutnosť boja proti ostatným rasám.

Pomerne často sa v publikáciách a nápisoch objavuje runové písmo. Tento návrat k minulosti sa dá vysvetliť ako snaha skinheadov prostredníctvom kultu a rituálov dávnoveku vymaniť sa z každodennej reality.

Bližšie informácie k runám a ich vyobrazenia viď príloha č. 3 Runy

Na nášivkách, tričkách a v publikáciách sa veľmi často vyskytujú najmä emblémy používané fašistickými divíziami SS, ktoré čerpajú zo znakov runového písma, pričom sú kombinované s heraldickými znakmi (napr. mečom ako symbolom sily).

V hnutí skinheads sú z emblémov fašistických divízií SS používané najmä tie, ktoré znázorňujú symbol kľúča – ktorý bol znakom tajnej polície – Gestapa, trigium – oregon, svastika, odálna runa, emblém so znakom smrtihlava a emblém so zaťatou päsťou.

Totenkopf – smrtihlav bol pôvodne používaný elitnými jednotkami pruského kráľovstva, od ktorých ho prebrali v druhej svetovej vojen jednotky SS. Spolu s čiernou uniformou a dvojitou sigurniou sa smrtihlav stal ich odznakom.

Do kategórie symbolov otvorene vyjadrujúcich rasový motív, môžeme z emblémov fašistických divízií zaradiť všetky tie, ktoré používajú trigium (3 sedmičky v kruhu), svastiku, Odálnu runu a znak SS. Ostatné emblémy divízií SS, obsahujú v sebe prvok rasovej výlučnosti, rasovej nenávisti“ potlačovania práva a slobôd jednotlivca a skupiny občanov, ale nedá sa v ich prípade hovoriť o všeobecnom povedomí rasového motívu, ktorý v sebe obsahujú.

Emblémy sa nemusia vyskytovať v čistej podobe, skôr je typická ich kombinácia s inými znakmi. Veľmi často je svastika nahradzovaná číselnou symbolikou (88, 18) alebo keltským krížom, prípadne sú tieto emblémy spojované s rôznymi nápismi vyjadrujúcimi nadradenosť tohto hnutia na ostatnými ľuďmi. Používané nápisy majú najmä psychologický význam pre príslušníkov skinheads, pretože vyjadrujú ich súnáležitosť s určitou ideológiou, vyjadrujú ich silu a vlastnosti každého, kto by sa chcel k nim pridať.

Meno skupiny „Skrewdriver," je často zobrazované veľkým písmenom „S", pričom býva umiestnené v embléme, ktorý používali divízie SS, alebo je kombinované s inými symbolmi – orlicou, runami apod.

Príklady používnia jednotlivých symbolov sú obsiahnuté v prílohe č. 2

Pôsobenie symboliky

Symboly pôsobia na ľudí v dvoch fázach. V prvej sa utiekajú určité skupiny ľudí k symbolom v obdobiach veľkých životných zvratov a kríz, v období, keď sa im rúcajú ich predstavy o živote a nedarí sa im uspokojiť ich ašpirácie. Beznádejnosť situácie riešia používaním symbolov, ktoré sú týmto ľuďom známe, alebo sú im ponúknuté. Symbol sa tak stáva náhradou za niečo, čo je inak pre túto osobu nedostupné. Napríklad to, že si niekto kúpi na koncerte nášivku, odznak, alebo iný zástupný znak hnutia je jediné, čo je mu v spoločnosti vzhľadom k jeho možnostiam a postaveniu dostupné.

Symbol sa stane veľmi rýchlo modlou na ktorú sa osoba upína, hľadá v nej záchranu, vyriešenie zdanlivo beznádejnej situácie, až sa stane životným cieľom, ktorý nahradzuje realitu. Pohltení týmto symbolom začínajú žiť iba preň, žiť pre novú predstavu o spoločnosti, o svete. Logickým výsledkom vplyvu symbolizmu na osobu človeka je zmena osobnosti, rebríčku hodnôt apod.

Druhá fáza je typická integráciou do hnutia, do multispoločenstva, komunity rovných, úspešných, kde majú reálnu šancu subjektívne profitovať. Stávajú sa totiž osobnosťou tohto multispoločenstva. K tejto subjektívnej integrácii im pomáha aj určitá forma vojenskej organizácie, typická pre hnutie skinheads, kde výraznú úlohu hrá vodcovský princíp. Život naraz dostáva jasné, prísne pravidlá, ktorým sa dobrovoľne podriaďujú. Je im predostretá prísna hierarchia „ich" spoločnosti, majú pred sebou jasný cieľ, a cesty ako tento vysnený cieľ dosiahnuť.

Základná symbolika týchto spoločenstiev je postavená na obetnom symbole, spočívajúcom na *princípe spoločnej krvi,* vyjadrujúcim už od dôb prvotnopospolnej spoločnosti „kmeňovú jednotu" na princípe pokrvného bratstva. „Spoločná krv" tak dôkaze povzniesť aj bez materiálnych statkov, bez majetku a ďalších atribútov úspešnosti. Princíp krvi je tak povýšený na najvyššiu hodnotu života, na najvyššiu hodnotu smerujúcu k úspešnosti. Pokiaľ sa jedinec s týmto princípom stotožní, nemôže mu nikto a ničím konkurovať, pretože pokrvný zväzok je najvyššia hodnota.

Na symbol spoločnej krvi nadväzuje *symbol bojovníka.*

Reakciou na sociálnu neistotu je často návrat do minulosti. Ide o návrat k počiatku a vzniku človeka, do starovekej histórie idealizovanej starogermánskou a keltskou mytológiou, o návrat do doby „zlatého veku". Starogermánsky a keltský starovek je symbolizovaný mýtom bojovníkov, ktorí spory medzi panovníkmi a územné spory riešili ohňom a mečom a ktorí sú chápaní ako symbol odvahy a statočnosti. Týmto spôsobom sú implantovaní do súčasnosti princípy fungovania feudálnej až otrokárskej spoločnosti, v ktorej práve bojovníci sú hrdinami, bez toho aby vlastnili akýkoľvek majetok či postavenie. Symbol bojovníka je veľmi silne uznávaný v hnutí skinheads vyznávaním a obracaním sa k bohu ODINOVI. Boh Odin bol mýtus, ktorý prevzali príslušníci hnutia skinheads ako svoj symbol bojovníka, symbol všetkého konania. Runové písmo a boh Odin sa tak stali dominujúcimi symbolmi pre skinheads.

Tretím prvkom sú *symboly rasovej neznášanlivosti*. Neúspešný mladý človek riskuje, že stratí rešpekt k sebe samému a tomu predchádza tým, že vinu za vlastný neúspech sa snaží zvaliť na niekoho iného. Hľadá obetného baránka, ktorý odčiní domnelé krivdy, ktoré mu boli spôsobené. Zvaľovanie vlastnej neúspešnosti na niekoho iného je postavené na úvahe, že keď obetného baránka potrestám za vinu, ktorú som mu implantoval, sám sa očistím a uľaví sa mi. Práve na tomto princípe funguje nenávisť voči určitej skupine obyvateľov.

Ide o akúsi modifikáciu „kolektívnej viny“. Symboly pri tom slúžia ako zdroj energie, vzor chovania, vzor jednoty a znášanlivosti tých, ktorí sa zomkli k sebe v revolte proti tejto spoločnosti a tejto realite. Pomocou symbolov si tak budujú svoju novú identitu. Pred tým nevedeli kto vlastne sú a nechceli o tom ani počuť ani uvažovať. Teraz už majú vlastnú identitu, založenú na tom najlepšom základe, podloženom históriou. Považujú sa za budovateľov nového spoločenského systému, poriadku, ktorý vyrieši všetky problémy tým, že odstráni Rómov, Židov alebo iných „farebných“. Symboly tak slúžia na označenie ich novo nájdenej identity, spoločenského rámca, v ktorom vládnu oni.

3.2. Oblečenie

Keďže pôvodné navonok rozpoznateľné militantné oblečenie skinheadov (maskáče, bomber, vojenská obuv) je v súčasnosti u nás skôr handicapom, z dôvodu bezpečnosti sa skinheadská móda, ktorá priniesla nemálo finančných úspechov jej tvorcom, značne skomercionalizovala.

Najväčšej obľube medzi pravicovými skinheadmi sa teší značka LONSDALE. V jej názve sú obsiahnuté štyri začiatočné písmená Nemeckej národno-socialistickej strany pracujúcich (NSDAP National Socialistische Deutsche Arbeiteer Partei). Originálne polokošele, mikiny a tričká s touto značkou sa stali ich novou uniformou. Objavili sa dokonca prípady nosenia oblečenia na ktorom bol nápis LONSDAPLE, pričom, keď bomber zakrýva prvé a posledné písmeno, je jasne vidieť nápis NSDAP. Ďalšou z tradičných skinheadských značiek je *Fred Perry*, či *Ben Sherman.* Výzor dopĺňajú vyhrnuté rifle *Levi Strauss* a vysoké topánky (*Doc Martens, Getta Grip, Gladiator*).

V poslednej dobe je badateľný prechod na „civilnejšiu“ podobu obliekania a náhradu oblečenia so zakázanou symbolikou inými značkami, ktoré rovnako vyjadrujú príslušnosť k hnutiu, ale ich nosenie nie je právne postihnuteľné. Medzi takéto príklady patrí napríklad nosenie značiek ako *PittBull*, alebo *Troublemaker,* či *UMBRO.*

Jednou z novších značiek, kotrá sa ale veľmi rýchlo rozšírila medzi neonacistami je značka THOR STEINAR. V jej embléme sú obsiahnuté dve runy – vlčí hák (Wolfsangel) a Tyr runa, kotré používali aj jednotky SS. Zároveň sú usporiadané tak, ťe tvoria dve nad sebou stojace písmená SS. Po nedávnom rozhodnutí nemeckého súdu firma začala sťahovať svoje výrobky s týmto logom z predaja.

Celkovo možno povedať, že skíni dávajú až prehnaný dôraz vonkajšiu čistotu a upravenosť svojho zovňajšku, snažiac sa tak získať si sympatie verejnosti ako symboly poriadku a čistoty.

Všetky značkové súčasti ich „uniformy“ stoja nemálo peňazí, ktoré si môžu dovoliť obmieňať iba jednotlivci z dobre situovaných rodín. Aj u nás existuje široko rozvetvená a dobre organizovaná sieť distribúcie tohto oblečenia, za predaj ktorého sa inkasujú nemalé zisky.

Túto skutočnosť využívajú aj samotní skinheadi, ktorí často vlastnia a prevádzkujú malé obchody s oblečením uvedených značiek, profitujúc tak z módneho trendu.

3.3. Veková štruktúra a sociálne postavenie skinheadov

Všeobecne možno vymedziť vekové rozmedzie prevažnej väčšiny príslušníkov a sympatizantov hnutia skinheads hranicou 14 – 26 rokov. No v individuálnych prípadoch sa táto hranica posúva smerom na dol i nahor. [33] Veková a sociálna štruktúra prívržencov extrémistických skupín sa odráža na činnosti, ktorú vykonávajú. Osoby, ktoré páchajú pouličnú násilnú trestnú činnosť bývajú spravidla mladšej vekovej skupiny.

Hoci je toto hnutie vekovo ohraničené, možno ho rozdeliť na niekoľko podskupín. Väčšina budúcich skínov sa s myšlienkami a ideológiou extrémneho rasizmu a neonacizmu zoznamuje prostredníctvom skinzinov a hudby na poslednom stupni základných, či v prvých ročníkoch stredných škôl.

Tieto takmer deti vo veku 14 – 16 rokov tvoria skupinu tzv. baby-skins alebo kinder-skins. Svoju oddanosť k hnutiu a jeho ideám dokazujú násilnými útokmi, hailovaním na verejnosti a otvoreným nosením znakov a symbolík neonazicmu. Snažia sa získať rešpekt a obdiv u ostatných bez toho, aby si uvedomovali následky svojho konania. Druhú vekovú skupinu tvoria 17-21 roční. Práve z tejto skupiny pochádzajú tvorcovia publikácií, skinzinov, internetových stránok, členovia hudobných skupín. Sú presvedčení o správnosti svojej ideológie a sú ochotní ju aj v praxi presadzovať. Študujú ideológiu, zbierajú informácie, potvrdzujúce správnosť ich presvedčenia. Množstvo brutálnych útokov na príslušníkov menšín, dokonca vrážd, spáchali práve ľudia z tejto vekovej skupiny[34]. Mnoho z nich po zmene sociálneho postavenia (štúdium na vysokej škole, získanie trvalého zamestnania a pod.) končí svoje aktivity v hnutí. Tí, ktorí zotrvajú tvoria poslednú, početne najmenšiu skupinu 22 – 30 ročných. Stávajú sa z nich organizátori koncertov, distribútori materiálov, budujú medzinárodné kontakty a miestne pobočky organizácií. Prestávajú s násilnými útokmi, skôr ideologicky a organizačne vedú mladších. Tvoria však malé percento z celkového množstva neonacistov, pretože väčšina zhruba vo veku 25 prestane s aktívnym účinkovaním v hnutí a zaraďuje sa do spoločnosti. Niektorí sa stávajú členmi podsvetia, súkromných bezpečnostných služieb (pričom si zachovávajú časť vonkajšieho výzoru – dôraz na fyzickú silu, vyholená hlava, násilie) ale s hnutím neudržujú aktívne kontakty a namiesto ideológie nastupujú u nich iné hodnoty. Časť končí za mrežami, za rasovo motivovanú alebo aj inú trestnú činnosť.

---

[33] V roku 2001 bolo zaznamenané spáchanie rasovo motivovanej trestnej činnosti aj maloletými osobami

Z hľadiska sociálneho zloženia medzi prívržencov extrémistických skupín patria najmä študenti stredných škôl (prevažne učilíšť, či stredných odborných škôl), čiastočne aj vysokých, a nezamestnaní. Naproti tomu skupinu osôb, ktoré vyrábajú a distribuujú predmety propagujúce rasovú, národnostnú, náboženskú alebo inú neznášanlivosť a ktoré páchajú tzv. „kvalifikované“ skutkové podstaty, tvoria zamestnaní a súkromní podnikatelia.

Skinheads v prevažnej väčšine pochádzajú z nižších sociálnych vrstiev a rozvrátených, neúplných rodín. Často sú charakteristickí rôznymi problémami v škole – s dochádzkou, správaním aj celkovými výsledkami. Spájajú sa do skupín, aby vyrovnali deficit, ktorý mali ako jednotlivci, čo sa v skupine dalo ľahko prehliadnuť a ospravedlniť. V rozličných krízových situáciách sa snažia dokázať svoju mužnosť a silu. Spoločné akcie, párty a koncerty slúžia na posilnenie pocitu súdržnosti a utvrdenie ich identity ako skupiny. Zapojením sa do činnosti organizácie, ktorá samu seba vníma ako elitnú, získavajú skins pocit vlastnej dôležitosti.

Sociálna neistota, pocit neúspešnosti a tápanie v spoločnosti, nezaradenosť do spoločnosti, uvedomovanie i toho, že sa nemajú šancu stať sa súčasťou elity a anonymita v spoločnosti sú rozhodujúcimi faktormi, ktoré vedú mladých ľudí k vytváraniu a zapájaniu sa do extrémistických hnutí.

Skinheadstvo sa postupne stáva pre celý rad starnúcich členov tejto subkultúry príťažou, hovoria si vlastenci, nacionalisti, bojovníci za bielu rasu a pod. Zovňajškom sa môžu (ale nemusia) podobať skínom, vnútorne sa však cítia byť vyššie a skinheadstvo chápu iba ako svoju mládežnícku prípravu na neskoršiu politickú, či bojovú cestu.

---

[34] Júl 1995 Mário Goral – mladý Róm upálený skinheadmi – 2 hlavní páchatelia mali 16 a 18 rokov; August 2000 A.Balážová – matka 8 detí bola ubitá na smrť vo vlastnom dome – útočníci mali 20 a 21

Celkovo je celá skinheadská scéna mužskou záležitosťou, ženy sa v nej síce objavujú, ale ako u väčšiny subkultúr sporadicky, často kvôli individuálnej angažovanosti pred mužmi a ich celkovej idolizácii. Napriek tomu hrajú tieto ***skin-girls***, či ***renees*** v skinheadských spolkoch svoju významnú úlohu a uzatvárajú sa aj do ženských spolkov – u nás WAU (Biela ruža), ktoré presadzujú potrebu vytvárania ženských oddielov, ktoré by sa vyrovnali mužom. Často slúžia ako návnady pri útokoch alebo sa bijú so ženami.

Samotní skinheadi ich ale viac-menej považujú iba za svoj doplnok, ako podporu v boji za svoje ideály. Éra ich aktívnej účasti v rámci hnutia končí väčšinou skôr ako u mužov.

3.4. Kto sa stane skinheadom[35]

Príčiny, prečo mladí ľudia začnú vyznávať filozofiu rasizmu a nenávisti sú rôzne a ich podrobné skúmanie značne presahuje rozsah a zameranie tejto publikácie. Zhrnieme však aspoň niekoľko najdôležitejších faktorov, ktoré na to majú vplyv.

1. Faktor úspechu

V 50. rokoch americký sociológ Merton uviedol, že veľká časť kriminálneho jednania je spôsobená tým, že sú ľuďom v určitej kultúrnej spoločnosti vsugerovávané znaky úspešnosti. Mnohí z tejto spoločnosti však nemajú možnosti a prostriedky ako túto požadovanú úspešnosť dosiahnuť. jedným z najviac preferovaných znakov úspešnosti je vlastníctvo hmotných statkov, najmä peňazí. Mnoho občanov však nemá možnosť získať množstvo dostatočné na uspokojenie všetkých ich potrieb legitímnym spôsobom. časť z nich sa preto rozhodne zíkať ich za každú cenu a dajú sa na cestu zločinu. Táto úvaha sa dá aplikovať aj na našu spoločnosť, ktorá je v mnohých ohľadoch priamo posadnutá kultom úspechu – preferovaním osobných statkov, vyniknutím v spoločenských vzťahoch, snahou patriť medzi elitu spoločnosti a kultom silných osobností.

Na základe tejto úvahy je možné vysloviť hypotézu, že skinheadi sú tvorení ľuďmi, ktorí sú neúspešní alebo nemajú šancu normálnym spôsobom dosiahnuť pozornosť a úspech v spoločnosti.

Táto hypotéza je podporená týmito faktami:

- majú nevýrazné postavenie v rodine, prípadne žijú v nekompletnej rodine
- nemajú dostatok profesnej zručnosti na výkon zamestania. Mnoho z nch nemá ešte ukončené stredoškolské vzdelanie a nie sú ani vyuče-

---

[35] spracované podľa JUDr. Jan Chmelík: Symbolika extrémistických hnutí

ní, alebo ešte len študujú, pripravujú sa na budúce povolanie (väčšina z nich sú učni, stredoškoláci, mladiství bez pracovného pomeru...)
- sú deprivovaní vlastnou neúspešnosťou, pretože nemôžu hmatateľným spôsobom dosiahnuť úspech – nemôžu sa sa ním prezentovať a chváliť na verejnosti, sú medializovaní ako spodina spoločnosti a pritom je u nich výrazná túžba stať sa úspešnými.

Z histórie sú známe tri modely ako dosiahnuť postavenie elity v spoločnosti:
a) pomocou majetku
b) pomocou podaného pracovného výkonu
c) pomocou „správnej krvi“

Prvé dva modely sú pre priaznivcov hnutia skinheads nedosiahnuteľné. Nezostáva im teda nič iné, než získať postavenie spoločenskej elity pomocou vyzdvihnutia hodnoty svojej nadradenosti z dôvodu „správnej krvi“ – z ich pohľadu – príslušnosti k hnutiu bojujúceho za budúcnosť a prežitie bielej rasy.

2. Faktor neistoty
V súčasnej dobe pôsobí tento faktor veľmi výrazne, ie najmä o neistotu sociálnu. Táto neistota je však charakteristická pre všetky okolité štáty, nielen pre Slovensko. Poistkou proti neistote je hromadenie majetku. Pre tie osoby, ktoré sa nemohli poistiť proti sociálnej neistote majetkom poskytoval túto ochranu tzv. sociálny štát. V súčasnosti však už štát túto ochranu značne zredukoval a bremeno zodpovednosti za svoje postavnie prenáša na občana. Ak sa však dostane spoločnosť do sociálnej krízy (čo je pri súčasnej miere nezamestanosti skutočnosť), časť populácie, ktorá je touto krízou najviac postihnutá sa začne radikalizovať, aby túto neistotu aspoň čiastočne eliminovala. Kompenzuje si tak pocit sociálnej neistoty združovaním sa v radikálnejších komunitách, ktorých prostredníctvom je možné hlasnejšie vysloviť svoj protest voči sociálnej neistote (poukazovanie na sociálne dávky vyplácané Rómom, na údajné zaberanie pracovných miest prisťahovalcami apod.)

K tomuto radikálnemu riešeniu svojej situácie sú náchylní najmä mladí ľudia s nízkym vzdelaním, bez perspektívy a s malými možnosťami uplatnenia sa na trhu práce. Títo ľudia potom kompenzujú svoju neistotu militantným konaním. Jedná sa v tomto prípade o všeobecne platný vzorec, ktorý funguje vo všetkých spoločnostiach. Najmä výkon povolania je totiž spojený s tvorbou spoločenskej integrácie a aspektom ekonomickej samostatnosti. Ak sú mladým ľuďom tieto oblasti zneprístupnené, alebo sú závažným spôsobom ohrozené, ich životné plány dostávajú trhliny a preto sú nimi tieto hodnoty odmietané a zavrhované. Na toto všetko má navyše negatívny dopad zdôrazňovanie individuálnych úspechov a výkonov, čo má za následok vytrácanie sociálnej solidarity a zvýrazňovanie individualizmu. Kto trpí nedostatkom sociálneho zapojenia a interakcií, hľadá cesty, ako tento hendikep kompenzovať, preto hľadá východisko v zapojení sa do nových pospolitostí. Ak sa stále viac vytráca pocit sociálnej súnaležitosti, získavajú na význame kategórie na základe ktorých je posudzovaná príslušnosť ku rôznym spoločenstvám ľudí. Do popredia sa tak dostávajú kategórie ako rasa, farba pleti, jazyk, národ, kultúra, pohlavie, vek a pod. ktoré sú mylne interpretované a je v nich videná príčina vlastnej neúspešnosti.

3. Faktor absencie zaradenia sa

V modernej spoločnosti vládne kult osobnosti, ktorý ju však zároveň trieští na spoločnosť atomizovanú, v ktorej sa človek ocitá osamotený. Je oslabená funkcia rodiny, a zväčša nefunguje rozvetvená rodina, ktorá poskytuje človeku sociálnu sieť a oporu.

Pre človeka s nízkym vzdelaním a nízkym vekom, bez životných skúseností ide o zvlášť ťažké postavenie, pretože sa v takejto spoločnosti dokáže len veľmi ťažko orientovať. Hľadá preto niečo o čo by sa oprel a zmiernil tak pocit svojej neistoty. A tým niečím býva práve skupina, partia ľudí v rovnakom postavení, ktorí majú rovanké problémy, v ktorej však vyčnieva určitá dominantná osobnosť s radikálnymi názormi na riešenie, ktorá dokáže „určiť smer“ a nájsť tak východisko z neistoty. Toto je tiež rozhodujúcim faktorom, prečo priaznivci hnutia skinheads vyznávajú duch kamarátstva, duch pospolitosti, čo je inak prirodzenou potrebou každého človeka.

Sociálna neistota, pocit neúspešnosti a tápanie v spoločnosti, nezaradenosť do spoločnosti, uvedomovanie i toho, že sa nemajú šancu stať súčasťou elity a anonymita v spoločnosti sú rozhodujúcimi faktormi, ktoré vedú mladú populáciu k vytváraniu a zapájaniu sa do extrémistických hnutí.

3.5. Charakteristické postoje a povahové vlastnosti pravicových extrémistov

Priaznivci pravicovej odnože hnutia skinheads sú charakteristickí týmito postojmi:

- Vo svojom okolí vidia mnoho nepriateľov, ktorými sa cítia byť ohrození a preto jednajú akoby „v sebaobrane“
- Sú presvedčený, že v spoločnosti rovnako ako v prírode panuje každodenný boj o prežitie, v ktorom sa presadia len tí najsilnejší.
- Násilie považujú za bežnú a normálnu formu riešenia konfliktov
- Majú víziu, že ak niečo proti tomu neurobia, národu/rase hrozí katastrofa spočívajúca v jeho/jej degradácii
- Cítia sa byť vylúčení zo spoločnosti, domnievajú sa, že ich nikto neberie vážne
- V dôsledku frustrácie pociťujú veľký hnev, ktorý musia dať najavo fyzickým násilím a dať tak najavo vlastnú fyzickú silu
- Sú presvedčení že sú povolaní bojovať za správnu vec
- Budúcnosť vidia pesimisticky
- Sami seba považujú za legitímnych strážcov poriadku a náprávateľov krívd

V ich chovaní sú typické niektoré znaky:

- Majú znížené rozlišovacie schopnosti v štruktúre spoločnosti
- Sú náchylní k jednoduchým, siláckym heslám a riešeniam problémov
- O svojom presvedčení nie sú ochotní príliš diskutovať
- Interpretujú vlastnú i spoločenskú situáciu pomocou jednoduchých klišé
- Prejavuje sa u nich obetná mentalita – hľadajú niekoho na koho by mohli preniesť svoje neúspechy a jeho „obetovaním“ sa tak očistiť
- Trpia odlúčením od rodiny aj od iných vrstovníkov
- Majú pocit, že sa nehodia do dnešnej doby, radi sa utiekajú do „zlatých čias“ – nech už je to obdobie nacistického Nemecka, či severská mytológia
- Prejavuje sa u nich kríza identity
- Silne sa bránia konformite spoločnosti, ktorú vnímajú ako nanútené zlo, proti ktorému treba bojovať
- Inklinujú k mysticizmu – používanie rún, vzývanie Odina atď.

Všetky tieto uvedené pocity ich nútia hľadať a pridružovať sa k radikálnym skupinám, ktoré im ponúkajú nový pohľad na svet. Okrem toho v týchto skupinách nachádzajú:

- Nový pocit pospolitosti, zaradenia sa medzi seberovných, nové kamarátstva
- Sprostredkúvajú im pocit, že sú v strede diania, ktoré je lepšie než to čo sa odohráva v reálnej spoločnosti
- Nachádzajú v nich pocit bezpečia a vlastnej dôležitosti
- Zbavujú ich potreby samostatne myslieť a nahradzujú ho schémou hodnotenia: „priateľ-nepriateľ“, ktorá im dáva legitímny dôvod na použitie násilia.
- Realizujú v nich jednotu slova a činov

Hnutie, skupina robí človeka silnejším, odvážnejším. Konanie jednotlivca v akcii je zastrešené komunitou – davom. Toto dáva ich jednaniu spontánnosť, odbúrava sebakontrolu a zábrany. Mnohí z priaznivcov extrémistických hnutí nevedeli popísať, prečo útočia na nejakú obeť – cudzinca, černocha. Jediné, čo pociťujú je to, že poníženie iného ich samých povyšuje a dáva im pocit zadosťučinenia.

Ďalšou charakteristickou črtou pravicových extrémistov, súvisiacou s ich cieľmi (viď kapitola 3) je dôraz na fyzickú silu a zdatnosť. Súvisí to jednak s rolou a symbolom bojovníka, predstavujúcim dominantný rys v týchto skupinách a jednak je to spôsobené charakterom aktivít, ktoré vykonávajú – násilné útoky a bitky si vyžadujú silnú telesnú konštitúciu. Je preto logické, že väčšina z nich sa venuje posilovaniu alebo trénuje nejaké bojové umenia, ako súčasť svojej prípravy na reálny boj v uliciach.

S touto črtou je však v protiklade iná, pre nich rovnako charakteristická. Je ňou časté požívanie alkoholu vo veľkých množstvách. Najmä pivo je v ich radoch takmer kultovým nápojom a patrí k nim rovnako neodmysliteľne ako holá hlava, či ťažké topánky. Pravidelné opíjanie sa a alkoholové orgie predstavujú neodmysliteľnú súčasť života väčšiny z pravicových skínov. Ideológovia tohto hnutia proti tomu síce v zinoch ostro vystupujú a nabádajú k striedmosti a disciplíne, pretože opití skíni kazia nimi budovaný imidž skínov, ako uvedomelých bojovníkov za bielu rasu, no tieto ich výzvy ostávajú nevypočuté a pivo tečie aj naďalej prúdom.

Užívanie ostatných drog, hoci oficiálne zavrhované a odmietané sa stáva v čoraz väčšej miere aj súčasťou života skínov. Dochádza tak k paradoxu, keď skíni útočia na ľudí, ktorých označujú za „feťákov" a sami pritom častokrát rovnako zneužívajú omamné látky..

4. PREČO SÚ NEBEZPEČNÍ

4.1. Skinheads – správna cesta

Neonacistickí skinheadi a ich zoskupenia predstavujú reálne nebezpečenstvo pre spoločnosť. Majú jasný cieľ, vedia ako ho chcú dosiahnuť, aké prostriedky pri tom použiť a sú odhodlaní tak urobiť v mene svojho boja „za bielu rasu“. Svedčia o tom viaceré skutočnosti, obsiahnuté v tejto kapitole.

O tom aké sú vlastne tieto ich ciele a kam sa chcú uberať sa najlepšie dozvieme priamo od nich samotných. Použijeme na to úryvky z textu, ktorý je úryvkom z publikácie *Skinheads – správna cesta*. Uvedený text bol uverejnený v elektronickej podobe na Internete, ale koluje aj v tlačenej podobe medzi prívržencami neonacistickej ideológie a predstavuje akési programové vyhlásenie či zhrnutie cieľov hnutia. Zostavil ho jeden z vedúcich predstaviteľov skinheads v Švédsku – Max Hammer a doplnili ho naši domáci skinheadi.

Na úryvkoch z tohto textu zároveň budeme ilustrovať, ako sa ideológia neonacistických skinheadov dostáva do rozporu so zákonmi nášho štátu.

Kurzívou je uvedená právna kvalifikácia jednotlivých výrokov, ktoré sú trestné, v prípade, že sú šírené verejne tlačou alebo internetom.

„Hnutie Skinheads sa od začiatku stavia za obranu svojej vlastnej spoločnosti a za zachovanie a rozvíjanie jej kultúry. Nejde tu však o ochranu spoločenského systému (demokracia), ale o zachovanie a prežitie národnej a rasovej spoločnosti ako celku. A to predovšetkým pomocou silného a radikálneho spoločenského zriadenia a poriadku. S nastupujúcim nebezpečenstvom prisťahovalectva sa táto potreba stáva nutnosťou....“

„Rasové teórie A. Hitlera, v zásade úplne správne a opodstatnené, sú v dnešnej dobe už prekonané a aj keď predstavujú vrcholný rasový idealizmus (či snáď práve preto) nie sú v dnešnom svete prakticky uskutočniteľné.“
Verejné prejavovanie sympatií k fašizmu §261Trestného Zákona (TZ)

„Dnes je však ohrozená nielen nemecká a európska kultúra a civilizácia, ale aj samotná biela rasa a civilizácia vôbec. Preto zákonite dochádza k spájaniu bielej rasy ako celku proti spoločnému nepriateľovi – ostatným rasám a ich civilizáciám a kultúram. Biela – Árijská – rasa musí teraz spoločne bojovať za svoje vlastné prežitie.“
Podnecovanie k národnostnej a rasovej nenávisti § 198a TZ

„Dnešné spoločenské zriadenie neumožňuje naplniť základnú potrebu, ktorú cíti celé hnutie. Preto sa hnutie skinheads pomaly, ale iste politizuje a premieňa sa na politickú formáciu obrovského rozsahu. Akým smerom sa vydalo celé hnutie musí byť už celkom jasné – vydalo sa cestou akou sa vydalo

Nemecko, ktoré bolo najväčšou a najsilnejšou krajinou, ktorá presadila tento rasový ideál do praxe. Vydalo sa teda po tej istej ceste – zriadiť fašistický štát, to znamená štát s pevným režimom, ktorý bude brániť rasovú identitu. Fašizmus úplne odpovedá na všetky potreby nového hnutia.“
Verejné prejavovanie sympatií k fašizmu §261 TZ

„Najprijateľnejšie riešenie je zbaviť sa všetkých neprispôsobivých (tj. nepracujúcich). Je tu však ešte jeden podstatný problém – zastaviť trend (našťastie nie príliš rozvinutý) miešania tohto etnika s naším árijským obyvateľstvom. Vzhľadom k vývojovej inteligenčnej zaostalosti (hraničiacej s debilitou) obrovskej časti tohto etnika je miešanie s našou vyspelou rasou pre nás krajne nebezpečné. Tomuto miešaniu sa musí zamedziť prísnou segregáciou a izoláciou čo najväčšej časti tohto etnika v getách, pracovných a koncentračných táboroch...“
Návrhy na segregáciu a obmedzovanie ľudských a občianskych práv príslušníkov rómskeho etnika, ich hanobenie, podnecovanie nenávisti voči nim § 198, §198a, vyhrážanie sa skupine obyvateľov holocaustom-genocídou §196, § 263a)

„Všetci ostatní nepriatelia, proti ktorým skinheads bojujú sú spoloční. Sú to predovšetkým komunisti, anarchisti, homosexuáli, židia a zradcovia vlastnej rasy (narkomani, zločinci, príživníci atd.). O ďalších nepriateľoch nie je snáď potrebné dlho písať... Výnimku snáď tvorí tzv. biely odpad, ku ktorému patria nielen všetci príslušníci naposledy menovaných skupín, ale aj tí ktorí presadzujú ideu rasovej rovnoprávnosti aj tí, ktorí otvorene špinia a poškodzujú vlastný národ – od humanistov až po obyčajné indivíduá štítiace sa poctivej práce.“

Násilie ako správna cesta

Ďalšie úryvky z materiálu *Skinheads – správna cesta* ukazujú, že násilie a tendencie k používaniu teroristických metód sú integrálnou súčasťou neonacistickej ideológie. Dozvieme sa zároveň o strategických plánoch na vytváranie a organizovanie hnutia, ktorého cieľom je vyvolanie rasovej vojny.

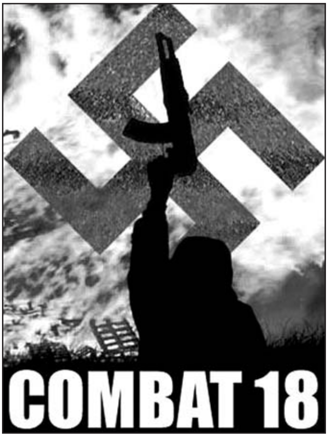

„**Násilie a teror sú totiž základnými zbraňami Skinheads**. Násilie je používané ako najúčinnejšia forma vyjadrenia odporu. Násilie tak ako ho prezentujú Skinheads má dnes iba jeden účel: zastrašovať. Nejde tu v súčasnosti o likvidáciu nepriateľov (zatiaľ), ide iba o ich zastrašenie. Na konečné riešenie zatiaľ neboli vytvorené vhodné podmienky, najmä vhodný spoločenský režim. Zatiaľ sa teda musíme uspokojiť „iba“ so zastrašovaním.“

„A preto je teraz nutné konštatovať jednu podstatnú a dôležitú vec: Skinheadom sa podarilo dôsledne upozorniť na problémy tejto spoločnosti – hlavne na problém cigánskej menšiny. Podarilo sa im vytvoriť priaznivú náladu v takmer celej spoločnosti a zradikalizovať ju. Podarilo sa dokonca aj zastrašiť cigánsku populáciu. Stalo sa tak vďaka neustále sa zvyšujúcemu počtu a kvalite rasovo motivovaných útokov, vykonávaných radovými príslušníkmi hnutia. Za niekoľko posledných rokov bolo len u nás zabitých či vážne zranených niekoľko desiatok cigáňov či prisťahovalcov a bolo vykonaných vyše 1 300 rasových útokov. *(pozn. autora – tieto údaje sa týkajú Českej republiky, ale na Slovensku je situácia v zásade rovnaká)* A toto sú iba oficiálne čísla. Skutočných útokov, najrôznejších potýčiek a incidentov bolo ďaleko viac. A to všetko bolo vykonané v priebehu asi šiestich rokov iba niekoľkými tisíckami Skinheadov. Počet skinheadov však stále rastie....“
Podnecovanie a schvaľovanie trestného činu § 165

„Pokiaľ chceme, aby naše hnutie dosiahlo konečný cieľ, musíme sa zamerať predovšetkým na zmenu politického systému, ktorý dnes umožňuje existenciu týchto národu nepriateľských živlov. Takým systémom, ktorý by vyviedol túto zem zo slepej uličky humanity a tolerancie je jedine fašistický, nacionálne socialistický systém. A tento systém je možné nastoliť jedine organizovaným a programovo riadeným propagačno – ozbrojeným bojom....“
Verejné prejavovanie sympatií k fašizmu §261 TZ, Podnecovanie k útokom smerujúcim k odstráneniu ústavného zriadenia

„Jedna časť hnutia (tá najväčšia) bude stále „len“ masovým hnutím, ktoré nebude organizované, ale ktoré bude tou najzákladnejšou hmotou z ktorej budú vznikať organizácie a z ktorej bude tiež vychádzať najväčší počet útokov. Jeho ideový smer je dnes už určený – fašizmus, nacionálny socializmus či jemu podobné názorové prúdy. Táto časť bude tvorená veľkou masou radových skinheadov, ktorí budú neustále udržovať ideály hnutia a bojovať proti našim nepriateľom.“

„Druhú časť hnutia (pôsobiacou vo vnútri samotného hnutia) bude tvoriť množstvo malých či väčších organizácií, ktoré spolu môžu, ale nemusia byť prepojené. Tieto organizácie sa budú rozdeľovať na dva základné druhy: prvý sa bude zaoberať všeobecnou propagandou našej kultúry (hudobné skupiny, distribučné skupiny pre predaj CD, kaziet, nášiviek, oblečenia, topánok apod.) a tiež propagandou pomocou skins novín, zinov a letákov, organizáciou koncertov, pártys, ale i demonštrácií, letákových akcií apod. Ich ideová úroveň bude všeobecná, propagujúca naše najzákladnejšie myšlienky a ciele. Tieto organizácie možno nazvať propagačné organizácie.“

„Ďalším typom organizácií sa stanú organizácie malých skupín, ktoré sa budú sústreďovať na ozbrojený boj samotný. Prostriedkom bude násilie, najmä radikálny terorizmus a radikálna propaganda. Tvorené úzkym okruhom ľudí, vybraných z už preverených členov hnutia, budú pripravovať a neskôr aj vykonávať najrôznejšie násilne útoky. V závislosti na svojom výcviku budú používať ako primitívne zbrane tak aj špeciálne prostriedky. Ich cieľom bude nielen zastrašovanie, ale aj cielená likvidácia nepriateľských cieľov. Tieto akcie sa už nebudú vykonávať živelne (ako je tomu dnes), ale budú starostlivo pripravované a vhodne načasované.“

„Prvotným cieľom teda musí byť vytvorenie organizovanej skupiny (či niekoľkých skupín), ktoré sa budú zaoberať propagandou a činnosťou v našom hnutí a potom najsilnejšiu z nich premeniť na politickú formáciu, či ju priamo prepojiť s už existujúcou politickou stranou. Tieto propagačné organizácie si môžu vytvoriť aj svoju ozbrojenú zložku, ale vzhľadom k otvorenosti takejto organizácie (verejná činnosť apod.) sa dá pochybovať, že by bola zabezpečená dokonalá konšpirácia. Ozbrojená časť sa môže viac menej orientovať na ochranu samotnej organizácie, ale nie na prevádzanie úderných akcií. Takáto ozbrojená zložka bude naopak základnou súčasťou militantných organizácií, ktoré sa budú skladať z väčšieho či menšieho počtu bojových skupín rôznej sily. Budú organizované pravdepodobne na regionálnom princípe. Ich základom budú jednotliví aktivisti, ktorí budú okolo seba zhromažďovať spoľahlivých jedincov a hľadať kontakty na iné podobné skupiny. Dnes už najrôznejšie propagačné organizácie fungujú a vyvíjajú sa aj militantné skupiny. Ďalšou fázou bude vystupňovanie ako propagačnej tak aj ozbrojenej činnosti a príprava na politickú činnosť.“

Toľko teda povedali o svojich cieľoch pravicoví extrémisti samotní. Niekto by si mohol myslieť, že sú len silné slová, no skutočnosť je taká že už aj u nás už existujú všetky tri druhy skupín spomínaných v tomto texte. Takisto môžeme sledovať snahu jednej časti z nich preniknúť do politiky a naplniť tak horeuvedené ciele.

4.2. Druhy aktivít extrémistických skupín

Najväčšiu hrozbu zo strany rasistických extrémistov predstavuje násilie a teror v uliciach, pohostinstvách, prostriedkoch MHD a na iných verejných priestranstvách. Tieto útoky sú sčasti náhodné – napríklad keď ide partia skínov z futbalu, z krčmy a náhodou stretne obeť. Niektoré z útokov (najmä tie so závažnejšími následkami) sú však dopredu plánované[36].

Obeťami sú ľudia inej farby pleti, národnosti či výzoru, ľudia na okraji spoločnosti – narkomani, bezdomovci, punkeri[37], ale často krát aj ľudia ktorí sa zastanú obetí ich útoku alebo prejavia nesúhlas s tým čo skíni robia. Forma útoku je bleskové napadnutie obete, viacerí útočníci na jedného[38]. Pri útokoch pravidelne požívajú zbrane – bejzbalové pálky, železné tyče, boxery, nezriedka aj nože. Okrem okamžitých fyzických následkov majú tieto útoky aj dlhodobé následky – obete majú pocit strachu, neodvažujú sa vo večerných hodinách vychádzať z bytu alebo sa vyhýbajú určitým oblastiam. Cieľom týchto útokov je šírenie atmosféry strachu a neustáleho ohrozenia medzi potenciálnymi obeťami a znemožnenie plnohodnotného života ľuďom, ktorých rasistickí extrémisti označia za nepriateľov. Následkom je emigrácia Rómov či odchod zahraničných študentov zo Slovenska a zmena výzoru u mládeže, aby „neprovokovali“ skínov k útokom.

---

[36] útoky na miesta, kde sa schádzajú Rómovia, prípadne na ich obydlia, na koncerty alternatívnej mládeže

[37] za obete útokov si ich vyberajú aj preto, lebo vedia, že je menšia šanca, že sa obrátia na políciu

[38] výnimočné sú prípady, keď je počet útočníkov aj obetí rovnakí – väčšinou sú útočníci vo veľkej početnej presile.

Intenzita ich útokov sa cyklicky opakuje – obdobia, keď je pouličných útokov viac striedajú pokojnejšie obdobia. Súvisí to aj s generačnou výmenou v radoch týchto extrémistických skupín keď starší prestávajú páchať takéto priame pouličné násilie a na ich miesto nastupujú mladší, ktorí sa im snažia vyrovnať. Mnoho z nich sa aktívne venuje tréningu bojových umení (kick box, thajský box, wing tsun) a posilovaniu.

Aktivity pravicových extrémistov sa dajú rozdeliť do viacerých kategórií:
- násilné fyzické útoky na Rómov, zahraničných študentov, židov alebo iné osoby (alternatívna mládež, punkeri)
- útoky voči majetku, rozbíjanie zariadenia v podnikoch)
- verbálne a grafické prejavy sympatií k fašizmu[39]
- hudobné koncerty a párty, na ktorých sa distribuujú predmety so symbolikou vyjadrujúcou sympatie k fašizmu a dochádza na nich k hajlovaniu
- demonštrácie a verejné zhromaždenia
- organizované pogromy na obyvateľov rómskej národnosti
- násilie spojené so športovými podujatiami, ktoré často končí fyzickými napadnutiami obetí

4.3. Neonacistický terorizmus

Combat 18
TERROR MACHINE

Kam až môže viesť nenávisť voči všetkým, ktorí sú odlišní svedčí situácia v niektorých krajinách, kde sa v nedávnej minulosti vyskytli teroristické útoky, ktorých páchateľmi boli osoby z neonacistického prostredia.

Veľká Británia

Na jar roku 1999 v Londýne vybuchli tri bomby, cielené proti černošským, ázijským a homosexuálnym komunitám, hrozba neonacistického terorizmu sa definitívne stala realitou. Atentátnik *David Copeland* bol zatknutý, traja ľúdia prišli o život a vyše 100 bolo zranených bombovými útokmi. Par týždňov po jeho zadržaní boli odhalené jeho úzke kontakty s krajnou pravicou.

---

[39] fašistické nápisy nastriekané na budovy, hajlovanie na verejnosti, nosenie symbolík neonacizmu

Zhruba v rovnakom čase zatkli ďalšieho Londýnčana Jamesa Shawa po tom, čo jednej noci napadol vodiča autobusu. Na prekvapenie privolanej polície u neho našli okrem noža aj dve podomácky zostrojené bomby. Prehliadka jeho bytu odkryla tri nové bomby, ktorými zamýšľal popretŕhať koľajnice, a tie obklopovalo množstvo rasistických periodík, literatúra Národného frontu a Hitlerova fotografia.

V novembri 2001 bol Stuart Kerr odsúdený na 12 rokov väzenia za útok zápalnou bombou na ázijský obchod v Chichestri. Poháňaný ideou, že štát a tzv. ZOG (sionistami obsadená vláda) sú jeho úhlavným nepriateľom, tiež pred svojim zatknutím napadol zápalnou bombou policajné auto. Polícia, ktorej sám Kerr potvrdil, že „je rasista a stúpenec British National Party (BNP)“, našla v jeho byte hromadu literatúry BNP a C18, na stenách svastiky a fotografie Hitlera.

Vo Veľkej Británii bol zatknutý aj Dave Myatt, zakladateľ NSM, v súvislosti s publikovaním praktickej teroristickej príručky s názvom „*Praktický návod pre Árijskú revolúciu*“ pod názvom Árijské hnutie odporu. Toto volanie do zbrane obsahuje detailné inštrukcie k témam ako: Metódy utajenej priamej akcie; Únik a vyhýbanie sa; Atentát; Bombový útok; Sabotáž; Rasová vojna & Ako vyvolať revolučnú situáciu; a Pravidlá stretu – Smernice tykajúce sa správania vojakov Árijskej oslobodzovacej armády.

USA

Oklahomský bombový útok v roku 1995 obrátil pozornosť sveta na *The Turner Diaries (Turnerov denník)*, Pierceovu nechvalne známu prácu, ktorá opisuje ako môže tajná organizácia formovať a riadiť odpor proti despotickému štátu. Je to však jeho druhá kniha – *Hunter (Lovec)*, čo sa naskytá ako predloha pre stále sa zvyšujúci počet útokov zo strany oddaných ultra-pravičiarov. Príklad osamelého ozbrojenca, konajúceho podľa vlastného uváženia, bez organizačného krytia alebo komplicov informovaných o jeho ťažení, sedí nielen na *Davida Copelanda* a *Stuarta Kerra*, ale aj na *Bufforda Furrowa a Benjamina Smitha* z Ameriky. Je to určíte oveľa jednoduchšie – pre nastavajúceho neonacistického teroristu, proste ísť a atakovať náhodné ciele, ako založiť a udržovať tajnú sieť buniek a aktivistov. Súčasný pravicový extrémizmus pokrýva cele spektrum od surového násilia až po najpremyslenejšie typy útokov. V USA sa Furrow a Smith, oddaní členovia organizácii *Árijské národy* a *Svetová cirkev Stvoriteľa* (pôsobiaca aj u nás*)*, rozhodli odpovedať na Pierceove volanie po svojom – streľbou do náhodne vybraných ľudí z rôznych etník. Medzitým John King, po spolupáchateľstve pri vražde černocha, ktorého vláčili priviazaného na reťazi za dodávkou v Texase r.1998, vyhlásil: „Otvárame *Turner Diaries*, už čoskoro.“

Švédsko

Vo Švédsku pravicový extrémizmus nabral úplne iný rozmer: dôkladné cielenie, zhromažďovanie informácii a príprava na tie najukrutnejšie formy útokov. V júni roku 1999 bol investigatívny novinár *Peter Karlsson*, ktorý sa zameriaval najmä na odhaľovanie činnosti krajnej pravice, aj so svojim synom vážne zranený pri výbuchu bomby nastraženej v automobile. V tom istom roku bol tiež na prahu svojho domu zastrelený *Bjorn Soderberg*, čleň odborového zväzu, ktorý vo svojich odboroch odhalil infiltráciu ultrapravičiarov. Čoskoro nato vysvitlo, že *Anti-AFA* – švédska organizácia zbierajúca informácie o antifašistoch, začala zhromazďovať info o Soderbergovi hneď, ako boli jeho správy zverejnene. Dva dni po vražde zatkli kvôli podozreniu z jej spáchania troch neonacistov s prepojením na Anti-AFA a Národnú mládež/Švédsky odpor. Vydavateľa magazínu Info-14, ktorého činnosť bola Soderbergom tiež obnažená, neskôr zadržali pre podozrenie z motivovania celého atentátu. Tieto útoky sa začali nevydarenou ozbrojenou lúpežou v máji, kedy boli zabití traja policajti, za čo traja neonacisti, ktorý ju spáchali dostali doživotie. Taktika zvýšenia finančných zdrojov bankovými lúpežami je pre ultrapravicové skupiny mimoriadne lákavá a používala ju „najslávnejšia“ americká nenacistická teroristická organizácia *The Order (Poriadok)* už v 80. rokoch.

Nebezpečenstvo je zvýšené aj vďaka celkovej povahe globálneho extrémne pravicového hnutia. Po atentáte na švédskeho novinára to bola britská webová stránka Blood&Honour, ktorá sa chopila obhajoby prijateľnosti takéhoto konania. Útok bol vykreslený ako oprávnená sebaobrana, zatiaľ čo dvaja mŕtvi policajti „neboli nevinní – nosili štátnu uniformu, aby udržiavali jeho zločinné zákony, plnili rozkazy židovského policajného náčelníka a sovietskeho ministra spravodlivosti. Ľudia pracujúci pre takúto formu útlaku si nezaslúžia zľutovanie.“[40]

Rakúsko

Keď rakúska polícia v októbri 2001 odhalila sprisahanie majúce za ciel ozbrojený útok, medzi zbraňami, muníciou, propagandou a plánmi sa našiel zoznam kontaktov na spriatelené skupiny v Británii, Amerike, Nemecku a Českej republike.

Južná Afrika

Po novembrovom bombovom útoku na gay bar v Kapskom Meste v roku 1999 sa k útoku prihlásila skupina zvaná Bieli vlci (predtým používané u C18) a v ich liste označila londýnske pumové útoky ako „Slávne dni britskej histórie 1999“ a poukázala na „zasahovanie Nelsona Mandelu do prípadu Stephena Lawrenca v Británii“ ako na dôvody oprávňujúce k ataku.

---

[40] citát zo stránky Blood&Honour

Nemecko

Nemecký pravicový extrémizmus sa tiež uberá rovnakým smerom. V júni r.1998 nemecká polícia odhalila rozsiahle utajené sklady hneď na niekoľkých miestach v Nemecku, obsahujúce automatické a poloautomatické zbrane, muníciu, mínomety, guľomety a granáty, všetko doplnene nacistickými symbolmi a uniformami. V marci minulého roku zase vybuchla bomba na výstave venovanej vojnovým zločinom Wehrmachtu počas druhej svetovej vojny. Tento čin ukázal stupeň technickej vyspelosti nemeckej ultrapravice. Nedávno prebehlo rozsiahle zatýkanie po objavení množstva materiálu na výrobu bômb, vrátane chemikálií, časovačov, batérii a detonátorov. Štyria neonacisti boli zatknutí, u všetkých sa predpokladá prepojenie na Thorstena Heisa – hlavný nemecký kontakt na C18.

Slovensko

Na Slovensku zatiaľ k tak závažným prípadom teoristických útokov nedošlo, objavili sa však prípady útokov zápalnými fľašami a pokusy o domácu výrobu bômb. Ak sa tieto trendy nepodarí zastaviť, môžeme onedlho rátať aj u nás s tým, že sa násilie zo strany neonacistov vystupňuje až do tejto extrémnej podoby.

4.4. Médiá a Internet

Časopisy

Výmena informácií v prostredí pravicových extrémistov prebieha najmä v podobe tzv. zinov, alebo skinzinov. Prvé takéto publikácie sa objavili začiatkom 90. rokov. Zväčša išlo o nekvalitné xeroxovaním rozmnožované časopisy formátu a5. Väčšina z nich bola dielom jedného človeka, mala nekvalitnú grafickú úpravu a obsahovala množstvo gramatických chýb. Zo začiatku boli dokonca vydavatelia podpisovaní celými menami s adresou, neskôr v rámci konšpirácie už uvádzali len kontakt na P.O.Box.

Zopár názvov takýchto zinov: „Náš hlas!“, „Biely boj“, „Radikálny Blok“, „Tatranská stráz“, „Otčina“, „Génius“, „Gardista“, „Edelweis“, „1939“, „White Victory“, „Rodobrana“, „Working Class“, „Aryan Law“

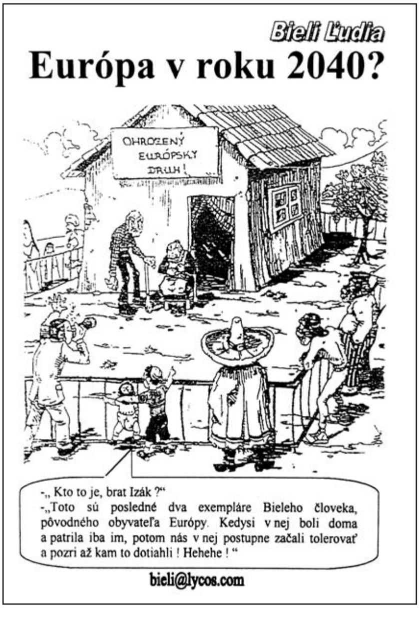

Bieli Ľudia

Európa v roku 2040?

-„ Kto to je, brat Izák ?“
-„Toto sú posledné dva exempláre Bieleho človeka, pôvodného obyvateľa Európy. Kedysi v nej boli doma a patrila iba im, potom nás v nej postupne začali tolerovať a pozri až kam to dotiahli ! Hehehe ! “

bieli@lycos.com

OHROZENY EURÓPSKY DRUH!

Tieto publikácie sú veľmi často vydávané jednou konkrétnou osobou, ktorá si zopár na polovicu preložených A4, na vlastné náklady xeroxuje a podpisuje sa ako *redakcia*.

Vplyvom vývoja existujú aj medzi samotnými vydavateľmi určité konkurenčné skupiny, lokálne podporujúc jeden, či druhý **skinzine**. Tak sa stane, že hoci mnoho rozhovorov, so zahraničnými nazi-skinheadmi končí poďakovaním a pozdravmi zopár priateľom a aktivistom (rozumej: vydavateľom, distribútorom, členom skupín) na Slovensku, hnutie ich už dávno nepovažuje z najrôznejších príčin za dôležitých, naopak odsudzuje ich ako zradcov hnutia a národa.

Kým sa niektorý z týchto zinov vypracoval na A4 formát, či aspoň laserovú tlačiareň, väčšinou už mal tak pošramotenú povesť a silnú kritiku z radov tých ešte pravovernejších, že jeho sláva mu bola viac na škodu ako na osoh. Na druhej strane, ak sa mu podarilo na začiatku osloviť väčšiu skupinu sympatizantov, stalo sa vydávanie týchto časopisov výhodným obchodným artiklom. Väčšina vydavateľov týchto zinov totiž zároveň pôsobí ako distribučné stredisko a zásielková služba pre hudobné nosiče, tričká, nášivky a iné materiály s rasistickou a neonacistickou tematikou.

Hlavnou obsahovou náplňou takýchto zinov sú historické dokumenty z obdobia II. Sv. vojny, životopisy národných buditeľov, predstaviteľov slovenského štátu a Nemeckej ríše, výstrižky z regionálnych novín o kriminalite Rómov, reportáže z koncertov a šablónovité rozhovory s členmi hudobných skupín a prominentmi scény. Vyskytujú sa v nich aj preklady zahraničných textov týkajúcich sa rasizmu, antisemitistické články a úvahy. Vyplýva z nich, že akákoľvek činnosť krajných pravičiarov je sledovaná Z.O.G. (skratka pere židovské sprisahanie), no napriek tomu je potrebné udržiavať nažive národne-socialistickú filozofiu, ktorá je ako jediná predurčená vyviesť biele národy z otroctva ku prosperite.

Postupom času sa však niektoré z týchto zinov vypracovali na profesionálnu úroveň – aspoň čo sa dizajnu a grafickej podoby týka. Sú tlačené v tlačiarňach, mnohé majú farebné obálky (Krv a česť, Revolta). Ich náklad je ťažké odhadnúť, ale jedná sa rádovo o stovky kusov. Distribuujú sa na koncertoch a iných akciách poriadaných týmito skupinami, ale i poštou prostredníctvom distribútorov z radov hnutia.

Internet

Výrazný je výskyt rasisticky a neoancisticky orientovaných textov na internete. Od roku 2000 sa začínajú objavovať vo väčšej miere na slovenskom internete stránky s rasistickým, neonacistickým antisemitským a fašistickým obsahom. Tento trend prechodu na uverejňovanie publikácií v elektronickej podobe na miesto klasickej formy zinov je v súčasnosti čím ďalej tým viac zrejmý. Najmä v minulom roku nastal nárast množstva takýchto stránok, ale i príspevkov na fórach s rasistickým obsahom. Väčšinou ide o stránky vytvorené a umiestnené na freeserveroch, či už na Slovensku alebo v zahraničí.

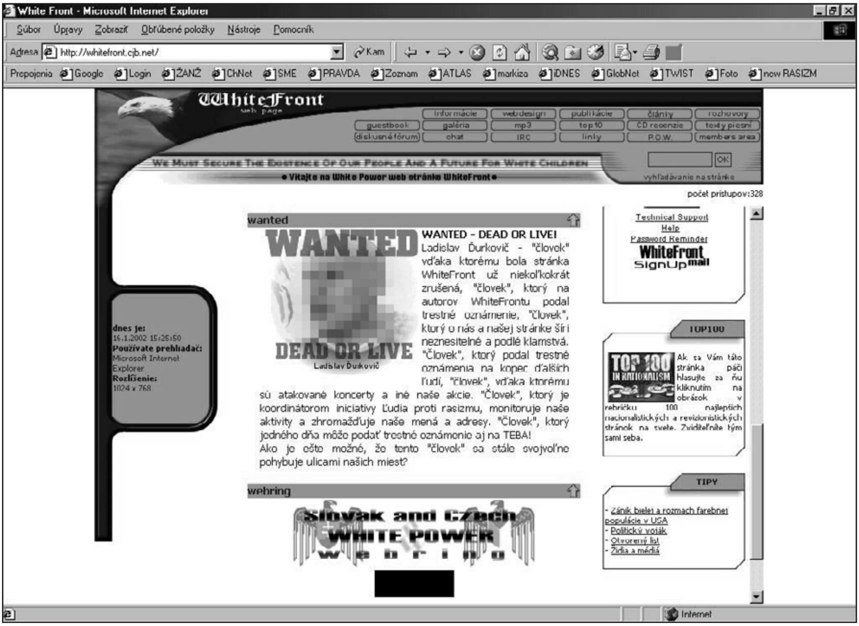
White Front - Microsoft Internet Explorer
Súbor Úpravy Zobraziť Obľúbené položky Nástroje Pomocník
Adresa http://whitefront.cjb.net/
Kam
Prepojenia Google Login ŽANŽ ChNet SME PRAVDA Zoznam ATLAS markiza iDNES GlobNet TWIST Foto new RASIZM
WhiteFront
web page
informácie webdesign publikácie články rozhovory
guestbook galéria mp3 top10 CD recenzie texty piesní
diskusné fórum chat IRC linky P.O.W. members area
We Must Secure The Existence Of Our People And A Future For White Children
• Vitajte na White Power web stránke WhiteFront •
OK
vyhľadávanie na stránke
počet prístupov:328
dnes je:
16.1.2002 15:25:50
Používate prehliadač:
Microsoft Internet Explorer
Rozlíšenie:
1024 x 768
wanted
WANTED
DEAD OR LIVE
Ladislav Ďurkovič
Technical Support
Help
Password Reminder
WhiteFront
SignUp mail
TOP100
TOP 100 IN NATIONALISM
TIPY
webring
Slovak and Czech
WHITE POWER
webring
Internet

WANTED – DEAD OR LIVE!
Ladislav Ďurkovič - "človek" vďaka ktorému bola stránka WhiteFront už niekoľkokrát zrušená, "človek", ktorý na autorov WhiteFrontu podal trestné oznámenie, "človek", ktorý o nás a našej stránke šíri neznesiteľné a podlé klamstvá. "Človek", ktorý podal trestné oznámenia na kopec ďalších ľudí, "človek", vďaka ktorému sú atakované koncerty a iné naše akcie. "Človek", ktorý je koordinátorom iniciatívy Ľudia proti rasizmu, monitoruje naše aktivity a zhromažďuje naše mená a adresy. "Človek", ktorý jedného dňa môže podať trestné oznámenie aj na TEBA!
Ako je ešte možné, že tento "človek" sa stále svojvoľne pohybuje ulicami našich miest?

Ak sa Vám táto stránka páči hlasujte za ňu kliknutím na obrázok v rebríčku 100 najlepších nacionalistických a revizionistických stránok na svete. Zviditeľnite tým sami seba.

- Zánik bielej a rozmach farebnej populácie v USA
- Politický vojak
- Otvorený list
- Židia a médiá

[redacted]

V prípade, že sú takéto stránky uverejnené na serveri nachádzajúcom sa na Slovensku, správcovia po upozornení na protizákonný obsah takéto stránky zrušili. Problém však nastáva, ak sú stránky s obsahom, ktorý odporuje zákonom platným v slovenskej republike umiestnené na zahraničnom serveri. Obzvlášť ak sa jedná o server americký, kde uverejňovanie podobných materiálov nie je trestným činom. Dokonca tam existujú servery špecializované výlučne na poskytovanie miesta pre pravicovo extrémistické a rasistické skupiny.[41]

Najvýznamnejšou a čo do obsahu najrozsiahlejšou bola stránka **Whitefront**[42]

Whitefront bola hlavnou Slovenskou web stránkou venovanou neonacizmu, ktorá šiti nenávisť a propagandu najhrubšieho zrna už viac než dva roky. Občianska iniciatíva Ľudia proti rasizmu kontaktovala políciu na jeseň 2000 a odovzdala jej pracovníkom tlačenú podobu tejto stránky, obsahujúcu úplný preklad Hitlerovho *Mein Kampf*-u, a množstvo antisemitských, rasistických, neonacizmus a fašizmus obhajujúcich článkov. Táto stránka zmenila niekoľko krát svoju adresu, ale stále obsahuje rovnaké materiály. Bolo podaných niekoľko žalôb spojených s touto stránkou a jej autormi. Polícia prípad vyšetruje a v čase písania tejto knihy stále nikto nebol trestne stíhaný za verejnú distribúciu neonacistických materiálov, hoci ich šírenie prostredníctvom internetu je trestný čin podľa slovenského práva. Ak sa polícii podarí uspieť v tomto prípade a privedie autorov tejto stránky pred súd, môže to byť významný precedens v podobných prípadoch.

---

[41] napríklad www.odinsrage.com, kde je uložený aj slovenský Whitefront
[42] http://members.odinsrage.com/whitefront/whitefront.htm – v súčasnosti už nefunkčná

Zatiaľ poslednou významnou neonacistickou stránkou na Slovensku je **NSINFO**.

Stránka vznikla na jar roku 2003 a otvorene deklaruje, že má slúžiť ako informačný kanál pre všetkých „národných socialistov“ alebo neonacistov na Slovensku.

citát z úvodnej strany:
„V súčasnej dobe môžeme pozorovať vzrastajúcu kampaň všetkých médií, ktoré sa silou – mocou snažia vykresliť nás, národných socialistov ako primitívnych násilníkov, hrdlorezov a frustrovaných jednotlivcov, ktorých jediným životným cieľom, je každý deň niekoho zbiť.

Táto jednostranná kampaň, ktorá je zameraná na dehonestáciu a degradovanie svetonázoru, ktorý je jediným možným riešením ako zachrániť náš biely svet pred hordami rasovo a rozumovo nižších prisťahovalcov a domácich asociálov, ktorí ako zhubný nádor pomaly pohlcujú celú Európu, nás prinútila založiť túto stránku, na ktorej Ťa srdečne vítame. Táto stránka bude mať za cieľ najmä objektívne informovanie a živote našej skinheadskej a NS komunity. Samozrejme za dodržania všetkých bezpečnostných pravidiel. Budeme sa snažiť prinášať správy nielen o útokoch našich členov na odpad, ale aj o útokoch odpadu na našich ľudí, aby všetci videli, že aj naši ľudia sú vystavení útokom a naše útoky sú iba odpoveďou na ich zákernosti.

Zároveň sa budeme snažiť prinášať články a informácie, ktoré by ste mohli prakticky využiť vo svojom boji. Táto stránka je len v procese vzniku, preto Vás prosíme o trpezlivosť, kým bude taká akú by sme ju všetci chceli mať. Preto radi privítame aj Vašu pomoc, články, informácie o akciách a živote vo Vašom meste a okolí, príspevky najmä do sekcie monitoring a pod.“

Jednou z hlavných úloh tejto stránky je zhromažďovať údaje o všetkých tých, ktorých označujú jej autori za „biely odpad“ a na základe takto získaných informácií potom uskutočňovať fyzické útoky. Ľudia stojaci za touto stránkou sami vykonávajú aktívny monitoring protirasistických aktivít a informácie takto získané potom plánujú využiť na násilné útoky a inú protizákonnú činnosť. Medzi „biely odpad“ zaraďujú každého kto sa postaví na odpor voči ideológii a násiliu neonacistov.

Stránka obsahuje množstvo textov, ktoré priamo porušujú viaceré ustanovenia trestného zákona, tým že verejne hlásajú myšlienka, ktoré smerujú k podnecovaniu nenávisti voči niektorým národom, rasám, etnickým skupinám, hanobia iné národy, rasy alebo verejne vyjadrujú podporu, či sympatie hnutiam smerujúcim k potlačeniu práv a slobôd občanov.

Iné internetové stránky s hanobiacim obsahom:

Svetovlada[43] **–** stránky obsahujúca antisemitskú propagandu ako *Protokoly siónskych mudrcov* a *Mein Kampf* Adolfa Hitlera

Blood&Honour Cassovia[44] web stránky východoslovenskej pobočky B&H

Die Treue[45] elektronická verzia Česko-Slovenského white power magazínu

Slobodné Slovo[46] elektronická verzia a nástupca zinu *Árijský hlas*

Christian separatist church – Slovakia[47] webstránka slovenskej pobočky extrémistickej nábozenskej organizácie s o sídlom v USA

Libertas Slovakia[48] stránka s nacionalistickými, antisemitskými, proti NATO a proti EU zameranými článkami

Okrem týchto www stránok existuje množstvo chatov a internetových diskusií, kde ľudia otvorene šíria idey podporujúce rasizmus, neonacizmus a antisemitizmus.

4.5. Neonacistické a rasovo extrémistické zoskupenia pôsobiace na Slovensku

V súčasnej dobe sú rasistickí extrémisti na diametrálne inej úrovni ako boli na začiatku 90. rokov. V tej dobe sa jednalo skôr o náhodné zoskupenia, bez trvalejšieho charakteru a štruktúry, ktorých členovia sa na verejnosti prezentovali ako výtržníci, bitkári a v posledných rokoch ako páchatelia závažných trestných činov, medzi ktorými nechýbali ani vraždy. Najmä po roku 1995 došlo k výraznému prieniku rôznych skupín zo zahraničia a k ich etablovaniu sa na slovenskej extrémistickej scéne.

V roku 2001 v aktivitách týchto subjektov došlo k posunu, ktorý možno charakterizovať radikalizáciou pravicových extrémistických skupín a snahami o rozširovanie svojej členskej základne.[49]

Aktívne[50] skupiny rasistických extrémistov, kotré pôsobia alebo v nedávnej minulosti pôsobili na území Slovenska:

---

[43] http://www.svetovlada.host.sk/

[44] http://www.bloodandhonour.org/ – zrušená po zatknutí autora políciou

[45] www.geocities.com/spolecnost2002/treue/index.html

[46] http://narod.szm.sk

[47] http://www.christianseparatist.org/sk/

[48] http://www.libertas.host.sk/folder1/skwelcome.htm

[49] Výročná správa o stave a vývoji extrémizmu na území Slovenskej republiky v roku 2001, vypracovaná Odborom násilnej kriminality úradu kriminálnej polície správy kriminálnej a finančnej polície Prezídia policajného zboru (ďalej ako Správa o extrémizme 2001)

[50] Aktivitou skupiny sa rozumie, že v priebehu minulého roka boli zaznamenané aktivity osôb patriacich do tej- ktorej skupiny. Za aktivitu sa tiež považuje to, že pôsobenie skupiny je spomenuté v tlačovinách príp. na internetových stránkach s extrémistickou tematikou. Tu je potrebné tiež uviesť, že niektoré osoby pôsobia súčasne vo viacerých skupinách.

1. **Slovakia Hammer Skinheads**
2. **Blood & Honour Division Slovakia (Bratislava),**
3. **Blood&Honour Nitra**
4. **Blood & Honour Tatras Slovakia (Prešov),**
5. **Blood & Honour Engerau (Bratislava-Petržalka),**
6. **Blood & Honour Cassovia (Košice),**
7. **Combat 18,**
8. **SS AG SLOVAKIA – Security Servis Action Group SLOVAKIA,**
9. **Biela slovenská jednota,**
10. **Rytieri Slnečného klanu,**
11. **Bojovníci keltského kríža,**
12. **Celtic Tradition,**
13. **Christian Separatist Church Society Slovensko.**
14. **Hooligans.**

Od roku 1995 na slovenskej extrémistickej scéne začali dominovať Slovakia Hammerskins a Blood&Honour Division Slovakia. S cieľom ideologicky zjednotiť hnutie, vzniká v roku 1995 slovenská pobočka jednej z najradikálnejších amerických neonacistických organizácií **Slovakia Hammer Skinheads (SHS)**, za pomoci kolegov z USA a ČR. Táto organizácia na Slovensko importovala nefalšovaný národno-socialistický smer, ktorý pozostáva z priamej náväznosti na národno-socialistický odkaz Slovenskej Republiky z rokov 1939 – 45. Okrem prvoradých záujmov – zničení maďarskej iredenty sú to ďalej oslavy Rudolfa Hessa, ktorý je chápaný ako mierotvorca medzi árijskými národmi, Adolfa Hitlera ako veľkého muža národov, príprava na RAHOWA (RAcial HOly WAr – rasovú svätú vojnu), antisemitizmus atď. Ponaučení z niekoľkých prehmatov prvých priekopníkov hnutia sa SHS, sťahujú do *ilegality* a aj neoficiálne zverejňujú iba čísla svojho P.O. Boxu. Ako prví vyžadujú najprv osobný kontakt až potom členstvo. Dištancujú sa od všetkých nepravých národne orientovaných politických strán a organizácií (okrem B&H). Cítia sa byť elitou elity a uprednostňujú vzdelávanie sa, uvedomelosť a výcvik. Sú prísne vojensky organizovaní a prístup nových členov je možný až po ich preverení počas 2 – 3 ročného skúšobného obdobia. Hlavným záväzkom je dodržiavanie tzv. Zákonníka cti Hammer skins, ktorý má 24 bodov. Symbolom sú skrížené kladivá v kruhu so slovenským dvojkrížom v popredí.

SHS (Slovakia Hammer Skins) existujú aj v súčasnosti, ale sú aktívni vo väčšej miere ako distribučný servis, hoci taktiež organizujú koncerty a párty. Vydávajú časopis **White Victory.**

Citát z letáku vydaného SHS:

„Zameranie:

- *Proti rasovej špine našej zeme: cigáni, negri, aziati, ktorí zaplavujú biely svet*
- *Klamstvám o II. svetovej vojne, hlavne o holocauste*

- *Sexuálnym deviantom (pedofilom, homosexuálom) a ich organizáciám, pornografii*
- *Potratom (potrat = zničenie bielej rasy)*
- *Bielemu odpadu: komunistom, anarchistom, zločincom a zradcom rasy*
- *Ničeniu prírody*
- *Prenikaniu multikultúrnej špiny do našej vlasti (čo bude z mládeže ohlúpnutej MTV, Bravom a Maxi-superom)*
- *Kapitalizmu a komunizmu*

  CIEĽ:

  Národno-socialistická spoločnosť založená na vodcovskom princípe. Žiadny kapitalizmus, komunizmus a vykorisťovanie ľudí. Žiadne vykorisťovanie prírody – len v čistom prostredí môže existovať rasovo čistá a silná spoločnosť."[51]

V roku 1987 Ian Stuart Donaldson založil neonacistickú organizáciu **Blood&Honour –** Krv a česť[52]. Odvtedy sa táto organizácia veľmi rozrástla – svoje pobočky má vo Francúzsku, Nemecku, USA, Slovinsku, Srbsku, Belgicku, Austrálii a od 20.4.1994 bola založená aj na Slovensku.

Po smrti lídra Iana Stuarta Donaldsona 24. septembra 1993, ktorý sa spolu s ďalším nottinghamským skinheadom stal obeťou autonehody je dnes B&H pre mnohých krajnepravicových skinheadov kultom uctievania a Stuart symbolom jedného z najväčších bojovníkov za bielu rasu. Každoročne sa uctieva jeho úmrtie formou spomienkových koncertov, ktorých sa pravidelne účastnia stovky jeho nasledovateľov. B&H je tiež napojená na teroristickú organizáciu C18.[53] V posledných rokoch sa vďaka vnútorným rozporom vedenia B&H ako i úspešnej činnosti britskej polície podarilo paralyzovať jej činnosť a táto organizácia sa stala prakticky nefunkčnou. No jej americké krídlo ostalo funkčné a prebralo iniciatívu v organizovaní aktivít hnutia. [54]

Medzinárodná neonacistická organizácia **Blood&Honour** má na Slovensku vytvorených viacero pobočiek. Cieľom organizácie je zjednotiť aktívnych ale i doposiaľ pasívnych príslušníkov hnutia skinheads. Politickou platformou na to má byť národný socializmus a odkaz Adolfa Hitlera.

Blood&Honour – Division Slovakia prvá slovenská pobočka tejto medzinárodnej organizácie bola zriadená v Bratislave 20.4.1994. Vydávali na vysokej grafickej úrovni spracovaný časopis Krv a česť s farebnou obálkou a časopis-zin 1939.

B&H Engerau (Petržalka) vznikla koncom r. 1997 Vydáva časopis Biela Myseľ. Kontakty s ostatnými pobočkami B&H vo svete, distribúcia materiálov – CD, MC, oblečenia, zinov. Jej činnosť vyšetrovala polícia.

---

[51] Citát z letáku Hammer Skinheads

[52] heslo nemeckej národne-socialistickej mládeže v roku 1926 (Blut und Ehre – Krv a česť)

[53] Combat 18. 18 je kryptogramom iniciál Adolfa Hitlera

[54] Zdroj B&H Cassovia, iné webstránky a ziny a otvorený list americkej pobočky ostatným

Blood&Honour Nitra je aktívna najmä pri distribúcii hudobných nosičov, tlačovín, organizovala koncerty skupín Biely Odpor a Front 18 pôsobiacich v Nitre a takisto viacero koncertov s medzinárodnou účasťou. Sprostredkovala tiež tlač materiálov pre zahraničné skupiny B&H.

Blood&Honour – Tatras, so vznikom v októbri 1996 a zameraním predovšetkým na východnú časť SR. Pod touto pobočkou hrajú White power skupiny ako DMS (Doktor Martens Skinheads) z Prešova a Edelweiss z Popradu. Vydali magazín Krv a česť Tatry s farebnou obálkou.

V Košiciach pôsobí **Blood&Honour – Cassovia**. Táto košická pobočka má veľmi úzke a silné kontakty so zahraničím. Jej webstránka je registrovaná ako www.bloodandhonour.org a je celá v angličtine, sú na nej linky na všetky svetové pobočky organizácie B&H. Jeden z jej čelných predstaviteľov je v súčasnosti stíhaný za propagáciu fašizmu prostredníctvom tlačovín – zinov. Táto pobočka aj stála za organizovaním pamätného koncertu Iana Stuarta Donaldsona 29. sepembra 2001 s účasťou skupiny Max Resist (USA), jednej z najznámejších neonacistických skupín svojho druhu v USA v Papradne. Všetky tieto organizácie okrem osláv Iana Stuarta Donaldsona (zakladateľa tejto organizácie vo VB), antisemitistickej a rasistickej propagandy vo svojich tlačovinách, organizujú koncerty (aj so zahraničnou účasťou), distribuujú rôzne materiály, CD a MC a módne doplnky ako obuv, tričká atď.

Slovenské pobočky B&H udržujú silné kontakty so zahraničím. Najmä pobočky na východnom Slovensku zorganizovali viacero podujatí a koncertov na ktorých sa zúčastnili návštevníci nielen zo susedných krajín ako Česká republika, Maďarsko, Poľsko, či Nemecko ale aj zo Škandinávie[55].

Zvláštnosťou je, že v poslednej dobe sa na akciách organizovaných slovenským B&H objavujú aj členovia pobočiek z Ruska, Ukrajiny a krajín bývalej Juhoslávie – silné kontakty existujú k Slovinskej a Srbskej pobočke. Naopak niektorí čelní predstavitelia B&H zo Slovenska sa zúčastňujú akcií poriadaných v zahraničí – Česko, Nemecko, Dánsko.[56] Aj hudobné skupiny pôsobiace pod záštitou *B&H Slovakia* sa zúčastňujú podujatí a koncertov v krajinách strednej a západnej Európy, ale aj bývalej Juhoslávie.[57]

---

[55] Reportáž zo stránky Bloodandhonour Scandinavia, www.bloodandhonour.com/slovakia1.html: „V sobotu, 17. októbra 1998 Slovenské white power hnutie zorganizovalo koncert na počesť Iana Stuarta Donaldsona. Oficiálnym organizátorom bola skupina CELTIC TRADITIONS, podporovaná Blood & Honour Slovakia a Slovak Hammerskins „-preklad. Členovia Blood and honour Scandinavia boli osobne prítomný na tomto koncerte

[56] vo februári 2001 sa členovia slovenského B&H sa zúčastnili pohrebu Marcela Schilfa. http://www.bloodandhonour.com/marcel2.htm „Okolo 150 druhov zo Švédska, Dánska, Nórska, Fínska, Anglicka, Nemecka a Slovenska sa zhromaždilo aby vzdali poslednú úctu tomuto hrdinovi národného socializmu. „

[57] citát z www.bloodandhonour.com: „Slovinská pobočka Blood & Honour zorganizovala svoj prvý koncert a súčasne to bol prvý takýto koncert v Slovinsku. Koncert sa konal v meste Kraj asi 30 km od hlavného mesta Ljubljana. Poznané boli skupiny DMS zo slovenskej pobočky B&H a Providenje zo srbskej pobočky B&H. Ľudia na koncerte boli zväčša Slovinci, ale boli tu aj hostia zo Slovenska, Srbska a Nemecka."

Combat 18
Zatiaľ nevyvíjala žiadnu činnosť a nachádza sa v štádiu príprav. V súčasnej dobe nie je možné posúdiť akým potenciálom čo do zbraní a vybavenosti disponuje, keďže sa zatiaľ neprejavila žiadnou aktivitou. Do budúcna však v prípade že nezanikne predstavuje potencionálne nebezpečnú skupinu odhodlanú podnikať násilné útoky na ciele z radov občianskych aktivistov, novinárov, politikov a iných ľudí, ktorí aktívne vystupujú proti neonacistom na Slovensku.

„*COMBAT 18* je militantná pobočka organizácie *Blood and Honour*, ktorú založil veľký muž a martýr Ian Stuart Donaldson, ktorý bol 24.9.1993 zavraždený. Pobočka *COMBAT 18* vznikla medzičasom aj na Slovensku. V súčasnej dobe tvorí základňu úzky kruh ľudí, ale o to tvrdší a vernejší pripravených ísť za svojim cieľom. Sme odhodlaní bojovať proti špine tohto sveta a zastaviť mašinériu vracajúceho sa komunizmu a Z.O.G. systému. My vieme, že sme iba na začiatku našej cesty, že tato cesta bude dlhá a krvavá, plná porážok a víťazstiev, ale na to sme pripravení. Zo dňa na deň naša sila, odhodlanosť a presvedčenie v ideály národného socializmu rastie. Aj ty sa postav na odpor proti terajšiemu systému sveta, na stranu bielej revolúcie!“[58]

Slovenská pobočka **SS Action Group (Security Systems Action Group)**, ktorá pochádza z USA, bola založená v r. 1996 a hlási sa k NS organizáciám bojujúcim proti súčasným vládnym systémom a *farebnej* kriminalite. Naberanie ich členov spočíva v 2-3 mesačnej skúšobnej dobe, písomnom, telefonickom, či priamom styku a vyberaním členského.

SSAG pôsobiaca najmä v strede Slovenska, má svoje pobočky aj v Bratislave a Košiciach. Polícia nedávno zakročila voči koncertu organizovanom touto skupinou na strednom Slovensku. [59]

Bojovníci keltského kríža Táto skupina pôsobí na území Žilinského kraja a jej hlavná činnosť spočíva v organizovaní pravidelných zrazov skínov tzv. White Power party. Tieto podujatia navštevujú aj účastníci z Českej republiky.[60]

Biela Slovenská Jednota (White Slovak Unity) Vznikla v decembri 1996 na východnom Slovensku. Ako aj z názvu vyplýva snažia sa o zblíženie a zjednotenie Nacionalistického a Národno-Socialistického prúdu v hnutí skinheads a doviesť tieto dva tábory k spolupráci a kooperácii. Vznikla ako distribučné stredisko časopisov, rôznych nacionalisticky a antisemitisticky orientovaných publikácií, textov hudobných skupín, tričiek s neonacistickými symbolmi a insígniami atď. Aktivity začala vyvíjať v júni 1997 vydávaním dvoch časopisov (**Ostara** a **Hlas Slobody**) a distribučným servisom.

---

[58] citát z Die Treue http://www.geocities.com/spolecnost2002/treue/1-12.html

[59] denník SME 26/3/2002

[60] viď 2.7.3 Prehľad aktivít podľa krajov

Osoba stojaca za touto organizáciou sa snažila vybudovať na Slovensku pobočku nábožensko-neonacistcikej organizácie *Aryan Nations*, no po názorových nezhodách tu vznikla pobočka inej podobnej nábožensko-extrémistickej organizácie **Chritian separatist church Slovakia**. Jej zakladateľ nadviazal kontakty s predstaviteľmi vedenia tejto organizácie počas svojho pobytu v USA a dokonca mu bol udelený titul pastor, ktorý následne začal používať v komunikácii na internetových fórach. Je jedným z hlavných ideológov rasisticko-pravicového hnutia na Slovensku, prispieval prekladmi rôznych zahraničných publikácií venujúcich sa popieraniu holocaustu na internetový server whitefront, a snaží sa publikovať svoje príspevky aj v mainstreamových médiách.[61]

WAU – slovenská pobočka rasistickej organizácie *Women for Aryan Unity*. Je to ženská varianta hnutia white pover. Na Slovensku vznikla začiatkom roku 1997. Organizovali viaceré white power party.[62] Vydávala časopis Biela ruža a rôzne letáky. Hlavnou náplňou tejto organizácie je podpora trestne stíhaným a odsúdeným skinheadom. V roku 2000 sa pretransformovala na organizáciu *Árijské ženy* s rovnakou náplňou činnosti ako WAU*.* Vydáva časopis *Volanie Valkýr.* Úzko spolupracuje s *B&H Nitra*, *S.H.S* a českou organizáciou *Freedom flames*.

Celtic Tradition

Táto skupina pôsobiaca na východnom Slovensku má úzke prepojenie na *B&H Cassovia*. Stojí za organizovaním väčšiny veľkých koncertov whitepower skupín na Slovensku. Napríklad koncert britských *Brutal Attack* 17.10.1998,[63] *Razor's edge* v Marci 1999,[64] alebo naposledy 29.9.2001 *Intimidation one* a *Max resist* z USA v Papradne.[65] Na verejnosti sa nijako neprezentuje, nevydáva žiadne tlačové materiály ani nemá internetovú stránku.

---

[61] Inzine elektronický magazín na Internete uverejnil článok od tohto autora pod názvom Internet, Ľudia proti rasizmu a stránka WhiteFront http://www.inzine.sk/clanok.asp?id_clanok=5659

[62] 14.6.1997, 26.9.1997, koncert 1.11.1997

[63] „V Sobotu,17. Októbra 1998 Slovenské white power hnutie zorganizovalo koncert na počesť Iana Stuarta Donaldsona. Oficiálnym organizátorom boli CELTIC TRADITIONS, podporovaní Blood & Honour Slovakia a Slovak Hammerskins." zdroj – www.bloodandhonour.com

[64] „Koncert bol organizovaný Blood & Honour Slovakia a Celtic Enterprises, ktorí boli organizátormi aj minuloročnej mega-akcie – koncertu Brutal Attack v Októbri." – www.bloodandhonour.com

[65] Tento koncert bol prerušený zásahom polície. Bolo to po prvýkrát na Slovensku, čo polícia zasiahla voči takémuto podujatiu. Organizátorom sa však podarilo včas ujsť.

Hooligans

Futbaloví hooligans sú všeobecne s ultrapravicovou skinheadskou subkultúrou úzko prepojení. U nás je rivalita týchto „fanúšikov“ najviac viditeľná medzi klubmi ŠK Slovan Bratislava a 1.FC Košice a na medzištátnych zápasoch s Maďarskou republikou.[66]

Politickí predstavitelia národniarskych organizácií ako aj tvrdé jadro skinheadských frakcií sa však od primitívnych futbalových bitkárov dištancujú. Hooligans to je slepé násilie, potreba vybiť si agresivitu, výtržnosti a bitky, čo sa nezlučuje so uvedomelým a „vznešeným“ bojom za bielu rasu. V mnohých diskusiách sa ideológovia z tábora neonacistov ostro ohradzujú proti spájaniu pojmov skinheads a hooligans a táto téma – násilie na štadiónoch a bitky medzi priaznivcami rôznych futbalových klubov je častou témou aj v skinzinoch. Napriek tomuto všetkému sa skupiny hooligans a neonacistických skinheads značne prekrývajú. Hooligans často nosia nacistické insígnie, hajlujú, útočia na farebných, majú všetky prejavy rasistických skinheadov. No v očiach „tých pravých skínov“ sú menejcenní, pretože bezhlavým násilím a ničením kazia obraz disciplinovaných a poriadok milujúcich národných socialistov, ktorý sa snažia oni v spoločnosti vybudovať. Tým maria aj ich politické ambície a snahy o naklonenie si verejnej mienky.

Najagresívnejšie tvrdé jadro futbalových fanúšikov má Trnava, Košice, Nitra a bratislavský Slovan. Medzi jednotlivými tábormi v minulosti podľa našich informácií existovalo aj priateľstvo. Napríklad Trnavčania s Košičanmi boli v rokoch 1995 a 1996 veľkí kamaráti. Zjednocovala ich nenávisť voči Slovanu. Neskôr sa však rozkmotrili a k roztržkám dochádzalo aj medzi nimi.

Vlakmi však fanúšikovia väčšinou nechodia – presúvajú sa autobusmi, ktoré platia z členského vo fanklube. Policajti fanúšikov niekedy odprevádzajú až na štadión, nezriedka na koňoch. Keď hrá Slovensko, najkritickejší je zápas s Maďarskom. Vtedy sú fanúšikovia schopní sa zjednotiť.

Policajt z kriminálky priznáva, že drvivá väčšina agresívnych fanúšikov sú prívrženci alebo sympatizanti hnutia skinhead. Dokazuje sa im to však ťažko. Chlapci majú väčšinou od 14 do 20 rokov a sú učni: „Ich jediným cieľom je pobiť sa. Ťažko sa to chápe.“[67]

---

[66] Kvalifikačné stretnutie medzi Slovenskom a Maďarskom dna 31. 3. 99 v Bratislave, bolo Európskou futbalovou asociáciou zaradené do kategórie rizikových zápasov. Oprávnenosť tohto kroku potvrdili ako obidva tábory znepriatelených fanúšikov, tak obrovská vlajka natiahnutá cez celý jeden sektor štadiónu na Tehelnom poli, so znevažujúcim nápisom „Ungarn – Nein danke!“, za ktorým bola hlava smrtky. Transparent sa usporiadateľom podarilo odstrániť až v 41. minúte zápasu za asistencie polície. Celé stretnutie bolo odvysielané vo verejnoprávnej STV a tak sa stalo, že v niektorých okamihoch prehlušili fanúšikovia komentátora svojimi pokrikmi a skandovaním „Nech žije Slota!“.

[67] zdroj: SME 12. 3. 2002

Citát zo stránky bratislavských hooliganov[68]:

> *„KTO VLASTNE SME???*
> *Sme skupina vymletých, dementných primitívov, ktorým vôbec nejde o futbal, ale o násilie, brutalitu, teror, šikan a agresivitu. Svoju primitívnosť dokazujeme močením po námestiach a v autobusoch MHD, prevracaním áut a napádaním turistov. Svoju blbosť a debilitu dokazujeme demolovaním vlakov a štadiónov v mestách, do ktorých si chodíme vybíjať zlosť. Veď čo viac rozjasá dementné belasé srdce ako nariekajúci sedlák nad prevráteným autom, rozbitou krčmou, či zdemolovaným štadiónom.*
>
> *O čo nám ide: o chuligánstva na štadiónoch, o primitivizmus na štadiónoch, o debilizmus na štadiónoch, o idiotizmus na štadiónoch, o násilie a brutalitu na štadiónoch, o napádanie a zabíjanie tých druhých, o šikan domáceho obyvateľstva, o pornofašizmus, o terorizmus“*

4.6. Nové trendy v aktivitách a organizácii

Členovia hnutia Skinheads pracujú konšpiratívne najmä pri organizovaní rôznych akcií, kde sa ich má zísť väčšie množstvo, napr. na koncertoch, oslavách, pri spomienkových alebo pietnych akciách. Medzi sebou sa o mieste konania takejto akcie vyrozumievajú až tesne pred jej konaním a to tak, že organizátori prostredníctvom mobilných telefónov hromadnými SMS uvedú miesto a začiatok konania akcie, prípadne spôsob dopravy na uvedené miesto.

Podľa dobre informovaného zdroja po úspešných zásahoch polície slovenské skinhedské organizácie začínajú meniť taktiku a vyzývajú svojich členov, aby organizovali radšej menšie zrazy so spoľahlivými a preverenými ľuďmi. Ešte v minulých rokoch sa konali najmenej štyri veľké koncerty za rok.

Konečným cieľom pravicových extrémistov je založenie národno-sociálnej politickej strany typu českej Pravej alternatívy (predtým Národno-sociálny blok). Predmostím na založenie strany má byť zakladanie občianskych združení národno-sociálne zmýšľajúcich ľudí.

Niektorí pravicoví extrémisti ustupujú od svojho militantného spôsobu obliekania a celkového zovňajšku a ich obliekanie je už viac civilné, aj keď určitá miera uniformity tu zostáva. Možno predpokladať (a už boli zaznamenané aj takéto skutočnosti), že v budúcnosti nebude ľahké identifikovať osoby patriace k pravicovo orientovanému extrémistickému spektru podľa vonkajších znakov (vyholená hlava, bombery, ťažká obuv, nášivky a pod.).

Tiež boli zaznamenané informácie o zvyšovaní militantnosti najmä radikálnych pravicových extrémistov. Bolo zistené, že niektoré skupiny uskutočňujú polovojenský výcvik v prírode (tzv. „týždne na prežitie“) a snažia sa zdokonaľovať v bojových umeniach.[69] Tiež nabádajú svojich členov k tomu, aby legálne získavali strelné zbrane a naučili sa s nimi zaobchádzať. Z uvedeného dôvodu sa hrozbou môžu stať rasovo motivované útoky spáchané strelnými zbraňami.

---

[68] http://www.home.sk/www/tiezfanusikovia/

[69] paramilitantným výcvikom v Bratislave prešlo asi 50 starších skínov.

4.7. Nedávne aktivity s extrémistickým prvkom

06.12.2004

Jedného Slováka a Maďara obvinili z trestnej činnosti a podpory a propagácie hnutí smerujúcich k potláčaniu práv a slobôd občanov po sobotňajšej policajnej akcii na zraze pravicových extrémistov v Zohore v Malackom okrese.

26-ročný Tomáš P. a 28-ročný Gyula M. boli organizátormi podujatia a zároveň distribútori a predajcovia rôznych predmetov, na ktorých boli fašistické nápisy a symboly. Obom hrozí odňatie slobody až do 8 rokov. Vyšetrovateľ navrhol ich väzobné stíhanie. Ďalších šiestich Slovákov vo veku 19 až 29 rokov a jedného 21-ročného Čecha obvinili za verejné vyjadrovanie sympatií k fašizmu. Na zraze pravicových extrémistov sa zúčastnilo 176 osôb a mali tu vystúpiť štyri hudobné kapely zo Slovenska, Maďarska, Česka a Fínska. Polícia predviedla 83 podozrivých z trestnej činnosti s prvkami extrémizmu. Ako svedkov vypočula 44 Slovákov, ôsmich Čechov, siedmich Maďarov a piatich občanov Fínska. Účastníci podujatia sa ani počas akcie netajili svojou názorovou orientáciou, ktorú vyjadrovali i svojím oblečením, tričkami s fašistickými nápismi, opaskami s hákovými krížmi, prsteňmi s extrémistickými symbolmi a tetovaním. Niektorí boli ozbrojení, ale nože a boxery pred zásahom polície odhodili na podlahu a nebolo možné identifikovať ich majiteľov.

Polícia zaistila 3 oceľové boxery, 2 plynové spreje, 11 vyskakovacích nožov, nôž „motýlik“ a 35-centimetrovú vystreľovaciu palicu. Podľa Mihaľa boli niektorí účastníci zrazu ozbrojení aj strelnými zbraňami, tie však mali v legálnej držbe. Ako dodal, pri zásahu, na ktorom za zúčastnilo niekoľko desiatok policajtov, aj tzv. „kukláčov“, nebol nikto zranený a odpor kládlo iba niekoľko opitých extrémistov.

NOVY CAS, [7.12.2004]

V Poprade útočili na Rómov

Dva zrejme rasové útoky na Rómov sa stali v uplynulých dňoch na popradskom sídlisku Juh III. Najprv zatiaľ neznámy podpaľač polial dvere do dvoch susediacich bytov benzínom a snažil sa ich zapáliť. Dym zobudil obyvateľov a tí oheň včas uhasili. Potom zase niekto rozbil okná prízemného bytu Marcely Mirgovej. „Boli sme doma, keď som zrazu začula buchot. Pod oknami stálo šesť bielych chlapcov, neďaleko pri potravinách ďalších desať. Keď som prešla po byte, zistila som, že máme porozbíjané okná na detskej izbe a obývačke. Nikomu sa našťastie nič nestalo,“ opísala piatkové udalosti Mirgová. Napadnutí zavolali políciu, hliadka urobila záznam a incident rieši ako priestupok. Podľa prešovskej policajnej hovorkyne Magdalény Fečovej je predčasné hovoriť o rasovo motivovanom útoku, kým polícia nevypátra páchateľov.

PRAVDA, [26.10.2004]

Sudca Okresného súdu v Martine uvalil včera väzbu na troch prívržencov extrémistickej skupiny skinheads, ktorí sú členmi hudobnej skupiny N.S.Band.

Po úspešnom zásahu martinských justičných a kriminálnych policajtov v utorok páchateľov zadržali a umiestnili ich do cely policajného zaistenia. Počas domových prehliadok v troch bytoch a tetovacom štúdiu zaistili dôkazový materiál. Martinčania vo veku 26, 25 a 24 rokov nahrali audiokazetu pod názvom Nikdy nezradím, CD-nosič Doba slávy s textami potláčajúcimi práva a slobody občanov a hlásajúcimi národnostnú a rasovú nenávisť.

Pri prehliadkach bytov štúdia policajti našli ďalšie CD-nosiče, propagačné materiály, písomnosti aj občasník Dement, všetky materiály podporujúce extrémistickú skupinu. Zaistili aj náboje do samopalu a dymovnice. Jeden z páchateľov, 26-ročný ženatý Martinčan je pracovníkom súkromnej bezpečnostnej služby, ďalší dvaja sú nezamestnaní.

Na tlačovinách sú napríklad runové znaky, zástava s keltským krížom, holubica s hákovým krížom, ktorá je emblémom 3. ríše priaznivcov hnutia Skinheads, fašistické symboly, napríklad svastika, oregon a ďalšie. Na obale CD je znázornený skín, ktorý má priloženú pištoľ k hlave černocha. Na jednej samolepke je nápis Ľudia za rasizmus, na CD-nosiči je zobrazená zovretá päsť, sprievodný symbol rasovej nenávisti skínov. Martinská štvorčlenná hudobná skupina koncertovala v Nemecku, Poľsku, Česku a na mnohých miestach Slovenska. Martinčania sa jej členmi stali v roku 1999.

Sudca včera vyhovel podnetu vyšetrovateľa na vzatie páchateľov do väzby. Predmetom ďalšieho vyšetrovania bude zisťovanie totožnosti ďalších ľudí i dokazovanie v prípade nedovoleného ozbrojovania. Za trestný čin podpory a propagácie hnutí smerujúcich k potláčaniu práv a slobôd občanov hrozí páchateľom trest odňatia slobody od troch do ôsmich rokov.

SME, [13. 6. 2003]

Maskovaní rasisti zbili mladých ľudí na chate.

Štyria zamaskovaní páchatelia prepadli v sobotu 7.6.2003 v neskorých nočných hodinách v katastri mesta Košice rekreačnú chatu, v ktorej sa nachádzalo šesť mladých ľudí vo veku 15 až 19 rokov. Po vniknutí do chaty ich útočníci napadli bejzbalovými palicami, pričom im nadávali, že sú „cigáni a degeši“ a vyháňali ich z chaty. Chatu potom postriekali slzotvornou chemikáliou. Spomedzi obetí najhoršie dopadol 17-ročný Vojtech H., ktorý sa bude zo zranení liečiť najmenej dva týždne. Košickí vyšetrovatelia objasňujú prípad ako trestný čin hanobenia národa, rasy a presvedčenia a podnecovania k národnostnej, rasovej a etnickej nenávisti. SITA

[9.6.2003]

Za tričko s nápisom punkovej skupiny prišiel Filip (15) o ľadvinu.

Filip B. si podľa vyjadrenia jeho brata už viackrát „koledoval o nakladačku“. Provokoval tričkom s nápisom Sex pistols (6 pištolí). Názov kultovej pankáčskej kapely na prsiach sa mu stal osudným. Filip dostal nožom tri rany do chrbta, pravdepodobne od zarytého odporcu panku. Leží v nemocnici. Pichnutý bol tak nešťastne, že prišiel o ľadvinu.

Bolo niečo po desiatej večer, keď sa Filip B. (15) vracal s bratom z Lamača domov do Petržalky. Do autobusu pristúpil aj štíhly chalan. Nebavili sa, hoci sa z videnia poznali. Obidvaja bratia sa rozhodli vystúpiť v Petržalke na Hrobákovej ulici, odkiaľ mali najbližšie domov. Čo čert nechcel, vystúpil aj spomínaný mladík a so zvolaním „Ja ťa dostanem!“ napadol Filipa B. Takto incident na polícii opísal brat zraneného.

Napadnutý mladík podľa polície utrpel tri bodné rany neznámym predmetom. Jednu mu násilník zasadil do bedrovej časti a druhú do chrbta, pričom intenzita úderu bola taká silná, že mu zlomila rebro. No a tretí úder nožom (?) smeroval do ramena. Ťažko zraneného chlapca previezli do Detskej fakultnej nemocnice. „Už je mimo nebezpečenstva,“ komentoval zdravotný stav pacienta Tibor Šagát. Jeho stav označil za vážny, ale stabilizovaný. Chlapec okrem zlomeniny rebra a bodných rán mal natoľko poškodenú ľadvinu, že mu ju museli odobrať. Čaká sa, že svetlo do prípadu vnesie jeho výpoveď, keď sa zotaví z operácie a šoku.

NOVÝ ČAS, [2.6.2003]

Útok na bezdomovkyňu vo Veľkom Krtíši

Trojica, pravdepodobne členov hnutia skinheads, napadla ešte v sobotu 26. apríla vo Veľkom Krtíši na ulici Boženy Němcovej 34-ročnú rómsku bezdomovkyňu Želmíru K. Bili ju reťazami a dvakrát ju bodli nožom. Žena údajne zbierala suchý chlieb z kontajnerov.

„Chlapci s vyholenými hlavami ma hodili na zem a začali ma biť. Veľmi som sa bála a chránila som si hlavu. Pamätám si, že nejaká žena kričala z okna, aby prestali, lebo ma zabijú,“ udáva postihnutá. Na druhý deň vyhľadala zdravotnícku pomoc. Podľa lekárskej správy mala v ľavej nohe povrchovú bodnú ranu a mnohopočetné odreniny s krvnými

podliatinami na oboch dolných a pravej hornej končatine. Včera v popoludňajších hodinách podala postihnutá trestné oznámenie na neznámeho páchateľa na Obvodnom oddelení policajného zboru vo Veľkom Krtíši. „Jej trestné oznámenie vedieme ako priestupok proti občianskemu spolunažívaniu. Podľa jej výpovede bola napadnutá neznámymi skínmi, ktorí jej spôsobili bodnú ranu a zaútočili na ňu reťazami. Na základe lekárskej správy, ktorú nám poskytol ošetrujúci lekár, jedná sa o ľahké povrchové zranenia, ktoré si vyžadujú liečbu maximálne šesť dní. Momentálne polícia preveruje totožnosť neznámych páchateľov a rovnako preverujeme či naozaj išlo a rasový motív,“ uviedol pre RPA kpt. Karol Győri z Obvodného oddelenia policajného zboru vo Veľkom Krtíši.

RPA, [30.4.2003]

Túto noc bol v Bratislave doslova neonacistický bitúnok.

Skupina viac ako dvadsiatich neonacistov dnes v noci napadla skupinu neozbrojenej mládeže, ktorá sa vracala z rockového koncertu v bratislavskej Petržalke. Skupina neonacistov čakala na vychádzajúce skupiny a približne o polnoci zo štvrtka na piatok napadli nožmi, tyčami, plynovými pištoľami a inými zbraňami chlapcov a dievčatá nastupujúcich do autobusu č. 90.

Výsledkom sú niekoľkí vážne zranení ľudia vrátane 25ročného M.A. ktorému zachránili život, no prišiel o obličku po bodnej rane do brucha. „Boli to doslova jatky, krv striekala všade“ – hovorí ešte v šoku, „stačilo päť minút a už by som nežil“. Dobití sú aj ďalší mladí ľudia ako 18 ročný M.A., či 24 ročný M.Č.. Neonacisti zaútočili na skupinu kde boli chlapci aj dievčatá. Vracali sa z koncertu v DK Lúky. Viacerí z nich majú dobité tváre a iné zranenia.

tlačová správa ĽPR 15/11/2002

Železniční policajti objasnili útok na 16-ročného mladíka, ktorého minulý týždeň v piatok bejzbalovou palicou dobili pred trnavskou železničnou stanicou.

Podľa polície má útok na svedomí o rok mladší mladík z Dechtíc. Útočník v spoločnosti štyroch kamarátov pred stanicou udrel obeť palicou do tváre a spôsobil mu rôzne zranenia tváre. Okrem iného mu zlomil nos. Zo zranení sa bude mladík liečiť asi 10 dní. Po útoku partia utiekla. ŽP však na základe popisu útočníka vypátrala. Ten sa ku skutku priznal a ako motív uviedol „frajerinu“ a úmysel vyprovokovať bitku. Bejzbalovú drevenú palicu odoslali na kriminalistickú expertízu do Bratislavy. Prípadom sa ďalej bude zaoberať policajný vyšetrovateľ.

TASR 2002, [23. 10. 2002]

Napadnutý Iránec v Martine.

Obvineniam z trestného činu lúpeže a hanobenia národa, rasy a presvedčenia čelia nezamestnaný, trestaný 35-ročný Jaroslav R. a 52-ročný nezamestnaný Milan D. z Martina. Dvojica ešte v utorok na Nám. Vajanského v Martine pred obchodným domom prepadla dvoch cudzincov z Iránu. Podľa informácií zo žilinského krajského policajného riaditeľstva, Jaroslav R. chytil za sveter 32-ročného cudzinca a druhou rukou vytiahol proti nemu nôž. Došlo k potýčke a medzitým stihol druhý o rok mladší cudzinec zavolať mobilným telefónom policajtov. Vtedy ich začala agresívna dvojka naháňať a opľuvať ich. Neobišlo sa to ani bez slovných útokov, kričali na nich, že ich zabijú, a aby išli domov. Pri potýčke utrpel mladší z cudzincov reznú ranu na malíčku. Obvinených Martinčanov umiestnili v policajnej cele. Prípadom sa zaoberá Okresný úrad justičnej polície PZ Martin.

ad;pu, SITA, [11.10.2002]

Zbitá Rómka v Poprade.

Popradským policajtom sa v krátkom čase podarilo objasniť sobotňajší útok skupiny mladíkov na 24-ročnú Rómku a jej dvoch spoločníkov. Podľa policajného prezidenta Pavla Zajaca siedmi mladíci sa vybrali do ulíc Popradu s tým, že idú zbiť Rómov.

Policajti z oddelenia násilnej kriminality v Poprade spoločne s kolegami z tamojšieho obvodného oddelenia vytypovali podozrivé osoby, preverili ich a predviedli. Ako informoval TASR Milan Široký z Okresného riaditeľstva PZ v Poprade, ide o sedemčlennú skupinu mladistvých chlapcov – narodených v rokoch 1984 až 1987. Všetci pochádzajú z Popradu a k činu sa priznali.

TASR 2002, [17. 9. 2002]

Mladé dievčatá obeťou útoku na Hodžovom námestí

Polícia vyhodnocuje záznamy z kamerového systému, ktoré potvrdia alebo vyvrátia či sa na nich nachádzajú páchatelia, ktorí v Bratislave v sobotu v krátko po polnoci zaútočili na dve mladé dievčatá. Informáciu o tom agentúre SITA poskytli z Okresného úradu vyšetrovania Bratislava 1. Niekoľko nakrátko vystrihaných neznámych mladíkov v bomberách a tvrdých topánkach dievčatá napadlo na Hodžovom námestí. Podľa informácií Karola Tonku z tlačového oddelenia ministerstva vnútra, prípad prevzal vyšetrovateľ. Vypočúvaní sú svedkovia a polícia zisťuje ďalšie údaje, ktoré pomôžu k dolapeniu páchateľov. Dvadsaťjedenročnú Sáru, ktorá dostala ranu nožom do chrbta a s poškodenými pľúcami skončila v nemocnici na Kramároch, lekár neodporučil vypočúvať vzhľadom na jej zdravotný stav. Jej kamarátka Katka dostala „iba“ niekoľko kopancov do hlavy. Útok trval len pár sekúnd a skupina mladíkov potom zmizla. Dievčatá si privolali taxík, ktorého vodič však krvavé odmietol zobrať. Do nemocnice ich odviezol ďalší taxikár. Obe sú mimo ohrozenia života.

SITA [29. 7. 2002]

Podpaľačský útok vo Veľkom Krtíši

Doposiaľ neznámy páchateľ hodil 28. júla tohto roku približne o 23. hodine do okna spálne trojizbového bytu patriaceho Rómke Emílie B. vo Veľkom Krtíši zápalnú fľašu, v ktorej sa nachádzala nezistená horľavá tekutina. Okamžite došlo k vznieteniu okenných rámov v byte, záclon a závesu. V tom čase v byte spali štyri maloleté deti a ich stará mama Emília B. Vo vedľajšej izbe sa nachádzal manžel poškodenej Karol B. a ich syn Kamil B.

Policajní špecialisti zaistili pri obhliadke miesta činu stopy a zaslali na expertízu. Ako uvádza poškodená Krtíšanka, konflikty so susedmi nemala a páchateľa označiť nevie. „Bála som sa nielen o moje vnúčence, ale aj o môjho manžela, ktorý je po druhej mozgovej príhode a infarkte myokardu a takéto psychické vypätie mu neprospieva,“ dodáva poškodená Emília B.

RPA [1.8.2002]

Autor Neonacistickej internetovej stránky zadržaný.

Polícia včera ráno zadržala v Košiciach Rudolfa Sch., zakladateľa internetovej stránky WHITEFRONT propagujúcej pravicový extrémizmus, a člena celosvetovej militantnej extrémistickej skupiny Christian Separatist church.

Je podozrivý z podpory a propagácie hnutí smerujúcich k potláčaniu práv a slobôd človeka. Spolu s ním i nezamestnaná Zuzana P. (20).

Rudolf Sch. (25) bol študentom podnikového manažmentu na vysokej škole v Košiciach. Internetovú stránku, na ktorej kresbami a článkami (i prekladmi zahraničných neonacistických materiálov) propagoval krajnú pravicu, založil začiatkom roku 2001, ako člen organizácie Biela slovenská jednota so Zuzanou P., členkou a neskôr krajskou predsedníčkou Slovenskej národnej mládeže. V materiáloch na stránke navrhoval revíziu holokaustu a podporoval fašistické hnutia.

V roku 2000 bol na školení skupiny Christian Separatis v Amerike. Na Slovensku mal získať čo najviac priaznivcov medzi extrémistami. Polícia pri troch domových prehliadkach zaistila rôzne dôkazy, najmä informácie v počítači, literatúru a rôzne predmety, ktoré potvrdzovali členstvo v tejto skupine. Podľa hovorcu vyšetrovateľov Stanislava Rybana boli „spôsobilé“ propagovať hnutia smerujúce k potláčeniu práv a slobôd občanov, národnostnú, rasovú a náboženskú nevraživosť.

SITA [24.5.2002]

Vojak sa chcel podobať na Hitlera.

Profesionálny vojak z Prievidze, zaradený do martinskej posádky, v nedeľu verejne propagoval fašizmus na železničnej stanici. Opitý muž mal v sebe takmer tri promile alkoholu. Raritou je, že rotný si vlastnú fotografiu v služobnom preukaze prikrášlil tak, aby sa podobal na Adolfa Hitlera. Policajti u neho objavili kalendár s nápisom Biela sila so snímkou fašistického pohlavára Rudolfa Hessa, o ktorom vojak vyhlásil, že je jeho vzorom. Na sebe mal oblečené tričko s heslom – Náš symbol je smrť – a telo mal potetované keltskými znakmi a nápismi propagujúcimi fašizmus. Podľa prievidzského okresného hovorcu Petra Hortulániho mladíka po vytriezvení a vypočutí vyšetrovateľ obviní z propagácie hnutí potláčajúcich ľudské práva. Podľa hovorcu je zarážajúce, že doposiaľ mladíkove názory nespozorovali jeho kolegovia ani nadriadení.

Nový čas, 7. 5. 2002

Razia v autobuse

Košickí policajti preverujú podozrenie z trestného činu hanobenia národa, rasy a presvedčenia. Dopustiť sa ho mala skupina mužov, ktorí „robili poriadky v košických autobusoch.“ Polícia dostala dve trestné oznámenia, podľa ktorých v sobotu o 19:25 nastúpila do autobusu MHD č. 19 s viacerými cestujúcimi skupina asi 15 mužov vo veku 18 až 35 rokov, v čiernych bundách s vyholenými hlavami. Prešli cez autobus, vulgárne nadávali, vykrikovali „čierne huby von z autobusu“ a bili cestujúcich. Na nasledujúcej zastávke MHD z autobusu vystúpili. Ako agentúru SITA informovala košická policajná hovorkyňa Jarmila Petrová, obaja občania, ktorí prišli podať trestné oznámenie, utrpeli od tejto skupiny ľahké zranenia.

SITA [25.2.2002]

4.8. Rozhovor so Skínom

A čo hovoria o sebe a svojich motívoch radoví skíni? Ponúkame vám dva rozhovory.

Prvý rozhovor je pôvodnou (takmer neupravovanou) verziou rozhovoru z leta roku 2000, ktorý urobil Peter Kunder z denníka SME. V upravenej podobe vyšiel v jeho sobotnej prílohe, kde z priestorových dôvodov musel byť skrátený asi na polovicu.

Interviewovaný skín uviedol v rozhovore viacero overiteľných detailov, ktoré sa ukázali ako pravdivé. Úprava rozhovoru spočívala v tom, že konkrétne veci, ktoré by mohli odhaliť totožnosť skina, sa buď vyhodili, alebo preformulovali na všeobecnejšie tvrdenie. Bola to podmienka, bez ktorej by sa tento rozhovor nemohol uskutočniť. Keďže ide o nekrátenú verziu stáva sa, že niektoré veci sa opakujú, prípadne k niektorým veciam sa rozhovor vracia.

Ako si sa dostal ku tetovaniu Ku-klux-klanu?

„Prišiel chlapík z Ameriky, ktorý bol člen klanu. Rozprával s nami chvíľu, a potom sa na Dukovej urobila akcia asi pre 40 ľudí. Spravil sa kruh, zapálili sa kríže. Potom sa urobilo tetovanie. Niekto nosí na ľavej ruke hákový kríž, my máme na pravej tetovanie klanu.“

Teda si členom Ku-klux-klanu?

„Neviem o tom, že by sa z klanu dalo vystúpiť.“

Vyvíjali ste nejakú špeciálnu klanovú aktivitu?

„Prevzali sme myšlienky. Toho chlapíka neskôr zabili v Nemecku.“

Nechceš byť menovaný. Prečo?

„Poznajú moje meno aj moju prezývku.“

Koho sa obávaš skinov alebo policajtov?

„Aj, aj. Ide mi len o to, že nechcem ohroziť svoje deti. Prežil som už také veci, že mne je to jedno.“

Z koho máš väčšie obavy?

„Jednoznačne z policajtov.“

Z Rómov nemáš strach?

„Tam absolútne nič nehrozí.“

Tí sa nesnažia o odvetu?

„Výnimočne. Oni sa len bránia, aj keď tlak vyvoláva protitlak.“

Odkedy si fungoval v skinskej partii?

„Prakticky od začiatku. Padol komunizmus, padol punk, metal a vznikol skinheads. To boli všetko chlapci, ktorí z nazipunku a tvrdého metalu prešli na skinheads. Vtedy nikto nevedel, čo to je, ani nič bližšie k tomu. Chodili sme do Čiech a od Čiech sme sa učili. Začali vyholené hlavy. Rasa a národ.“

Extrémny nacionaliznus je teda export z Čiech?

„To nie. Ono sa to zvrtlo už v Gemeri (bratislavská krčma), ešte predtým, ako vzniklo skinheads.“

Skinheads má vo svete viacero foriem – sharpskins, redskins, ktoré nemajú rasistickú ideológiu alebo nie sú tak agresívne. Niekde sú početnejší ako naziskins. Funguje to tak aj na Slovensku?

„Nie. U nás je čisto iba naziskins. Neviem o nikom u nás, kto by bol red. V Čechách sú kališnikovci a takýto sráči, ale na Slovensku nepoznám nikoho. Keď nejakí existujú, tak to budú nejaké zabudnuté kusovky."

Čo znamená pre mladého chalana, keď funguje v skinskej partii? Je v Bratislave jedna, alebo je ich viac?

„To sú skupiny. Schádzajú sa na viacerých miestach."

Aké sú početné tie skupiny?

„Tri roky dozadu do Umelky chodilo 80 až 100 ľudí. Do Gemeru chodí 40 – 60 ľudí. To sú starí skini, ktorí tu boli od začiatku."

Komunikujú tie skupiny medzi sebou, alebo je medzi nimi nejaká rivalita?

„Starší si tých mladších nejako nevšímajú. Ale keď k niečomu dôjde, samozrejme spolu nabehnú. Takže keď je nejaký problém, v momente sa dajú dokopy."

Čo znamená problém?

„Keď sa strhne bitka a skinov je zopár. Môžu to byť obyčajní ľudia, nemusia to byť farební, s hocikým sa mladí teraz tlčú, stačí jeden telefonát. Z tadeto z Umelky sme nabehli do Dúbravky, do Petržalky, do Karlovky, hocikam. Rovnako z Gemeru. To boli základné body, kde sa schádzalo množstvo skinov. Nebol problém pomôcť partiám v Peržalke alebo v Dúbravke."

Koľko je v Bratislave radikálnych skinov?

„Tvrdé jadro – asi 150 až 200."

Takých, čo dokážu vyraziť na nejakú akciu?

„Do 300 ľudí. Viac ich v Bratislave nebude."

Zvyšok sú nejakí pózeri?

„Nabehnúť dokáže oveľa viac ľudí. Ale ktorí by boli schopní niečo spraviť, nejaké rachoty, ktorí sa dokážu postaviť zoči-voči nejakému problému, tak to je do 300 ľudí."

Ako vyzerá život skina? Sú to ľudia zamestnaní, alebo nezamestnaní?

„Aj, aj. Sú to aj vysokoškoláci, poznám aj právnikov. Sú aj takí, čo sa tomu naoko nevenujú. Poznám dvoch, ktorí boli v cudzineckej légii. Majú rodiny a navonok sú to slušní ľudia. Keď sa však niečo strhne, sú ochotní ísť."

Teda mladý chalan sa vráti z roboty a čo sa stane?

„Ide na pivo a začne sa zábava. Keď už majú určitú dávku alkoholu, buď idú na diskotéku a po ceste niekoho zrúbu alebo niekto povie: „ide sa, tam sa schádzajú cigáni alebo negri" a sa tam nabehne a sa to vyčistí."

Ako sa mladý človek stane skinom?

„Vyholí si hlavu, nakúpi si veci na seba."

A čo nášivky? Sú to nejaké rozlišovacie znaky?

„V Čechách to funguje, ale u nás nie – je to len frajerina."

A čo potom?

„Sadneš si k nejakej partii a pozdravíš. Dostať sa k partii nie je nejaký problém. Stačí na to výzor. Uzavreté to bolo dakedy. Teraz nie."

Každý deň sedieť na pive – to musí stáť veľa peňazí. Odkiaľ ich skini berú?

„Nikdy som nemal problém bez peňazí sa ožrať. Určite 90 percent skinov pochádza z rodín, kde nemajú problém s peniazmi. Druhá vec je, že kašlú na školu, ale drvivá väčšina má finančne dobre postavených rodičov. Dosť často mladé baby platili celému stolu.“

Ženy vám platili?

„Chceli zapadnúť do partie a platili. Alebo do Umelky chodili majitelia podnikov, platili týždeň – dva pivo, a potom povedali, že majú problémy, skini sa zobrali, vyčistili podnik v priebehu pár sekúnd k spokojnosti majiteľa. Aj tak sa to robilo.“

Takéto – nazvime to služby – dokázala partia urobiť za pár pív alebo v tom išli aj nejaké peniaze?

„Do 500 korún, pokiaľ viem. Piati – šiesti dostali po 500 korún a ostatní šli zo solidarity. Peniaze si rozdelili tí najradikálnejší a najstarší.“

Akým spôsobom sa mladý skin prepracuje medzi elitu?

„Brutalitou.“

Nakoľko je dôležité, aby skin chodil správne oblečený?

„To patrí k imidžu.“

Nakoľko je dôležitá akási ideologická pravovernosť?

„Teraz to už nie ono. Keď sa nejakého mladého spýtam, prečo je skinom, ani mi nevie odpovedať.“

Čo je správna odpoveď?

„Aby som pomohol svojmu národu. Skin má byť nacionalista. Tu sa však už bije hocikto. Je jedno koho bijú – či je Slovák, či je Maďar. Celé sa to zvrhlo.“

Akí je vplyv tých starších?

„Veľký. To sú takí bohovia pre tých mladých.“

Na základe čoho sa ten vplyv vytvára?

„Tí starší predsa len majú niečo za sebou. Boli sem-tam na nejakej akcii a mladí to doslova žerú. Niekde boli, niekoho zrúbali. Nikto sa už nepýtal, koľko bolo holohlavých a koľko hentých druhých. Proste niekoho zrúbali a stali sa z nich bohovia.“

Jedna štatistika hovorí, že asi 60 percent agresívnych pravicových radikálov má skončenú len základnú školu. Platí to aj o slovenských skinoch?

„Môže to tak byť. Ale opakujem – poznám aj vysokoškolákov, ale môže to byť, že väčšina má len základné vzdelanie.“

Prejavuje sa vzdelanie na tom, kto prenikne medzi skinskú elitu?

„Podľa mňa nie. Tí, čo majú rozum, spravia si rešpekt rozumom. Ostatní hrubosťou. Ale väščinou prevláda tá hrubosť. Ide o to, kto je ako urobený, aké má ramená, či má strach alebo nemá. Či chodí na zátahy, na výjazdy a tak.“

Ak bratislavská partia vycestuje do iného mesta, nemá problémy s miestnymi skinmi?

„Nie. Chodieva sa na zrazy po celom Slovensku. Občas aj do Čiech. Na niektorých zrazoch sa objavujú skini v podstate z celej Európy.“

Akým spôsobom sa taký zraz organizuje?

„Pár ľudí má na seba telefóny. Vždy niekto došiel a povedal, že tam a tam je zraz. Nikto sa nepýtal, či je to pravda, alebo to nie je pravda. Išli sme tam a ten zraz tam vždy bol.“

Hnutie skinheads vyzerá, že žije vlastným životom. Je možné, že nejakí politici alebo záujmové skupiny ťahajú za nitky?

„Vylúčiť sa to nedá, ale nemám o tom nejakú vedomosť.“

A čo sa týka policajtov?

„To je všetko skorumpované. Nestalo sa raz, že sme boli na akcii a došli policajti a hovorili: „Vypadnite preč! Vypadnite rýchlo preč!“ Vedeli, prečo sme tam. Veď sme boli všetci rovnakí. Je to skorumpované a je to na celom Slovensku.“

Skorumpované tým spôsobom, že berú peniaze alebo tým, že je tam nejaká sympatia?

„Obrovská sympatia. Neviem o tom, že by niekto dával nejakému policajtovi peniaze, ale väčšinou to skončilo tak, že keď nás zobrali na políciu, nespísali ani zápisnicu, ani nič a pustili nás.“

A bolo o čom spisovať zápisnicu?

„Áno, samozrejme.“

Všimol som si, že v železničnej, mestskej polícii a SBS-kách je veľa mužov s vyholenými hlavami. Sú to ľudia, ktorí keď si vyzlečú uniformu, fungujú ako skini?

„Áno, samozrejme. Nemôžem povedať, že každý vyholený, ale dovolím si povedať, že väčšina. 70 – 80 percent určite. Stačí sa na nich zavesiť a pozerať, čo robia v civile, medzi akých ľudí chodia. Dovolím si to povedať preto, lebo takých ľudí poznám. Väčšina robí v SBS-kách. Poznám dokonca aj štátnych policajtov, ktorí sú skini. Stačí sa pozrieť, koľko cigánskych rodín bolo za posledné dva-tri roky napadnutých. V podstate všade sa objavuje nejaký vyholený zjav. To nie je len v Bratislave, ale na celom Slovensku. Prípady sú nevyšetrené, a keď áno, nikdy tam nie je rasový motív.“

Vraj si bol medzi tými, ktorí napadli novinárov.

„To bolo v roku 94. To boli novinári zo SME – od vás.“

Ako ste ich poznali?

„Chodili tu na pivo. My sme tu tiež pravidelne chodili na pivo. Niekto začal fotiť a vravieť, že budeme v novinách. Mali sme trošku vypité a asi aj oni, strhla sa bitka a keď utiekli, došli policajti z ministerstva a strhla sa bitka s nimi. Nejakí mladí policajti. Potom došiel nejaký starý v civile. V živote som ho predtým nevidel. Chvíľku sa bavil s tými mladými a povedal: „Choďte rýchlo preč.“ Tak sme vypadli a hneď prišli antony. Tak si myslím, že ten starý bol vyššia šarža.“

Pamätáš, že by sa tam niekomu niečo stalo?

„Tuším si nejaká novinárka rozbila koleno. Keď utekala cez cestu trafil ju krígeľ a spadla.“

Prečo si myslíš, že policajti sú k skinom ústretoví. Nechce sa im spisovať zápisnice?

„Nechávajú to tak, aby sme za nich robili špinavú robotu. Lebo jedna vec je pravda, že drvivú väčšinu trestných činov páchajú cigáni. To sa nedá poprieť. Policajti sú radi, že skini cigánov bijú. Robia ich robotu, keď ničia feťákov, cigánov. Aj keď skini páchajú niekedy aj kriminalitu, lebo sami bijú aj bielych. Podľa mňa to policajtom vyhovuje.“

Sedíme v krčme, v ktorej si mal konflikt s Rómom, za ktorý si sedel. O čo šlo?

„(krátené, aby sa utajila totoznosť) ...jeden policajt nám potom povedal, že tento cigán došiel na oddelenie a povedal, že skini tam plánujú dôjsť a vyčistiť. Preto tam čakali. Tak sme ho trošku dali do laty.“

Čo to znamená dať do laty?

„Dostal bitku. Riadnu bitku. Došli policajti a zobrali nás. Nedalo sa to nijak inak spraviť, len že to dali na iný paragraf.“

Aká to musela byť bitka, keď si za ňu dostal natvrdo trest, ktorý sa ráta na roky?

„Mal zlomeninu... (krátené – zlomenín a iných zranení bolo dosť). Povedali, že nám môžu dať 260-tku, teda propagáciu fašizmu, ale urobia to tak, a že môžeme byť radi. Že sa nemusíme báť. A skutočne sme dostali minimum.“

Teda si bol spokojný?

„Samozrejme. Vtedy ešte na rasovú neznášanlivosť paragraf nebol, ale propagáciu fašizmu nám mohli prišiť. Bol som spokojný a myslím, že aj môj komplic.“

Ako si vnímal, keď si do niekoho mlátil?

„Poviem príklad. Chodieval tu majiteľ jedného podniku z Petržalky. Dva týždne nám platil pivo a povedal, že mu tam chodievajú sfetovaní cigáni a on nemá tržbu. Tak sme sa dohodli, kedy tam nabehneme. V určenú hodinu sme došli, na hlavách kukly, v rukách bejzbolky. Trvalo to 20 – 25 sekúnd, kým sme to tam vyšľahali. Za 15 minút sme boli späť v Umelke. Možno za 20. Ovtedy mal pokoj. Určitým ľuďom dal po 500 korún a bolo to vybavené. Tak došli podnikatelia aj zo Senca.“

Bitky boli len v podnikoch?

„Majiteľovi jedného mimobratislavského podniku chodili robiť problémy takí bratia-cigáni. Tam sme piati nabehli do rodinného domu a zmlátili ich. Odvtedy mal pokoj.“

Ako často ste mali také kšefty?

„Osem-deväť za rok, o ktorých som len ja vedel.“

Ak sa teraz dočítaš, že v nejakú krčmu skini zrovnali so zemou, vieš, že to bola objednávka?

„Už to je iné. Teraz tam mladí nabehnú úplne spontánne. Do toho 97 to zvyčajne bolo na objednávku.“

Páchajú skini aj nejakú inú finančne zaujímavú trestnú činnosť? Vyberajú výpalné?

„V žiadnom prípade nie. S mafiou sme nechceli mať nič spoločného.“

Ani nepasú prostitútky?

„Tie na Krížnu chodili biť. Pokiaľ viem, väčšina z nich nemá pasákov.“

Mal som párkrát pocit, že v autách, z ktorých pasáci prostitútky kontrolujú, vidím vyholených mužov.

„Teraz chodí vyholený hocikto.“

Keď ide o bitky na ulici, ako sa to strhne? Niekto povie – tohto zmlátime?

„Nie. Zvyčajne sú to najprv reči: „Čo sa ti nepáči?“ a tak. Potom sa pridá druhý, padne prvá rana a potom to už ide.“

Dokedy sa mláti taký človek?

„Záleží to od toho, kto ho mláti, v akom je stave. Človek úplne inak rozmýšľa keď je triezvy a keď je ožratý. Ožratý stále bije a bije a nevie, kedy má prestať. Triezvy keď vidí, že tamten má zlomený nos, radšej prestane.“

V poslednom čase sa vraj prestalo rozlišovať, či sa mláti čierny, biely alebo zelený.

„To bol dôvod, prečo som s tým prestal. Videl som, ako v autobuse išla žena s deväťročným deckom a nejaký holohlavý blbec povedal, že ona sa ťahá s cigánmi. Vytiahli ju z autobusu a dokopali na zastávke. To bol jeden z dôvodov. Títo mladí si myslia, že keď je ich tridsať, tak sú bohovia. Teraz sa bijú hlavne mladí. Starí už na to kašlú. Majú svoje rodiny a musia zarábať na živobytie.“

Ako na imidž skinov reagujú dievčatá? Odpudzuje ich?

„Vyholený chalan je bez problémov. Úplne bez problémov. Čím je horší, tým ľahšie zbalí babu.“

To predpokladáš alebo vieš?

„Videl som chalanov, ktorí kým nosili vlasy a okuliare, mali s babami problém. Keď sa vyholili nie. Chodili k nám ku stolu cudzie dievčatá a snažili sa nás zbaliť. Alebo prišli s kamarátkou, ktorá nás už poznala. S babami sme nemali problém. Bolo jedno, či bol niekto tlstý, či chudý.“

Kto sa môže stať skinom?

„Je to úplne jedno. Mali sme tu aj cigánov. To bol paradox. Na jednej strane boli všetci rasisti a nacisti a nakoniec chodili medzi nás aj traja cigáni.“

Ako medzi vás zapadli?

„Normálne. Jeden spolu s nami aj bil svojich súkmeňovcom. Bol v Leopoldove. Tam si spravil svoje meno.“

Bol to rasista?

„Naše útoky nikdy neboli definované ako rasovo motivované. Nech tam išlo o farebných alebo negrov.“

A ako bolo v base?

„Bolo tam 90 percent čiernych.“

Bolo asi jasné, za čo sedíš. Mal si preto ľahší alebo ťažší život?

„Hovorím, že som sedel za rasovo motivovaný útok. Bol som braný normálne. Aj tam som chodil vyholený. Nikdy som s tým nemal problémy.“

Teda to pre teba nebolo ťažké?

„Musel som sa zmieriť, že tam bola kopa homosexuálov. Boli aj bieli ale väčšina čiernych buzerantov. Tam mi nevadili. Potom ma pustili von a tĺkol som ich, lebo som bol proti tomu. Tam je však iný život. Tam mi nevadili. Človek sa tam musí prispôsobiť. Inak padne psychicky.“

Čo znamená prispôsobiť sa?

„Zabudnúť na to, čo je vonku. Zabudnúť na to, aký život žil vonku. Nezáleží na tom, či mal milióny, alebo bol chudobný ako kostolná myš. Či mal známosti alebo nie.“

Sú tí homosexuáli nejako aktívni? Začnú nových nejako obťažovať?

„Nie, nie. Oni sa nejako navzájom vycítia. Nikdy som nemal problémy, aby nejaký buzerat došiel za mnou a začal ma otravovať. Skôr išlo o to, že som nemal na výber a musel som sa zmieriť, že tam žijem s nimi a s farebnými.“

A teraz k nim čo cítiš? Zostalo niečo v tebe z minulosti?

„Nenávisť som v sebe živil nejakých 15 rokov. Zmenil som úplne názor na černochov a Vietnamcov. Kompletne som zmenil názor.“

V čom je tá zmena?

„Zistil som, že sú iní, ako som si ich predstavoval.“

Ako si si ich predstavoval?

„Klasika – opice, ktoré smrdia. Že iba náš štát nivočia. Poznal som aj pár černochov, Vietnamcov, Poliakov a je to trochu o niečom inom. Cigánska otázka by sa mala nejako riešiť, ale nemyslím si, že by sa mala riešiť tak, ako povedal Móric. Ale niečo by sa s tým malo robiť. Čo sa týka cudzincov, tam som zmenil názor, potom ako som videl, že cudzinec – chlapčisko, ktoré býva vedľa mňa, sa snaží. Prenajal si byt a všetko poctivo platí. Nerobí bordel. Dobehli holohlaví, bili jeho, ženu, jeho dve deti. Normálne vtrhli do bytu. Policajti s tým nič nerobili.“

Spomenul si aj Poliakov, prečo?

„To je taký židovský národ. Nie všetci, ale Židov tam bolo dosť.“

Prečo chodíš naďalej vyholený, keď sa od hnutia dištancuješ?

„Neviem si predstaviť, že by som nosil vlasy. Je to zvyk. Takto sa cítim pohodlne.“

Pri bitke koľkých ľudí si sa aktívne podieľal?

„(úsmev) To sa za tie roky skutočne nedá povedať. Niekedy som sa pobil aj dva-trikrát za deň a niekedy bol aj mesiac kľud.“

Boli to desiatky?

„Pohodlnejšie by sa to asi rátalo na stovky. Chodilo sa na akcie, chodilo sa na zrazy. To po ceste museli dvaja-traja padnúť. Tam sa pilo, bola veľká partia, ohromná súdržnosť. Nedá sa to odhadnúť, ale boli to stovky. Jeden čas sa chodilo veľa do Čiech.“

Vraví sa, že nápoj skinov je pivo.

„Áno.“

Je to striktne takto? Nič iné nepijú?

„To tak nie je. Boli časy, keď sa v Umelke pil iba rum. A to dosť dlho. Rum s kofolou. Pivo nám vtedy nechutilo.“

Ako to bolo s hudbou? Boli Orlík a Braník skupiny, ktoré výrazne ovplyvnili skinské hnutie?

„To je všetko český skins. Na jednej strane sme si hovorili: „Sme Slováci, kašleme na Čechov, na druhej strane sme chodili na koncerty do Prahy. Nadávali sme na nich, ale dosť sme sa učili od nich. V Bratislave bola kapela Krátky proces.“

Kto organizoval koncerty?

„To bolo všetko ilegal. Tak ako časopisy. Jednoducho došlo chlapčisko, mal vytlačené časopisy a predával ich po 20 – 30 korún.“

Na koncertoch sa tiež platilo?

„Jasne. Záležalo na tom, aký koncert, kto hral a kde to bolo. Stávali sa aj také veci, že dal som tristo korún za vstupné, odohrali sa dve skladby, došli policajti a rozohnali nás. Pritom nikoho netrápilo, že vyhodil také peniaze kvôli dvom skladbám. Išlo o to, že sme boli pokope, tá súdržnosť.“

Nakoľko je pre skinov dôležitý pocit spolunáležitosti?

„99 percent, lebo skin sám nespraví nič. Môže sa zakukliť, môže sa zabaliť.“

Čo mladých motivuje, aby sa stali skinmi?

„Kopa, ktorá drzí pokope – to je dôležité. Nevšimol, som si, že by mal niektorý z chlapcov problém zbaliť babu. Kam sa pozriem, každý ustupuje – v autobuse a tak. Už len kvôli tomu, že som vyholený mám bomberu, martensy alebo nejaké iné boty. Ide o to, že sám sebe vsugeruje, že je dôležitý pre tento svet.“

Keď si niekoho mlátil, mal si pocit, že robíš niečo dobrého pre Slovensko?

„Áno. Pre svoj národ. Ja som tomu veril. Keď som bil nejakého Cigána, keď ho aj skaličím, nebude už robiť lúpeže na staré babky. Tým, že časom sa to zvrhlo, že bijú teraz aj bielych, to už je niečom inom. Vtedy som tomu fakt veril, že čierny nám berie robotu, miesto v škole. Väčšinou chodili za nami ľudia a vraveli, čo sa im stalo. Keď sme potom tých hajzlov zmlátili, dávalo nám to takú radosť, že sme niekomu pomohli.“

Hovoríš hlavne o období spred troch rokov. Máš pocit, že teraz sú policajti iní a nastal nejaký posun?

„Nie, to nie. Určite nie, lebo mladí chlapci stále chodia na akcie a stále sa nič nedeje.“

Stále s nimi komunikuješ?

„Keď stretnem mladých, pochvália sa.“

Si známa postava aj medzi mladými?

„Dosť.“

Čo zmenilo tvoje postoje?

„Kniha s názvom Panská rasa. Predtým sme boli veľkí fašisti, každý obdivoval Hitlera a Tisa. Prečítal som si tú knihu a dosť sa mi to celé zhnusilo.“

Čítal si niečo od Hitlera?

„Mein Kampf – ale to je kniha o ničom.“

Akým spôsobom sa skini dostávajú k svojim tlačovinám?

„V 92 tu bol chlapík z Ameriky. Bol členom Ku-Klux-Klanu. Doniesol dosť materiálu, ktorý vysokoškoláci z Univerzity Komenského prekladali do slovenčiny. Prefotili sa obrázky, pridali k prekladom. Rýchle sa to rozbehlo. Potom sa začali vyrábať časopisy, ktoré boli Oi! Vždy sa našiel niekto, kto mal možnosť to prexeroxovať.“

Rozdávali sa zadarmo?

„Za 20 – 30 korún. Kto chcel, zobral, kto nechcel, nezobral.“

Ako sú dôležité časopisy pre hnutie?

„Veľmi. Hlavne pre mladých. To čo hľadali, v čo verili, alebo chceli veriť, to našli v tých tlačovinách, a tak boli presvedčení, že majú pravdu.“

Sú skini ovplyvniteľní?

„Sú a veľmi. Len sú uzavretí medzi sebou. Keby s nimi niekto rozprával osobne, a vysvetlil by im veci polopate, myslím, že by pochopili. Aspoň väčšina.“

V časopise Maxisuper vychádzala rubrika, kde sa uverejňovali aj názory skinov. Na nich reagovali iní mladí, ktorí sa snažili vyvrátiť skinské názory. Šéfredaktorka dúfala, že takouto formou sa podarí presvedčiť skinov, aby sa zmenili. myslíš, že na skinov to môže mať pozitívny vplyv?

„Nie. Starí menia chovanie, ale vďaka tomu, že majú rodiny a necítia už takú potrebu ubližovať. Zostávajú ale pravoverní. Chodia holohlaví, majú svoje názory. Už nie sú takí aktívni, ale provokovať by ich nebolo dobre.“

Teda už nie sú nebezpeční?

„Ide o niečo iné. Veľakrát som právom udrel, mal som príčinu. Mladí mlátia bez toho, aby mali dôvod.“

Čo pre starých bolo dôvodom na bitku?

„To, že niekto chodí do podniku, fetuje tam a odháňa majiteľovi zákazníkov. Vedel som, že niekoho deň predtým pichol nožom, aby mal na drogy. Napríklad.“

Je tam dôležité vedomie, že polícia túto robotu nespraví?

„Samozrejme. Nakoniec, pozri sa okolo – všade samý narkoman. Polícia na to nestačí. Poznajú narkomanov, dílerov a nič s nimi nerobí.“

Čo si cítil po takej dobrej akcii?

„Pocit dobre vykonanej práce – že som pomohol tejto krajine. Že nie som taký ako tí, ktorí keď niečo vidia, tak sa obrátia a idú preč.“

Ako reagovali ľudia, keď ste niekoho mlátili?

„Fandili nám. Veľmi nám fandili. Stávalo sa, že sme čakali na zastávke a prišla stará babka a núkala nám stokorunu. Samozrejme, nikto to nevzal, ale bolo to také zadosťučinenie. Možno sme urobili aj niečo nesprávne, ale bolo to v dobrej viere.“

U akej časti ľudí ste cítili podporu?

„U väčšiny. U drvivej väčšiny.“

Máš pocit, že Slovensko je rasistické?

„Nie to nie je. To keď dokopem cigána, je rasizmus. Keď on pichne starú babku, tak nie. Poznám veľa čiernych, ktorí sú lepší ako bieli, ale väčšina to je ten spodok. Mala by nastať zmena, že keď cigáni dokopú bieleho, tak sa to bude brať ako rasovo motivované."

Myslíš, že prítomnosť skinov ľuďom vnuká pocit bezpečia?

„Určite sa cítia bezpečnejšie, ako keby tu boli len policajti, ktorí prídu až polhodinu potom, čo sa niečo stane."

Hovoril si, že ľudia so strachom cúvajú, keď skin nastúpi do električky?

„Áno, teraz je to úplne ináč. Ľudia sa odvracajú od skinov a ani sa nečudujem. Teraz čo robia títo mladí je doslova hnus. Keď zaútočia na niekoho v autobuse, lebo sa na nich čudne pozrel."

Akú ukážkovú akciu si dobre pamätáš?

„Majiteľ podniku nás ožral všetkých, povedal, že sa mu tam schádzajú narkomani. My sme tam nabehli, možno sme tam boli 20 sekúnd. Dobrá akcia je rýchle niekoho vyšľahať a zmiznúť. Oproti tomu podniku sídlia policajti. Tam to muselo byť rýchle. Za pätnásť minút sme boli späť. Majiteľ prišiel, zaplatil. Obsluhujúci personál v našej krčme by odprisahal, že sme tam pili celý čas. Nikto im nerobil takú tržbu ako my."

Napriek tomu ste mali do nej zakázaný vstup.

„Po bitke s novinármi a policajtmi sme mali dosť dlho zákaz vstupu. Zmenili sme podnik."

Sústreďuje sa život skinov len na pivo a bitky, alebo je tam aj iná činnosť?

„Existoval v Dúbravke výcvik. Hovorilo sa tomu galeje."

Ako a kto určoval, kto je ten správny adept na výcvik?

„Tam sa mohli dostať len starí. Chlapci postavili v dúbravských lesoch na takom kopci výcvikovú dráhu. Chodilo sa aj do telocvične v jednej základnej škole. Školníkovi sme dali nejaké peniaze a hrali sme tam futbal, basketbal, učili sa bojové umenia. Chodilo sa aj do toho lesa."

Kto viedol ten výcvik? Tí legionári?

„Spočiatku nie. Boli to chlapci, ktorí chodili na kickbox a thajský box. Spočiatku bolo úmyslom, aby vznikla nejaká úderná jednotka. Potom sa to zvrhlo a padol komuniznus. Väčšina chlapcov išla robiť do SBS-iek, niektorí sa oženili. Jadro však bolo odtiaľ."

Ako vyzerala tá dráha?

„Zavesené gumy, všelijaké prekážky – klasické cvičisko."

Bol tam niekto, kto tomu rozumel?

„Áno."

Cudzinec alebo domáci?

„Domáci. Potom tí dvaja legionári. Jeden z nich to vylepšil. Učili sme sa narábať s nunčakmi a palicami."

Vedelo sa o tom?

„O galejach vedelo strašne veľa ľudí, ale bol problém dostať sa tam. Človeku to muselo byť navrhnuté, či to chce skúsiť. Prešla tým vlastne stará garda."

Vedelo sa o tom, že niekto tým výcvikom prešiel?

„Áno. Prinášalo to aj patričný kredit."

Koľko ľudí tým prešlo?

> „Asi päťdesiat osôb. Naraz tam cvičilo asi 20 – 25 ľudí. Niekedy cvičili hodinu, niekedy päť. Neboli tam turnusy. To bol dlhodobý spôsob života. Fungovalo to asi tri – štyri roky. Obmedzilo sa fajčenie a alkohol a dávali sme si zabrať do tela.“

Druhý bol uverejnený na internetovm spravodajskom serveri.[70]

„Obozretní, vzdelaní, no radikálni

V snahe dať priestor aj ďalšej strane sme hodili naše siete aj do skinheadských vôd. Je neuveriteľne zložité a nie práve najbezpečnejšie nakontaktovať sa na túto „komunitu“, ktorá sa väčšinou snaží publicite vyhnúť. Nikto z nich nechce byť menovaný, či fotografovaný, pri stretnutiach s cudzími ľuďmi sú maximálne obozretní. Po niekoľkých dňoch sa nám podarilo dať si „rande“ s jedným z nich. Pre zachovanie absolútnej anonymity sme si ho dovolili prekrstiť na Pythagora. Už pri stretnutí sa ukázala jeho opatrnosť. Najskôr si nás „oťukal“ a až potom zatelefonoval svojim kamarátom, ktorí sa už zdržiavali v našej blízkosti. O chvíľu sme si už teda s miernou dávkou bázne podávali ruky so „Sokratom“ a „Diogénom“. Až keď sme sa usadili v jednom z pubov a predložili naše služobné preukazy, mladíci vo veku slabo cez dvadsať rokov sa rozhovorili. Chceme zdôrazniť, že táto trojica sa hlási k radikálnemu pravicovému krídlu skinheads. Dištancujú sa pritom od šestnásťročných výrastkov, ktorí chodia na futbal a hokej, opijú sa a robia výtržnosti. Najviac priestoru na debatu si vyhradil Sokrates, ktorý nás prekvapil neuveriteľnou znalosťou dejín, politického zákulisia, literatúry...

Maiga uráža Slovákov,

‚Pýtate sa, prečo nenávidíme farebných? Lebo je to špina ľudstva. Sú nehodní toho, aby žili medzi nami. Všetko, čo nie je biele, patrí do rasového odpadkového koša.“ Chalani sa občas navzájom prerušia a každý z nich si povie svoje. No s jeho názorom vždy ostatní dvaja absolútne súhlasia. „Našim historickým vzorom je obdobie Slovenského štátu. Je pre nás neprípustné, aby sme skončili ako Amerika, kde žije masa prisťahovalcov. Tí nemajú žiadnu väzbu ku krajine, v ktorej žijú. Sú leniví, práca im smrdí. Vedia maximálne kšeftovať. Keďže nikdy nemajú dostatok peňazí, uchyľujú sa ku kriminálnym deliktom najhrubšieho zrna. A to hrozí aj na Slovensku. Nikto nemôže zatvárať očí pred prílivom Rusov, Ukrajincov, obyvateľov balkánskych štátov, či pred rozpínavosťou šikmookej vietnamskej švargy. V očiach všetkých týchto prisťahovalcov sme zaostalá krajina, ktorá je odkázaná na ich peniaze a tým pádom je ideálnym trhoviskom pre ich pochybné obchody. To je jedna stránka veci a jeden dôvod pre ich snahu asimilovať sa medzi nás. Druhú skupinu tvoria takzvaní zahraniční študenti, ktorí po promóciách nechcú odísť. Načo k nám chodia študovať na také odbory, v ktorých doma nenájdu uplatnenie. Je to iba číre špekulantstvo, ako sa dostať z tej ich mizernej krajiny, ktorá sa ale do sračiek dostala iba ich vinou. Už počas štúdia vytvárajú svoje malé, ale silné komunity, ktoré by sme mohli prirovnať k takým ghetám, aké poznáme z územia povedzme Spojených štátov.“

---

[70] www.netnews.sk/skini.htm – momentálne už nefunkčný

Sokrates si uchlipne z piva a pokračuje: „Ako príklad si môžme zobrať internáty. Tieto objekty a priľahlé reštauračné zariadenia a diskotéky sú niekedy doslova okupované farebnými, ktorí si z nich vytvárajú miesta vyhradené len pre nich. Pre svoju rozpínavosť však môžu onedlho prerásť múry týchto lokálov a my sa môžeme ‚tešiť‘ na nový Bronx, či Haarlem.“ Slovo si na chvíľu zoberie Diogénes, ktorý na rozdiel od ostatných popíja Vineu a debatu posunie do zjednodušenej roviny. „Serie ma ten neger Maiga. Tváril sa, že tu študuje a trvalo mu to nepomerne dlhšie, ako priemernému slovenskému vysokoškolákovi. No on si tu pritom zarába na šoubiznise a so Slovákov si robí prdel. Veď nás všetkých uráža! Spieva o čiernom bačovi, on – smradľavý černoch. A ľudia mu ešte aj tlieskajú! Neviem si predstaviť, čo by sa stalo, keby som si takýmto spôsobom robil srandu povedzme z islamu. Veď by ma odsúdili na smrť!“ Z Pythagora, ktorý dovtedy takmer neprehovoril odrazu vyhŕkne: „Vieš si predstaviť, že by sa ti v ústach hrabal čierny zubár? Alebo by moju ženu vyšetroval čierny gynekológ? To neprichádza do úvahy!“

„Nie je neobvyklé, že tlupa cigánov niekde v prítmí zmláti bieleho len preto, že je biely. Títo smradi sú pritom väčšinou nadrbaní. Nehovoriac o tom, že dotyčný poväčšine príde aj o nejaké cennosti, či peniaze. Prečo tieto trestné činy niekto neklasifikuje ako rasovo motivované,“ pýta sa Sokrates. „Treba ich eliminovať. Spomeňme si napríklad na upáleného Maria Gorala. Zaslúžil si to. A nie je pravda, že bol náhodnou obeťou náhodného útoku. Dobre vieme, že deň predtým, ako ho upálili, spálil na diskotéke jednej bielej kočke vlasy. O tom sa nikde nehovorí. Keby som tam bol ja, urobil by som mu to isté. Nemal by som zábrany zabiť ho akýmkoľvek spôsobom.“ Tieto vety pochádzajúce z úst mladého človeka nás zaskočili. No o zabití hovorili aj jeho dvaja spoločníci. Vraj ani oni by s tým nemali problém. Čudovali sme sa, že v skinheadskej komunite sa vytvorilo také ovzdušie, ktoré donúti aj normálne možno mierumilovného človeka k najhorším skutkom. Akoby všetci, čo uznávajú túto líniu pochádzali z jednej materskej bunky. Nie vždy sa však útok skína skončí smrťou obete. Stačí aj príučka. „Nedávno som išiel so svojou kočkou po meste a na električkovej zastávke sme stretli negra. Zazeral na mňa vražedným pohľadom. Upozornil som ho, aby tak nezíral, ale keď neprestal, tak som mu jednu natiahol,“ spomína si Pythagoras. „Nečudujte sa. Je to automaticky môj nepriateľ, či zazerá, alebo nie. Negri sú len veľké čierne opice, ktoré utekajú ako antilopy...“ Prerušujeme ho v citovaní ďalších prirovnaní a pýtame sa, čo by urobil, keby sa povedzme topil a zachránil by ho černoch. „To by bolo jeho rozhodnutie. Keď chce, nech ma zachráni. Ja by som ho však o to v žiadnom prípade neprosil a určite by som sa mu zato ani nepoďakoval. A vonkoncom by som nebol ten, kto by ho zachraňoval, keby sa topil on.“ Farební turisti však skinheadom neprekážajú. Tvrdia, že spoločnosť z nich má zisk a tak si ich nevšímajú. Rovnako prehliadajú aj slušnejších zástupcov rómskeho etnika. Vzdelaných počerných spoluobčanov nechávajú na pokoji s dovetkom: „Nech si žijú vo vymedzenom priestore a nevychádzajú odtiaľ.“ Slušných Rómov je však podľa nich žalostne málo...

Rómovia „dovolenkujú“ za štátne: „V princípe sú to obyčajné prasatá,“ hovorí opäť zhovorčivý Sokrates. „Kvôli ním voči nám niektoré štáty zaviedli vízovú povinnosť. Predstavte si, že by som sa vybral z celou rozvetvenou rodinou na dovolenku trebárs na francúzsku riviéru a keď by som si dostatočne oddýchol, požiadal by som o azyl. Samozrejme, že by som ho nezískal a Francúzi by museli požiadať o spoluprácu slovenské úrady. Tie by po mňa a moju rodinku poslali vládny špeciál. A túto cestu by samozrejme hradil každý slovenský daňový platič. Ibaže to by som musel byť čierny ako krém na topánky.“

Sieg heil = Víťazstvu zdar: Veľká časť našej debaty sa točila okolo židovskej komunity. „Títo ľudia sa snažia ovládnuť celosvetovú ekonomiku. Obtáčajú sa preto okolo politických štruktúr ako špirála a darí sa im to. Židia vďaka svojej zomknutosti zastávajú najdôležitejšie miesta vo vládach a parlamentoch najvplyvnejších demokracií,“ vraví Sokrates a vracia sa k svojim poznatkom z histórie. „Svetová židovská lobby tvrdo presadzuje názor, že holocaust bolo najväčšie zverstvo v dejinách ľudstva. To nie je pravda. Aj Schindlerov zoznam je výmysel. Mali by ho nazvať Švindlerov zoznam. Podľa dostupných dôkazov je takýto spôsob vyvražďovania technicky nerealizovateľný. Po prvé: zahynul oveľa menší počet ľudí, než ako je všeobecne proklamované. Po druhé: zomreli hlavne na podvýživu a týfus a nie v plynových komorách. Všetci preto odsudzujú nacistov. V skutočnosti neboli zďaleka tak zverskí ako komunisti. Nacisti sa nevraždili medzi sebou. Komunisti áno.“ Sokrates a jeho dvaja kamaráti sa hneď nato začnú rozčuľovať nad obmedzovaním používania nacistických symbolov, ktoré oni uznávajú. „Prečo niečo podobné neplatí aj pre komunistickú symboliku?“ Skinheadi, ako je známe, prebrali a uznávajú veľa označení práve z obdobia druhej svetovej vojny. Zdá sa im nenormálne, že ústava zakazuje ich propagovanie. „Podľa mňa na týchto symboloch nie je nič škodlivé. Lebo nebezpečné by nemali byť myšlienky, ale činy. Aspoň to tak tvrdia západní ‚demokrati‘. Napríklad taký hákový kríž je pôvodný symbol slnka pochádzajúci zo starej Indie, no po otočení zľava sa stal označením nacistických jednotiek NSDAP (Nationalsozialistische Deutsche Arbeiterpartei). Páčia sa nám aj dve osmičky vedľa seba. Znamenajú pozdrav Heil Hitler, pretože H je ôsme písmeno abecedy. Ak sa nás policajti pýtajú, čo to znamená, odpovieme, že uznávame hokejistu Erica Lindrosa a 88 je číslo jeho dresu. Kvôli našej ústave musíme aj tradičný pozdrav ‚Sieg heil‘ poslovenčovať na ‚Víťazstvu zdar‘.“

Vráťme sa však k skinheadskej neznášanlivosti takmer všetkého, čo nie je biele a slovenské. Azda jedinou „komunitou“, ktorú títo radikáli prehliadajú, je mafia. „Nemáme ich radi kvôli ich vplyvu na všetko dianie okolo nás. Bohužiaľ sme na nich krátki rovnako, ako vláda, ktorá je s nimi v podstate jedna ruka. To dokazujú aj kauzy, ktoré sa u nás odohrávajú.“

„Všetci policajti sú bastardi“: Napriek zomknutosti skinheadského hnutia dochádza občas ku konfliktom s políciou. Tá podľa slov našich spoluhodovníkov zakročuje aj neopodstatnene a vždy je víťazom „ochranca zákona“. „Keď ma bili, vždy ma odvliekli niekam nabok, aby som nemal svedkov. Často som ani nič neurobil, len som bol proste nablízku a mal som vyholenú hlavu. Stĺki ma ťažkou knihou po hlave, ja som takmer upadol do bezvedomia, no na hlave som nemal žiadne zranenia. Majú to pekne prešpekulované. Policajti sa uchyľujú k takémuto riešeniu problémov len preto, že nestačia na svoju náročnú službu. A namiesto serióznej policajnej práce, čo je podľa mňa chytanie zločincov, sa radšej venujú na príkaz zhora politickým oponentom súčasného režimu. Hanba im! Viete čo im odkážte? Napíšte tam: ‚A.C.A.B.‘ – Všetci policajti sú bastardi.“

5. POSTOJ ŠTÁTU

5.1. Medzinárodno-právna úprava

Medzinárodné právo už od konca druhej svetovej vojny prijatím **Všeobecnej deklarácie ľudských práv** na pôde valného zhromaždenia OSN v Paríži (9.12.1948) uznalo rovnosť a rovnoprávnosť všetkých ľudí bez ohľadu na farbu pleti, pohlavie, náboženstvo či politické presvedčenie. Bola to však až druhá generácia dokumentov upravujúcich ochranu ľudských práv, ktorá podrobnejšie vymedzila pojmy ako rasizmus a diskriminácia.

Najdôležitejším spomedzi medzinárodno-právnych dokumentov týkajúcich sa pojmu rasistický extrémizmus je **Medzinárodný dohovor o odstránení všetkých foriem rasovej diskriminácie** prijatý v rámci OSN [71] ratifikovaný Československom 29. decembra 1966, znovu ratifikovaný Slovenskom 28. mája 1993 s výhradou k článkom 17 a 22

Prvý článok prvej časti obsahuje definíciu rasovej diskriminácie:

Výraz „rasová diskriminácia“ v tomto dohovore znamená rozlišovanie, vylučovanie, obmedzovanie alebo zvýhodňovanie založené na rase, farbe pleti, rodovom, alebo na národnostnom alebo etnickom pôvode, ktorého cieľom alebo následkom je znemožňovanie alebo obmedzenie uznania, používania alebo uskutočňovania ľudských práv a základných slobôd na základe rovnosti v politickej, hospodárskej, sociálnej, kultúrnej, alebo v ktorejkoľvek inej oblasti verejného života.

Dôležitou skutočnosťou je, že aj právny predpis, ktorého účel alebo efekt spočíva v obmedzení práv je v tomto Dohovore definovaný ako diskriminácia. Na druhej strane však Dohovor nepovažuje za diskrimináciu používanie špeciálnych opatrení, ktorých cieľom je zabezpečenie primeraného rozvoja určitých skupín, aj keď sú definované na rasovom alebo etnickom princípe. Posledná časť prvého článku:

Za rasovú diskrimináciu sa nepovažujú osobitné opatrenia urobené výhradne na zabezpečenie primeraného rozvoja niektorých rasových alebo etnických skupín alebo jednotlivcov, ktorí potrebujú takú ochranu, ktorá môže byť nevyhnutná na to, aby im zabezpečila rovnaké používanie alebo výkon ľudských práv a základných slobôd, pokiaľ tieto opatrenia nevedú k zachovaniu rozdielnych práv pre rôzne rasové skupiny a pokiaľ nezostanú v platnosti po dosiahnutí cieľov, pre ktoré boli stanovené.

V druhom článku Dohovoru sa zúčastnené štáty zaväzujú, že nebudú vykonávať rasovú diskrimináciu proti osobám, skupinám osôb alebo inštitúciám a zabezpečia aby všetky verejné orgány a inštitúcie konali v súlade s týmto záväzkom. Zaväzujú sa, že nebudú povzbudzovať, obhajovať alebo podporovať rasovú diskrimináciu vykonávanú ktoroukoľvek osobou alebo organizáciou.

---

[71] Dohovor o odstránení všetkých foriem rasovej diskriminácie (uverejnený pod. č 95/1974 Zb.)

V treťom článku zmluvné štáty odsudzujú rasovú segregáciu a apartheid a zaväzujú sa na územiach spadajúcich pod ich právomoc predchádzať, zakázať a odstrániť všetky praktiky tohto druhu.

Článok štyri tohto dohovoru je základom, z ktorého vychádza celá slovenská vnútroštátna úprava postihu rasovo-extrémistických skupín a organizácií i konania jednotlivcov:

Čl. 4

Zmluvné štáty odsudzujú všetku propagandu a všetky organizácie, ktoré sú založené na myšlienkach alebo teóriách o nadradenosti jednej rasy alebo skupiny osôb jednej farby pleti alebo etnického pôvodu alebo ktoré sa pokúšajú ospravedlňovať alebo povzbudzovať akúkoľvek formu rasovej nenávisti a diskriminácie, a zaväzujú sa, že príjmu bezodkladné a pozitívne opatrenia na odstránenie akéhokoľvek podnecovania k rasovej diskriminácii alebo činov rasovej diskriminácie, a na tento cieľ s náležitým zreteľom na zásady zakotvené vo Všeobecnej deklarácii ľudských práv a na práva výslovne uvedené v článku 5 tohto dohovoru sa zaväzujú najmä:

a) vyhlásiť za činy trestné podľa zákona: akékoľvek rozširovanie ideí založených na rasovej nadradenosti alebo nenávisti, akékoľvek podnecovanie k rasovej diskriminácii, ako aj všetky násilné činy alebo podnecovanie k takým činom proti ktorejkoľvek skupine osôb inej farby pleti alebo etnického pôvodu, ako aj poskytovanie akejkoľvek podpory rasistickej činnosti, včítane jej financovania;

b) vyhlásiť za nezákonné organizácie a tiež aj organizovanú a akúkoľvek inú propagandistickú činnosť podporujúcu a povzbudzujúcu rasovú diskrimináciu a vyhlásiť účasť v takých organizáciách alebo na takej činnosti za trestnú podľa zákona;

c) nedovoliť celoštátnym ani miestnym verejným orgánom alebo inštitúciám podporovať alebo podnecovať rasovú diskrimináciu.

V článku päť sa štáty zaväzujú, že zakážu a odstránia rasovú diskrimináciu vo všetkých jej formách a že zaručia právo každého na rovnosť pred zákonom bez rozlišovania podľa rasy, farby pleti, národnostného alebo etnického pôvodu a na rovnaké využívanie všetkých práv:

Čl. 5

V súlade so základnými povinnosťami vyhlásenými v článku 2 tohto dohovoru sa zmluvné štáty zaväzujú, že zakážu a odstránia rasovú diskrimináciu vo všetkých jej formách a že zaručia právo každého na rovnosť pred zákonom bez rozlišovania podľa rasy, farby pleti, národnostného alebo etnického pôvodu, najmä potom pri používaní týchto práv:

a) práva na rovnaké zaobchádzanie pred súdmi a pred všetkými ostatnými orgánmi, ktoré vykonávajú súdnictvo;

b) práva na osobnú bezpečnosť a ochranu štátom proti násiliu a ujme na zdraví, či už sú spôsobené vládnymi úradníkmi alebo ktoroukoľvek osobou, skupinou alebo inštitúciou,
c) politických práv, najmä práva zúčastňovať sa na voľbách, voliť a byť volení – na základe všeobecného a rovného volebného práva, práva účasti vo vláde, ako aj zúčastňovať sa na správe verejných vecí na všetkých stupňoch a práva vstupu za rovnakých podmienok do verejných služieb,
d) ďalších občianskych práv, najmä:
  i) práva slobodného pohybu a výberu bydliska vnútri hraníc štátu,
  ii) práva opustiť ktorúkoľvek krajinu, aj svoju vlastnú, a vrátiť sa do svojej krajiny,
  iii) práva na štátne občianstvo,
  iv) práva uzavrieť manželstvo a zvoliť si manžela,
  v) práva každého vlastniť majetok tak sám, ako aj spolu s inými,
  vi) práva nadobúdať dedičstvo,
  vii) práva na slobodu myslenia, svedomia a náboženstva,
  viii) práva na slobodu presvedčenia a prejavu,
  ix) práva na slobodu zhromažďovania a združovania,
e) hospodárskych, sociálnych a kultúrnych práv, najmä:
  i) práva na prácu, na slobodnú voľbu zamestnania, na spravodlivé a uspokojivé pracovné podmienky, na ochranu proti nezamestnanosti, na rovnaký plat za rovnakú prácu a na spravodlivú a uspokojivú odmenu za prácu,
  ii) práva zakladať odborové organizácie a stať sa ich členom,
  iii) práva na bývanie,
  iv) práva na ochranu zdravia, liečebnú starostlivosť, sociálne zabezpečenie a sociálne služby,
  v) práva na vzdelanie a školenie,
  vi) práva na rovnakú účasť na kultúrnom dianí,
  f) práva prístupu na všetky miesta a na používanie všetkých služieb určených verejnosti, ako sú dopravné prostriedky, hotely, reštaurácie, kaviarne, divadlá a parky.

V článku šesť sa štáty zväzujú zabezpečiť prostredníctvom vnútroštátnych súdov a iných štátnych orgánov všetkým osobám podliehajúcim ich jurisdikcii účinnú ochranu pred všetkými činmi rasovej diskriminácie.

Čl.6
Zmluvné štáty zabezpečia prostredníctvom príslušných vnútroštátnych súdov a iných štátnych orgánov všetkým osobám podliehajúcim ich jurisdikcii účinnú ochranu pred všetkými činmi rasovej diskriminácie, ktoré v rozpore s týmto dohovorom porušujú ich ľudské práva a základné slobody, ako aj právo žiadať na týchto súdov spravodlivú a primeranú náhradu za akúkoľvek škodu, ktorú v dôsledku takej diskriminácie utrpeli.

Medzi ostatné relevantné medzinárodné dohovory týkajúce ochrany ľudských práv a s nimi spojenej ochrane proti sa rasovej a etnickej diskriminácii, prijaté Slovenskou republikou patria najmä:

- **Dohovor o zabránení a trestaní zločinu genocídia** (Paríž 8. decembra 1948, č. 32/1955 Zb.)
- **Dohovor o nepremlčateľnosti vojnových zločinov a zločinov proti ľudskosti** (New York 26. novembra 1968, č. 53/1974 Zb.)
- **Medzinárodný dohovor o potlačení a trestaní zločinu apartheidu** (New York 30. novembra 1973, č. 116/1976 Zb.)
- **Európsky dohovor o ochrane ľudských práv a základných slobôd a jeho dodatkové protokoly č. 1-8** (Rím 4. november 1950, č. 209/1992 Zb.) sukcesia bola uznaná generálnym tajomníkom RE v r. 1993, oznámenie o potvrdení sukcesie publikované pod č. 27/1994 Z.z.
- **Medzinárodný pakt o občianskych a politických právach,** ratifikovaný Československom 23. decembra 1975, sukcesia Slovenskom 28. mája 1993 s účinnosťou od 1. januára 1993, č. 20/1976 Zb.
- **Opčný protokol k Medzinárodnému paktu o občianskych a politických právach,** ratifikovaný Slovenskom 22. septembra 1999, č. 327/1999 Z.z.
- **Rámcový dohovor na ochranu národnostných menšín,** ratifikovaný Slovenskou republikou 14. septembra 1995.
- **Medzinárodný pakt o hospodárskych, sociálnych a kultúrnych právach**, ratifikovaný Československom 12. marca 1991 a znovu ratifikovaný 28 mája 1993
- **Dohovor medzinárodnej organizácie práce č. 111** ratifikovaný Československom 15 júna 1960 znovu ratifikovaný Slovenskom 1. januára 1993.
- **Záverečná deklarácia prijatá na WORLD CONFERENCE AGAINST RACISM, RACIAL DISCRIMINATION, XENOPHOBIA AND RELATED INTOLERANCE** v Durbane v septembri 2001

5.2. Vnútroštátna právna úprava

Ústava SR, prijatá v septembri roku 1992 zakotvila rovnosť všetkých ľudí bez ohľadu na ich pohlavie, rasu, farbu pleti, národnosť, náboženské vyznanie, sociálny status a zakázala ich zvýhodňovanie alebo znevýhodňovanie z týchto dôvodov.[74] Rovnako bolo ustanovené, že členovia všetkých etnických menšín majú právo spoločne s inými príslušníkmi menšiny alebo skupiny rozvíjať vlastnú kultúru, právo rozširovať a prijímať informácie v ich materinskom jazyku, združovať sa v národnostných združeniach, zakladať a udržiavať vzdelávacie a kultúrne inštitúcie. Občanom patriacim k národnostným menšinám alebo etnickým skupinám sa zaručuje okrem práva na osvojenie si štátneho jazyka aj právo na vzdelanie v ich jazyku, právo používať ich jazyk v úradnom styku, právo zúčastňovať sa na riešení vecí týkajúcich sa národnostných menšín a etnických skupín.[75] V slovenskom právnom systéme nie sú obmedzenia týkajúce sa občianstva, vlastníctva majetku, používania jazyka, bývania, zdravotnej starostlivosti a zamestnania založené na príslušnosti človeka k nejakej národnostnej menšine, etnickej skupine alebo rase.

---

[74] Čl.12 (1) Ľudia sú slobodní a rovní v dôstojnosti i v právach. Základné práva a slobody sú neodňateľné, nescudziteľné, nepremlčateľné a nezrušiteľné. (2) Základné práva a slobody sa zaručujú na území Slovenskej republiky všetkým bez ohľadu na pohlavie, rasu, farbu pleti, jazyk, vieru a náboženstvo, politické, či iné zmýšľanie, národný alebo sociálny pôvod, príslušnosť k národnosti alebo etnickej skupine, majetok, rod alebo iné postavenie. Nikoho nemožno z týchto dôvodov poškodzovať, zvýhodňovať alebo znevýhodňovať.

V zmysle prirodzených koncepcií sú základné práva a slobody neodňateľné, nescudziteľné, nepremlčateľné a nezrušiteľné. Práva a slobody sú v Ústave budované na princípoch rovnosti a rovnoprávnosti, čo sa prejavuje i priamym ustanovením, že základné práva a slobody sa zaručujú všetkým bez rozdielu pohlavia, rasy, farby pleti, jazyka, viery, náboženstva, národnostnej príslušnosti atď. Týmto sa zabezpečujú všeobecné postuláty rovnosti a slobody. Každý môže slobodne rozhodovať o svojej národnosti, pričom sa zakazujú všetky formy nátlaku smerujúce k popieraniu príslušnosti k národu, národnosti alebo k etniku.

V podmienkach Slovenskej republiky má mimoriadny význam ústavné zakotvenie práv národnostných a etnických menšín. Pri pozornej analýze ústavnej úpravy vidíme, že úprava zodpovedá medzinárodne uznávanému štandardu na ochranu menšín. Základom ústavnej úpravy práv národnostných a etnických menšín je princíp rovnoprávnosti všetkých občanov bez rozdielu na ich príslušnosti k národnostnej a etnickej menšine; princíp individualizmu a z toho vychádzajúca úprava práv spojená s rozvojom kultúry, jazyka, združovania a účasti na správe vecí národnostných a etnických menšín. Príslušníkom národnostných menšín sa garantuje právo osvojiť si štátny jazyk. Práva viažuce sa na príslušnosť k národnostnej menšine Ústava individualizuje. Ústava logicky obsahuje aj ustanovenie, že výkon práv národnostných a etnických menšín nesmie viesť k narušovaniu územnej integrity Slovenskej republiky a diskriminácii jej ostatného obyvateľstva.[76]

5.2.1. Trestno-právna úprava protiprávneho konania s rasovo-extrémistickými prvkami

V Slovenskej republike sa problematika extrémizmu zviditeľnila predovšetkým prejavmi rasizmu a xenofóbie. Rasovo motivované útoky sú v súčasnej dobe aktuálnym problémom, na riešenie ktorého spoločnosť vynakladá nemalé úsilie. V prevažnej miere sa týchto trestných činov dopúšťajú osoby, ktoré patria k pravicovo orientovanému spektru extrémistickej scény alebo s ňou nejakým spôsobom sympatizujú. V niektorých prípadoch je spáchanie takýchto trestných činov následkom narušených medziľudských vzťahov medzi občanmi majoritnej časti obyvateľstva a občanmi rómskeho etnika.

---

[75] Čl. 34

[76] Grman, Š., Hudek, Ľ. 1992. Ústava Slovenskej republiky – stručný komentár. Bratislava: AMOS s.r.o., 1992, 92 s.

V súčasnej dobe neexistuje samostatný právny predpis, ktorý by sa zaoberal problematikou rasovo a extrémisticky motivovaných trestných činov v spoločnosti. Právna úprava tejto druhu protiprávneho konania je obsiahnutá iba v jednotlivých ustanoveniach Trestného zákona[77] a niektorých nižších právnych normách.

Spoločným resp. charakteristickým znakom týchto trestných činov je **motív konania**. Je ním rasová, národnostná alebo náboženská nenávisť vyjadrená najmä v obsahu chovania, spôsobe konania a porušení alebo ohrození záujmu chráneného Trestným zákonom. U niektorých trestných činov je vyjadrený už v základnej skutkovej podstate, niektoré ho majú vyjadrený ako kvalifikovaný znak skutkovej podstaty trestného činu. Jeho zisťovanie má význam predovšetkým z hľadiska posúdenia stupňa nebezpečnosti činu pre spoločnosť.

V zmysle Trestného zákona sa jedná o konania podľa nasledovných ustanovení:

§ 196 Násilie proti skupine obyvateľov a proti jednotlivcovi

(1) Kto sa skupine obyvateľov vyhráža usmrtením, ublížením na zdraví alebo spôsobením škody veľkého rozsahu, potresce sa odňatím slobody až na jeden rok.

(2) Kto použije násilie proti skupine obyvateľov alebo jednotlivcovi alebo sa im vyhráža usmrtením, ublížením na zdraví alebo spôsobením škody veľkého rozsahu pre ich politické presvedčenie, národnosť, rasu, príslušnosť k etnickej skupine, vyznanie alebo preto, že sú bez vyznania, potresce sa odňatím slobody až na dva roky.

(3) Rovnako ako v odseku 2 sa potresce, kto sa spolčí alebo zhromaždí na spáchanie takého činu.

Toto ustanovenie poskytuje trestnoprávnu ochranu pred nebezpečnými vyhrážkami a násilnými útokmi proti skupine obyvateľov alebo jednotlivcovi, podľa ods.2 aj pre ich politické presvedčenie, národnosť, rasu, vyznanie, alebo preto, že sú bez vyznania.

Trestným činom je každé vyhrážanie, pokiaľ smeruje voči skupine osôb (aspoň voči trom osobám), ak je v ňom reč o usmrtení, akomkoľvek poškodení zdravia alebo spôsobení škody veľkého rozsahu, alebo priame použitie násilia voči skupine osôb, alebo jednotlivcovi, z dôvodu ich/jeho príslušnosti k určitej národnosti, rase, či pre ich politické presvedčenie alebo vyznanie.

Vyhrážka nemusí byť bezprostredná a môže smerovať do budúcnosti. Nevyžaduje sa, aby u adresáta vyhrážka skutočne vzbudila obavu. Adresát vyhrážky nemusí byť prítomný, je však treba, aby sa o nej aspoň dozvedel. Obsah vyhrážky je konkretizovaný usmrtením, ublížením na zdraví a škodou veľkého rozsahu.

---

[77] Zákon č. 140/1961 Zb. Trestný zákon v znení neskorších predpisov

Skupinou obyvateľov sa rozumejú najmenej tri osoby. Táto skupina je bližšie určená ich politickým presvedčením, národnosťou, rasou, vyznaním, alebo tým, že sú bez vyznania, pričom vyhrážka musí byť **motivovaná práve z tohoto dôvodu.**

Politické presvedčenie občana súvisí s jeho základným právom na združovanie vyplývajúcim z čl. 29 ods. 2 Ústavy SR, podľa ktorého občania majú právo zakladať politické strany a politické hnutia a združovať sa v nich.

Národnosť znamená príslušnosť jednotlivca k určitému národu ako historicky vzniknutému spoločenstvu ľudí, ktoré sa vyznačuje určitými spoločnými znakmi – kultúra, jazyk, zvyky, vzťah k územiu atď.

Rasou sa rozumie skupina ľudí, ktorá sa odlišuje od inej skupiny rôznymi typickými, najmä telesnými znakmi (napr. farbou pleti).

Vyznaním je aktívny alebo pasívny vzťah k určitému náboženstvu ako všeobecnej teórii výkladu sveta, podávaného určitou cirkvou.

Za násilie treba považovať najmä fyzický útok na telesnú integritu osoby, alebo na vec. Môže ísť aj o násilné zavlečenie človeka, násilné obmedzenie slobody jeho pohybu apod.

Násilie proti veci môže spočívať v jej poškodení, ale aj v tom, že páchateľ vec odníme oprávnenej osobe a znemožní jej tak s vecou nakladať a užívať ju.

Trestné sú však nielen takéto útoky, ale aj samotná príprava na ne, to znamená vtedy, ak sa skupina osôb vzájomne koordinuje, organizuje, prípadne sa spontánne zhromaždí s cieľom spáchať vyššie uvedené skutky. V týchto prípadoch nemusí dôjsť k útoku, postačí, ak sa preukáže, že konanie skupiny k nemu smerovalo[78].

Ide o úmyselný trestný čin, čiže vychádzajúc z ustanovenia § 4 T.Z. na to aby boli naplnené všetky skutkové znaky trestného činu musí byť páchateľovi preukázaný úmysel priamy alebo nepriamy.

§ 197a (Vzbudenie dôvodnej obavy)

Kto sa inému vyhráža usmrtením, ťažkou ujmou na zdraví alebo inou ťažkou ujmou takým spôsobom, že to môže vzbudiť dôvodnú obavu, potresce sa odňatím slobody až na jeden rok alebo peňažným trestom.

Toto ustanovenie je uvedené kvôli komplexnosti skutkovej podstaty Násilia proti skupine obyvateľov a proti jednotlivcovi. Tento paragraf sa týka závažných vyhrážok, ktoré smerujú voči jednotlivým osobám. Rozdiel oproti ustanoveniu § 196 je, že zákon nerozlišuje medzi rasovým alebo iným motívom konania.

Usmrtenie (komentár k § 219 T.Z.) znamená akékoľvek pozbavenie života živého človeka, bez ohľadu na použité prostriedky.

---

[78] Stiffel, H., Kočica, J., 2001, Trestný zákon, Stručný komentár, Iura Edition, 638 s.

Ťažká ujma na zdraví znamená vážne ochorenie alebo vážnu poruchu zdravia. Trestný zákon presne stanovuje v § 89 ods. 6, čo treba rozumieť pod pojmom ťažká ujma na zdraví.

Vyhrážanie sa inou ťažkou ujmou musí byť svojou povahou a závažnosťou na úrovni vyhrážok usmrtením alebo ťažkou ujmou na zdraví. Treba pritom posudzovať konkrétne okolností prípadu a osoby voči ktorej vyhrážky smerujú (napr. poškodením majetku, ublížením na zdraví blízkej osobe, rozšírením nepravdivých údajoch spôsobilých poškodiť česť a vážnosť osoby v súkromí alebo na verejnosti....)

Na to, aby bol skutok považovaný za trestný, musí byť takej intenzity, aby mohol vyvolať dôvodnú obavu u konkrétnej osoby, t.j. vyšší stupeň tiesnivého pocitu z toho, čím sa mu vyhráža. Dôvodná obava však nemusí vzniknúť, stačí možnosť vzniku takej obavy. Toto bude rovnako predmetom posudzovania podľa okolností prípadu, pomerov poškodeného, jeho psychického a fyzického zdravia a pod.

Ani tu sa nevyžaduje, aby bol poškodený pri vyhrážaní prítomný. Vyhrážky sa môžu uskutočniť aj telefonicky, listom, prostredníctvom iných osôb a pod.[79]

§ 198 Hanobenie národa, rasy a presvedčenia

(1) Kto verejne hanobí

a) *niektorý národ, jeho jazyk alebo niektorú rasu alebo etnickú skupinu, alebo*

b) *skupinu obyvateľov republiky pre vyznanie alebo preto, že sú bez vyznania, potresce sa odňatím slobody až na jeden rok alebo peňažným trestom.*

(2) Odňatím slobody až na tri roky sa páchateľ potresce, ak spácha čin uvedený v odseku 1 najmenej s dvoma osobami.

Toto ustanovenie chráni v podstate rovnaké záujmy ako § 196 ods. 2 T.Z. ale proti útokom iného charakteru – proti verejnému hanobeniu

Týmto ustanovením bol vykonaný Medzinárodný dohovor o odstránení všetkých foriem rasovej diskriminácie

Hanobenie je subjektívny, hrubo urážlivý prejav, smerujúci k hrubému zneváženiu niektorého národa, jeho jazyka, rasy alebo etnika, pričom nezáleží na tom, či tieto osoby majú na našom území trvalý pobyt. Môže ísť aj o príslušníkov národa či rasy, ktorí sa na území Slovenska vôbec nezdržujú. Urážlivosť prejavu – bez ohľadu na jeho odozvu vo verejnosti – môže vyplývať buď z jeho obsahu a spôsobu jeho prednesu, alebo zo spôsobu vykonania, resp. iných okolností, nezáleží pritom aký mal prejav ohlas na verejnosti.

Slovné alebo iné hanobiace prejavy môžu smerovať aj proti konkrétnym osobám, ak z ich obsahu a zmyslu vyplýva znevažovanie národa, jazyka, či rasy ako celku (napr. vykrikovanie na ulici na ľudí tmavšej pleti, aby si nasadili náhubky, im adresované imitovanie opíc, nadávanie do špinavých negrov a pod.)

Verejne – (§ 89 ods. 3 T.Z.) t.j. vtedy, ak niekto tento skutok spácha pred viac ako dvoma osobami, prípadne filmom, rozhlasom, televíziou, formou rozširovania letákov, časopisov alebo iným spôsobom, ktorým možno dosiahnuť porovnateľný účinok.

---

[79] tamtiež

Pri tomto ustanovení nie je vylúčený jednočinný súbeh s trestným činom násilia proti skupine obyvateľov a jednotlivcovi podľa § 196 T.Z. Z dôkazného hľadiska treba vždy zvažovať, či verejné hanobenie v zmysle ods. 1 napĺňa znaky ťažšieho trestného činu (napr. podľa § 260 alebo 261 T.Z.)[80]

§ 198a Podnecovanie k národnostnej, rasovej a etnickej nenávisti

(1) Kto verejne podnecuje k nenávisti k niektorému národu alebo rase alebo etnickej skupine alebo k obmedzovaniu práv a slobôd ich príslušníkov, potresce sa odňatím slobody až na jeden rok alebo peňažným trestom.

(2) Rovnako sa potresce, kto sa spolčí alebo zhromaždí na spáchanie činu uvedeného v odseku 1.

Týmto ustanovením bol vykonaný Medzinárodný dohovor o odstránení všetkých foriem rasovej diskriminácie.

Podnecovanie je prejav, ktorým páchateľ zamýšľa vzbudiť u iných osôb nenávisť k niektorému národu, rase, alebo k etniku alebo podnietiť konanie ďalších osôb, ktoré bude viesť k obmedzovaniu práv a slobôd ich príslušníkov. Na forme prejavu – ústnej alebo písomnej – nezáleží. Môže byť vykonaný aj prostredníctvom tlače, alebo iného oznamovacieho prostriedku (napr. televízne alebo tlačové vyhlásenia, ktoré smerujú k potláčaniu práv menšinového obyvateľstva, či obyvateľstva inej rasy, pokyn zamestnávateľa svojim zamestnancom nevpúšťať do podnikov Rómov alebo príslušníkov inej rasy, rozširovanie časopisov, ktoré obsahujú urážajúce a nepravdivé údaje o inom národe a ktoré majú za cieľ vyvolať u iných nenávisť, vytváranie internetových stránok s takýmto obsahom a pod.)

Trestný čin je dokonaný prejavom s uvedeným obsahom, pričom k vyvolaniu obsahu podnecovania nemusí dôjsť. Podnecovanie je širší pojem než návod. Podnecovanie môže byť adresované neurčitému okruhu osôb.

Nenávisť je veľmi silný negatívny emocionálny vzťah k niektorému národu alebo rase

Podobne ako u trestného činu podľa § 198 Trestného zákona treba zvážiť, či verejné podnecovanie v zmysle § 198a Trestného zákona nenapĺňa pojmové znaky spoločensky nebezpečnejšieho trestného činu podľa § 260, alebo § 261 Trestného zákona. V takom prípade by trestný čin podľa § 198 Trestného zákona fakticky bol týmito trestnými činmi konzumovaný.[81]

§ 202 Výtržníctvo

(1) Kto sa dopustí verejne alebo na mieste prístupnom verejnosti hrubej neslušnosti alebo výtržnosti najmä tým, že napadne iného, hanobí historickú alebo kultúrnu pamiatku, hrob alebo iné pietne miesto alebo hrubým spôso-

---

[80] tamtiež

[81] tamtiež

bom ruší zhromaždenie alebo obrad občanov, potresce sa odňatím slobody až na dva roky alebo peňažným trestnom.
(2) Odňatím slobody až na tri roky sa páchateľ potresce, ak spácha čin uvedený v odseku 1 ako člen organizovanej skupiny.

Trestný zákon postihuje aj správanie, ktoré možno posúdiť ako hrubú neslušnosť.

Ide o konanie, ktoré hrubo porušuje pravidlá občianskeho spolužitia a zásady občianskej morálky. Okrem prípadov príkladne vymenovaných v § 202, môže ísť aj o iné skutky (hrubé slovné napadnutie, ničenie cudzieho majetku...).

Výtržnosťou sa rozumie konanie, ktoré závažným spôsobom hrubo narušuje verejný pokoj a poriadok a je preň typický zjavne neúctivý a nedisciplinovaný postoj páchateľa k zásadám občianskeho spolužitia. Spravidla pôjde o fyzické alebo psychické násilie, ktoré je zamerané proti osobám i veciam. Konkrétne konanie páchateľa môže napĺňať obe formy a tieto sa niekedy môžu prekrývať. Spravidla pôjde o násilný alebo slovný prejav takého charakteru, ktorý hrubo uráža, vzbudzuje obavy o bezpečnosť, zdravie, majetok alebo výrazne znižuje vážnosť väčšieho počtu osôb prítomných súčasne. [82]

V tomto prípade zákon neupresňuje pohnútky páchateľa, nezáleží teda na tom, čo ho k útoku viedlo. Musí však byť spáchaný verejne (najmenej pred troma osobami, rozhlasom, filmom, tlačou, televíziou, rozširovaním časopisov, letákov alebo iným obdobne účinným spôsobom) alebo na mieste verejne prístupnom (parky, námestie, ulica, pietne miesta, cintoríny).

§ 219 ods. 2 písm. f) Vražda

(1) Kto iného úmyselne usmrtí, potresce sa odňatím slobody na desať až pätnásť rokov.
(2) Výnimočným trestom sa páchateľ potresce, ak spácha čin uvedený v odseku 1
f) na inom pre jeho rasu, príslušnosť k etnickej skupine, národnosť, politické presvedčenie, vyznanie alebo preto, že je bez vyznania

Ide o kvalifikovanú skutkovú podstatu trestného činu vraždy, pričom motívom páchateľa je príslušnosť obete k určitej rase, etniku, národnosti, jej politické presvedčenie alebo vyznanie.

Zo subjektívnej stránky sa vyžaduje úmysel, ktorý musí smerovať k usmrteniu človeka. Vzťah páchateľa k následku musí byť súdom riadne zistený a preukázaný výsledkom dokazovania, z ktorých musí logicky vyplynúť. Ak má páchateľ k následku svojho konania ľahostajný postoj, znamená to že jeho postoj vyjadruje kladné stanovisko k obom možnostiam: následok (usmrtenie) nastane alebo nenastane. Dá sa teda predpokladať, že bol uzrozumený s následkom svojho konania a naplnil predpoklady nepriameho úmyslu. V konkrétnom prípade však bude posúdenie úmyslu záležať od spôsobu prevedenia a okolností útoku.

---

[82] tamtiež

§ 221 ods. 2, písm. b) Ublíženie na zdraví

(1) Kto inému úmyselne ublíži na zdraví, potresce sa odňatím slobody až na dva roky alebo peňažným trestom.

(2) Odňatím slobody na šesť mesiacov až tri roky alebo peňažným trestom sa páchateľ potresce,

b) ak spácha taký čin na inom pre politické presvedčenie, národnosť, rasu, príslušnosť k etnickej skupine, vyznanie alebo preto, že je bez vyznania.

Ide o kvalifikovanú skutkovú podstatu trestného činu úmyselného ublíženia na zdraví.

Ublíženie na zdraví nie je každá porucha zdravia, možno zaň považovať len taký stav, (ochorenie, poranenie) ktorý porušením normálnych telesných alebo duševných funkcií sťažuje výkon obvyklej činnosti alebo má iný vplyv na spôsob života poškodeného a ktorý spravidla vyžaduje lekárske ošetrenie, aj keď nezanechá trvalé následky. Musí ísť o takú poruchu zdravia, ktorá sťažuje postihnutému obvyklý spôsob života alebo výkon obvyklej činnosti a to nie na krátku, prechodnú dobu.[83] Pracovná neschopnosť je síce dôležitým kritériom pri posudzovaní či ide o ublíženie na zdraví, nie je však kritériom jediným ani rozhodujúcim. V niektorých prípadoch ublíženie na zdraví nemusí mať vôbec za následok pracovnú neschopnosť. Napriek tomu súdna prax vychádza z toho, že sťaženie obvyklého spôsobu života poškodeného, resp. pracovnej neschopnosti musí trvať najmenej sedem dní.[84] Záver o tom, či v konkrétnom prípade došlo k ublíženiu na zdraví je záverom právnym, ktorý musí urobiť súd a nie lekár, resp. znalec.

Ublíženie na zdraví je úmyselným trestným činom, pričom úmysel musí zahŕňať aj to, že smeroval k ublíženiu na zdraví a spôsobený následok musí byť v príčinnej súvislosti s konaním páchateľa.[85] Pri posudzovaní jednania páchateľa sa nedá vychádzať len z toho, aká ujma bola poškodenému spôsobená, ale treba prihliadať aj k okolnostiam, za ktorých sa útok stal, akým predmetom bolo útočené, aké nebezpečenstvo z napadnutia hrozilo.

§ 222 ods. 2, písm. b) Ťažké ublíženie na zdraví

1) Kto inému úmyselne spôsobí ťažkú ujmu na zdraví, potresce sa odňatím slobody na dva roky až osem rokov.

(2) Odňatím slobody na tri roky až desať rokov sa páchateľ potresce,

b) ak spácha taký čin na inom pre politické presvedčenie, národnosť, rasu, príslušnosť k etnickej skupine, vyznanie alebo preto, že je bez vyznania.

Ide o kvalifikovanú skutkovú podstatu trestného činu úmyselného ťažkého ublíženia na zdraví.

---

[83] R 2/1966

[84] R II/1965

[85] tamtiež

Ťažká ujma na zdraví je definovaná v § 89 ods. 6 T.Z. ako vážna porucha zdravia, alebo vážne ochorenie, pričom musí ísť o jeden z týchto taxatívne vymenovaných typov: zmrzačenie, strata alebo podstatné zníženie pracovnej spôsobilosti, ochromenie údu, strata alebo podstatné oslabenie funkcie zmyslového ústrojenstva, poškodenie dôležitého orgánu, zohyzdenie, vyvolanie potratu alebo usmrtenie plodu, mučivé útrapy, dlhší čas trvajúca porucha zdravia.

Podmienkou trestnosti je, že čin bol spáchaný na inom pre jeho politické presvedčenie, národnosť, rasu, príslušnosť k etnickej skupine, vyznanie, alebo preto, že je bez vyznania.

Z hľadiska úmyslu stačí zistenie, že páchateľ vedel, že svojím konaním môže spôsobiť tento ťažší následok a bol s tým uzrozumený (nepriamy úmysel). Na takéto uzrozumenie z dôkazného hľadiska možno usudzovať najmä z povahy použitej zbrane, zo spôsobu jeho vykonania (najmä z toho, voči ktorej časti tela útok smeroval).[86]

§ 259 Genocídium

(1) Kto v úmysle úplne alebo čiastočne zničiť niektorú národnú, etnickú, rasovú alebo náboženskú skupinu

a) *uvedie príslušníkov takejto skupiny do takých životných podmienok, ktoré majú privodiť ich úplné alebo čiastočné fyzické zničenie,*

b) *vykoná opatrenia smerujúce k tomu, aby sa v takejto skupine bránilo rodeniu detí,*

c) *násilne prevádza deti z jednej takejto skupiny do druhej alebo*

d) *spôsobí príslušníkovi takejto skupiny ťažkú ujmu na zdraví alebo smrť, potresce sa odňatím slobody na dvanásť až pätnásť rokov alebo výnimočným trestom.*

(2) Rovnako sa potresce, kto sa na čine uvedenom v odseku 1 zúčastní.

Valné zhromaždenie OSN prehlásilo rezolúciou č. 96/1 z 11. decembra 1946 genocídium za zločin podľa medzinárodného práva. 9.12. 1948 bol prijatý Dohovor o zabránení a trestaní zločinu genocídia.

Objektom genocídia je právo národov, národností, všetkých etník a rás ľudského rodu a náboženských skupín na existenciu, právo na život a slobodný rozvoj osobnosti bez ohľadu na ich národnú, rasovú, etnickú alebo náboženskú príslušnosť.

Predmetom útoku je vždy táto skupina ako celok, hoci konkrétny skutok môže smerovať bezprostredne iba voči jednotlivcovi. Cieľom genocídia je úplná alebo čiastočná likvidácia skupiny.

Objektívna stránka predpokladá také formy konania, ktoré sú spôsobilé úplne alebo čiastočne vyhladiť niektorú z uvedených skupín. Môže ísť o priamu fyzickú likvidáciu (vraždy) príslušníkov týchto skupín alebo o úmyselné vytváranie takých životných podmienok, ktoré sú spôsobilé objektívne tento cieľ splniť.

---

[86] tamtiež

Ide o úmyselný trestný čin, pričom páchateľ konal v úmysle vyhladiť konkrétnu národnú, rasovú, etnickú alebo náboženskú skupinu. Páchateľa nezbavuje zodpovednosti, ak konal v súlade s vnútroštátnym právom, ak je toto v rozpore s uznávaným medzinárodným právom, ani skutočnosť, že konal ako ústavný či verejný činiteľ.

Vychádzajúc zo znenia § 19 T.Z. za genocídium možno stíhať kohokoľvek, bez ohľadu na miesto spáchania činu a jeho štátnu príslušnosť. Trestnosť nezaniká uplynutím premlčacej doby[87] a nepremlčuje sa ani výkon trestu[88]. Trestné je takisto nadržovanie, neprekazenie neoznámenie a príprava tohto trestného činu. Podpora a propagácia tohto trestného činu napĺňa znaky trestného činu podľa § 260 T.Z.

§ 260 Podpora a propagácia hnutí smerujúcich k potlačeniu práv a slobôd občanov

(1) Kto podporuje alebo propaguje hnutie, ktoré preukázateľne smeruje k potlačeniu práv a slobôd občanov alebo hlása národnostnú, rasovú, triednu alebo náboženskú zášť, potresce sa odňatím slobody na jeden rok až päť rokov.

(2) Odňatím slobody na tri roky až osem rokov sa páchateľ potresce,
a) ak spácha čin uvedený v odseku 1 tlačou, filmom, rozhlasom, televíziou alebo iným podobne účinným spôsobom,
b) ak spácha taký čin ako člen organizovanej skupiny, alebo
c) ak spácha taký čin za brannej pohotovosti štátu.

Tohto trestného činu sa dopúšťa ten, kto otvoreným alebo skrytým spôsobom, morálne alebo materiálne poskytuje podporu alebo propaguje organizácie, hnutia, združenia, ktorých cieľom je potláčanie práv a slobôd iných. Podpora a propagácia sa môže diať verejnými vyhláseniami, ale aj tichou finančnou alebo morálnou podporou, umeleckými dielami, prevádzkovaním obchodu, ktorý poskytuje nákup fašistických alebo skinheadských insígnií apod.

Toto ustanovenie je naplnením záväzkov vyplývajúcich pre Slovenskú republiku z Medzinárodného dohovoru o odstránení všetkých foriem rasovej diskriminácie[89], Medzinárodného paktu o občianskych a politických právach[90] a Medzinárodného dohovoru o potlačení a trestaní zločinu apartheidu[91].

Ide o úmyselný trestný čin, pričom úmysel páchateľa musí zahŕňať aj skutočnosť, že svojím konaním podporuje alebo propaguje hnutie, ktoré preukázateľne smeruje k potlačeniu práv a slobôd občanov alebo hlása národnostnú, rasovú, triednu alebo náboženskú zášť.

---

[87] § 67 písm. a) T.Z.
[88] § 68 písm. a) T.Z.
[89] č. 95/1974 Zb.
[90] č. 20/1976 Zb.
[91] č. 116/1976 Zb.

Ak k takémuto konaniu dochádza pomocou verejných oznamovacích prostriedkov (tlač, televízia, rozhlas) prípadne iným obdobne účinným spôsobom (internet) je to dôvod na vyššiu sadzbu odňatia slobody, z dôvodu jeho vyššej spoločenskej nebezpečnosti.[92]

§ 261 (bez názvu – subsidiárny k § 260)
Kto verejne prejavuje sympatie k fašizmu alebo k inému podobnému hnutiu uvedenému v § 260, verejne popiera, spochybňuje, schvaľuje alebo sa snaží ospravedlniť zločiny fašizmu alebo iného podobného hnutia uvedeného v § 260, potresce sa odňatím slobody na šesť mesiacov až tri roky.

Trestným činom sú tiež akékoľvek verejné prejavy (pred viac ako dvoma osobami súčasne prítomnými, alebo uskutočnené prostredníctvom rozširovaného spisu, tlače, televízie, rozhlasu, či iným obdobne účinným spôsobom) sympatie k fašizmu alebo hnutiu, ktoré hlása podobné myšlienky.

Tieto prejavy môžu byť slovné, ale môže ísť aj o prejav gestikuláciou (napr. „hajlovanie“), oblečením (nosenie hákových krížov) či akýmkoľvek iným spôsobom, z ktorého je zjavný vnútorný postoj človeka. Páchateľ pritom nemusí mať úmysel ovplyvniť postoje a konanie ostatných.

8. novembra 2001 slovenský parlament prijal novelu tohto ustanovenia týkajúcu sa popierania holokaustu – tzv. „Osvienčimskej lži“. Podľa tejto novely je trestné aj verejné popieranie, spochybňovanie alebo ospravedlňovanie zločinov spáchaných fašistickým režimom. Bola to reakcia na takéto snahy, ktoré sa objavujú v niektorých krajinách v zahraničí[93] a začali sa vyskytovať v poslednej dobe aj u nás.

5.2.2. Úprava v ostatných právnych normách

V oblasti legislatívy týkajúcej sa problematiky extrémizmu bolo významným krokom zo strany rezortu Ministerstva vnútra SR vypracovanie a následné schválenie nariadenia Ministerstva vnútra SR č.27/2001 o postupe v oblasti boja s extrémizmom a o zriadení monitorovacieho strediska rasizmu a xenofóbie, ktoré nadobudlo účinnosť dňa 1.4.2001.

Táto interná norma vyplnila legislatívne medzery, ktorých odstránenie bolo nevyhnutným predpokladom na zefektívnenie boja proti extrémizmu a rasovo motivovanej trestnej činnosti. Nariadenie je nosnou internou normou, ktorá v súčasnosti upravuje činnosť Policajného zboru, ako aj ostatných dotknutých útvarov Ministerstva vnútra SR, na úseku potláčania negatívnych prejavov extrémizmu.

Niektoré základné pojmy definované v čl. 2 vyššie uvedeného nariadenia:

„(1) Extrémizmom sa rozumejú verbálne, grafické, fyzické alebo iné aktivity spojené spravidla s vyhradeným ideologickým alebo iným kontextom,

---

[92] tamtiež

[93] E. Zündell v Kanade, David Irving v USA a iní

zväčša s absenciou hmotnej pohnútky, ktoré vyvíjajú jednotlivci alebo skupiny osôb s názormi výrazne vybočujúcimi zo všeobecne uznávaných spoločenských noriem so zreteľnými prvkami netolerancie, najmä rasovej, národnostnej, náboženskej alebo inej obdobnej neznášanlivosti, ktoré útočia proti demokratickým princípom, spoločenskému usporiadaniu, životu, zdraviu, majetku alebo verejnému poriadku.

(2) Za osobitnú formu extrémizmu sa považujú aj aktivity rôznych hnutí, ktoré svojím konaním bránia v prevádzke energetických zariadení, vo výkone činnosti orgánov štátnej správy, alebo ohrozujú bezpečnosť a obmedzujú plynulosť cestnej, železničnej, lodnej alebo leteckej premávky.

(3) Extrémistami sa rozumejú osoby alebo skupiny osôb, ktoré sa vyznačujú najmä

a) *odmietaním platných všeobecne záväzných právnych predpisov a vysokou mierou názorovej, rasovej alebo etnickej neznášanlivosti,*
b) *absenciou hmotných pohnútok a motiváciou protiprávneho konania s prvkami agresivity a brutality,*
c) *agresívnym správaním prejavujúcim sa fyzickými aktivitami (diváckym násilím) v súvislosti s konaním spoločenských podujatí, ktoré smerujú k spôsobeniu fyzickej ujmy osobám, škode na majetku, alebo ktoré sú spôsobilé narušiť verejný poriadok.*[94]

Nariadenie v ďalších článkoch upravuje úlohy dotknutých útvarov Ministerstva vnútra SR a útvarov Policajného zboru a vedenie evidencií kriminality extrémistov. V článku 5 sú upravené úlohy Monitorovacieho strediska rasizmu a xenofóbie s pôsobnosťou pre útvary Ministerstva vnútra SR, ktoré bolo týmto nariadením zriadené pod gesciou odboru násilnej kriminality úradu kriminálnej polície správy kriminálnej a finančnej polície Prezídia Policajného zboru. Článok 6 upravil spoluprácu Policajného zboru zo subjektami, ktoré môžu participovať na potláčaní negatívnych prejavov extrémizmu.

5.3. Prístup polície k rasovo motivovaným trestným činom

Na základe tlaku zo zahraničia a zo strany slovenských mimovládnych organizácií (MVO) sa polícia začala vážnejšie zaoberať rasovo motivovanou kriminalitou. Na zlepšenie súčasnej situácie boli podniknuté viaceré opatrenia a je badať viditeľná zmena postoja k tomuto druhu trestnej činnosti zo strany polície. Polícii sa podarilo rozložiť a odhaliť viaceré organizované skupiny extrémistov a množstvo lídrov takýchto skupín bolo za svoje aktivity postvených pred súd.

---

[94] Nariadenie Ministerstva vnútra SR č.27/2001 o postupe v oblasti boja s extrémizmom a o zriadení monitorovacieho strediska rasizmu a xenofóbie

Spolupráca medzi políciou a MVO bola inštitucionalizovaná v spoločnej Komisii na riešenie rasovo motivovaného násilia zriadenej pri Prezídiu policajného zboru. Komisia začala oficiálne svoju činnosť v Decembri 2001 ako inštitucionalizovaná podoba predchádzajúcej neformálnej pracovnej skupiny pôsobiacej takisto pri policajnom prezídiu.

Z dôvodu lepšej informovanosti príslušníkov PZ o extrémistickej scéne v SR, o formách a spôsoboch páchania rasovo motivovanej trestnej činnosti, o jej trestno-právnej kvalifikácii ako aj z dôvodu usmernenia taktiky pri jej odhaľovaní, objasňovaní a dokumentovaní bola v roku 2001 spracovaná a vydaná „*Metodika odhaľovania, objasňovania a dokumentovania trestnej činnosti motivovanej rasovou, národnostnou a inou neznášanlivosťou alebo páchanej priaznivcami extrémistických skupín*“, ktorá bola v roku 2001 rozoslaná na všetky základné útvary PZ ako aj na všetky pracoviská kriminálnej polície krajských a a okresných riaditeľstiev PZ.

Vo februári roku 2002 boli vyrobené v počte 20.000 kusov a rozoslané na útvary kriminálnej, dopravnej, poriadkovej, hraničnej a cudzineckej polície PZ kartičky s vyobrazením symboliky extrémistických hnutí spolu s odborným vyjadrením ku grafickým znakom od Slovenskej akadémie vied v Bratislave, Vojenského historického ústavu Ministerstva obrany SR a od Heraldickej komisie Ministerstva vnútra SR. Účelom tejto metodickej pomôcky je lepšia identifikácia pravicových extrémistických skupín a osôb hlásiacich sa svojim zovňajškom k týmto skupinám. V prípade preukázania verejného prejavovania sympatií k fašizmu alebo inému podobnému hnutiu niektorou z vyobrazených symbolík bude možné využiť priložené odborné vyjadrenia.

Nariadením Ministra vnútra[95] bolo vytvorené **Monitorovacie centrum rasizmu a xenofóbie pri Prezídiu policajného zboru** a bol definovaný postup v boji proti extrémizmu pre všetky útvary polície.

Toto ministerské nariadenie je veľmi dôležitý krok, pretože po prvý krát uznáva extrémizmus a najmä rasistický extrémizmus za závažný problém a udáva spôsob pre políciu ako sa s ním vysporiadať.

Monitorovacie centrum vzniklo v apríli 2001 a naplno začalo pracovať v júli 2001. Jeho úlohou je monitorovať a analyzovať operatívnu situáciu v extrémistických skupinách, vykonávať kontrolnú a riadiacu činnosť na nižšími zložkami polície, zbierať a analyzovať informácie týkajúce sa rasizmu a xenofóbie, vypracovať výročné správy k téme extrémizmu.

Dňom 30.júna 2004 nadobudol účinnosť Rozkaz ministra vnútra Slovenskej republiky č. 30/2004 o zriadení komisie na koordináciu postupu pri eliminácii rasovo motivovanej trestnej činnosti a extrémizmu a zriadení krajských komisií na koordináciu postupu pri eliminácii rasovo motivovanej trestnej činnosti a extrémizmu.

---

[95] nariadenie Ministra vnútra č. 27/2001 ktorým sa stanovuje postup Policajného zboru v oblasti boja s extrémizmom a zriaďuje Monitorovacie stredisko rasizmu a xenofóbie.

V bode III. písmeno c) bolo riaditeľom krajských riaditeľstiev Policajného zboru uložené zriadiť svojimi rozkazmi krajské komisie termíne do 15. 7. 2004 a uskutočniť ich prvé zasadnutie do 30. 7. 2004. Zároveň bolo uložené riaditeľom krajských riaditeľstiev Policajného zboru na základe vyhodnotenia bezpečnostnej situácie v rámci svojej teritoriálnej pôsobnosti rozhodnúť o zriadení okresnej komisie. Komisie na úrovni krajských riaditeľstiev Policajného zboru boli zriadené za účelom zintenzívnenia spolupráce medzi Policajného zboru a zástupcami mimovládnych organizácií.

Rozhodnutie preniesť spoluprácu v tejto oblasti aj na úroveň krajov bolo určite správne,no bude záležaťna obidvoch stranách – polícii i MVO či sa táto spolupráca aj naozaj naplní.

5.3.1. Štatistiky rasovo motivovaných trestných činov

Štatistiky rasovo motivovaných trestných činov sú vedené štyrmi rôznymi inštitúciami:

- Ministerstvom Vnútra – Políciou,
- Generálnou prokuratúrou
- Ministerstvom Spravodlivosti[96]
- Slovenskou Informačnou Službou

Najobsiahlejšia z nich je štatistika spracovaná políciou.

V roku 2003 bol zaznamenaný najvyšší počet trestných činov motivovaných rasovou, národnostnou alebo inou neznášanlivosťou od roku od roku 1997 (od tohto roku sú tieto trestné činy oficiálne štatisticky spracovávané). Tento takmer trojnásobný nárast počtu zaznamenaných trestných činov v rokoch 2002 a 2003 oproti predchádzajúcemu obdobiu je spôsobený ofenzívnym postupom Policajného zboru voči aktivitám a verejnému zviditeľňovaniu pravicových extrémistov *(trestné stíhanie nositeľov symbolov propagujúcich rasovú neznášanlivosť, preventívno-bezpečnostné akcie zamerané na extrémistov, využívanie prostriedkov operatívno-pátracej činnosti)*, ale aj aktívnym prístupom mimovládnych organizácií, ktoré sa podieľali na oznámení niektorých prípadov.

Boli preverované a vyšetrované aj viaceré závažné prípady extrémizmu s organizovaným prvkom, medzinárodným prepojením a páchaných prostredníctvom internetu. Taktiež boli zaregistrované viaceré prípady napadnutia osôb bielej pleti pre svoj odlišný názor, resp. pre svoju príslušnosť k niektorej mládežníckej subkultúre, ktorá nesúhlasí s názormi a ideami pra-

---

[96] Ich vzájomné porovnanie je dosť obtiažne, keďže sú zostavované na základe iných kritérií. V štatistikách Generálnej prokuratúry nie je rozdiel medzi starými prípadmi z predchádzajúcich rokov a prípadmi novými.

Toto je oficiálna štatistika polície za roky 1995-2004

TČ s rasovým motívom	**Rok 1995**	**Rok 1996**	**Rok 1997**	**Rok 1998**	**Rok 1999**	**Rok 2000**	**Rok 2001**	**Rok 2002**	**Rok 2003**	**Rok 2004**
Zistené TČ	8	3	19	21	15	35	40	109	119	79
Objasnené TČ	5	2	8	15	11	25	23	76	77	57
Objasnené TČ v %	62.5	66.6	42.1	71.4	73.3	71.4	57.5	69.7	64.7	72.1
Stíhané osoby pri t.č. s rasovým motívom										
Spolu	11	4	19	16	10	18	40			
Recidívy	N	N	4	1	2	6	3			
Maloletí – do 15 rokov	0	0	0	3	2	5	2			
Teritoriálne rozloženie zistených TČ s rasovým motívom										
Bratislavský kraj	N	N	5	3	3	14	10			
Trnavský kraj	N	N	0	1	1	4	2			
Trenčiansky kraj	N	N	3	1	1	3	12			
Nitriansky kraj	N	N	0	1	0	3	1			
Žilinský kraj	N	N	3	0	2	1	2			
Banskobystrický kraj	N	N	3	8	4	4	1			
Prešovský kraj	N	N	1	3	2	0	2			
Košický kraj	N	N	4	4	2	4	9			

vicových extrémistov, najmä príslušníkov hnutia skinheads (tieto prípady neboli štatisticky evidované ako rasovo motivované).[97]

Štatistiky polície však zachytávajú len trestné činy, ktoré boli ohlásené polícii a boli políciou kvalifikované ako rasovo motivované. Zachytávajú však len malé množstvo trestných činov s rasovým motívom každoročne spáchaných na Slovensku. Skutočné čísla sú oveľa vyššie. Existuje viacero dôvodov, prečo policajné štatistiky nezodpovedajú realite.

- Obete takýchto trestných činov sa boja ohlasovať tieto prípady polícii zo strachu pred odhalením identity a obávajúc sa pomsty zo strany útočníkov.
- Nemajú dôveru v efektívnosť a rýchlosť postupu polície v takýchto prípadoch, alebo nedôverujú polícii ako celku. Obeťami rasových útokov sú v mnohých prípadoch Rómovia ale pretože figurujú ako páchatelia v iných prípadoch vyšetrovaných políciou, ich svedectvo je často políciou spochybňované.
- Ďalším dôvodom nepresnosti v štatistikách je právna kvalifikácia týchto incidentov. Často sú kvalifikované ako priestupky proti občianskemu spolunažívaniu, hoci napĺňajú znaky trestného činu. Iné prípady sú klasifikované ako ublíženie na zdraví, neberúc rasový motív, ktorý je za nimi alebo sú hodnotené ako výtržníctvo.

---

[97] Správa o bezpečnostnej situácii v Slovenskej republike v roku 2002 – http://www.minv.sk/dokum/BS2002/index.htm

Vďaka všetkým týmto faktorom je odhadovaný počet skutočne spáchaných trestných činov s rasovým motívom najmenej desať krát vyšší ako čísla uvádzané v štatistikách.

Ďalšou medzerou, ktorá je v týchto štatistikách, je fakt, že nezachytávajú trestné činy spáchané pravicovými extrémistami voči príslušníkom skupín „alternatívnej mládeže“ punkerom, anarchistom, a pod. V niektorých mestách pritom práve takéto útoky predstavujú hlavnú časť aktivít pravicových extrémistov.

Štatistika vedená generálnou prokuratúrou sa zameriava viac na osoby páchateľov. ajnovšie dáta sú dostupné za rok 2003 a tvoria súčasť SPRÁVY O ČINNOSTI PROKURATÚRY SLOVENSKEJ REPUBLIKY ZA ROK 2003[98]

Pre rasovo motivované trestné činy bolo v roku 2003 stíhaných 48 osôb. Podiel tohto druhu trestnej činnosti na celkovej kriminalite tvorí síce len 0,08 %, avšak pre jej závažnosť jej prokuratúra venuje sústavnú osobitnú pozornosť.

Rozsah trestného stíhania pre rasovo motivované trestné činy zostáva v ostatných troch rokoch v podstate na rovnakej úrovni. V roku 2001 bolo pre takéto trestné činy obvinených 40 osôb, v roku 2002 to bolo 50 osôb a v roku 2003 bolo stíhaných 48 osôb. Tento poznatok svedčí o pretrvávajúcej aktivite a dôslednosti polície pri zisťovaní páchateľov tohto druhu kriminality, ktorá je stíhaná vo výrazne širšom rozsahu ako v predchádzajúcom období – do roku 1999. Na posúdenie konania páchateľov sa tiež dôslednejšie využívajú špeciálne ustanovenia Trestného zákona, slúžiace na ochranu proti rasizmu.

Prokurátori v roku 2003 podali pre rasovo motivované trestné činy 26 obžalôb proti 35 osobám. V tomto roku bolo právoplatne odsúdených 48 obžalovaných. Nárast počtu odsúdených osôb v roku 2003 oproti predchádzajúcemu obdobiu (v roku 2001 bolo odsúdených za tento druh trestnej činnosti 15 osôb a v roku 2002 32 osôb) je sčasti dôsledkom zrýchlenia konania vo veciach tohto druhu, sčasti došlo k právoplatnému skončeniu konaní o trestných činoch spáchaných v predchádzajúcich rokoch.

Skladba rasovo motivovaných trestných činov zostala v roku 2003 v porovnaní s rokom 2002 v podstate nezmenená. Pretrváva vyšší počet nenásilných trestných činov, medzi ktorými výrazne dominuje trestný čin podpory a propagácie hnutí smerujúcich k potlačeniu práv a slobôd občanov v jeho podobe podľa § 261 Trestného zákona (prejavy sympatie k hnutiam vyššie uvedeným). Tento jav je dôsledkom ofenzívneho prístupu polície proti aktivitám a verejnému demonštratívnemu prezentovaniu sa pravicových extrémistov. Trestne sa stíhajú prejavy sympatie tohto druhu spočívajúce napríklad v dekorovaní odevov symbolmi fašizmu a podobne. Významnú úlohu pri zisťovaní páchateľov propagácie hnutí smerujúcich k potlačeniu práv a slobôd občanov zohrávajú policajní experti z odboru informatiky (propagácia rasizmu prostredníctvom internetu).

Znepokojujúce sú útoky proti obydliam Rómov, ku ktorým došlo (i keď len ojedinele) aj v roku 2003.

---

[98] PUB/SK/0134

Pozornosť si zaslúži skutočnosť, že koordinovaným a dôsledným postupom polície sa v roku 2003 začalo dariť identifikácii vedúcich osobností z rasisticky orientovaných skupín. Zistením a trestným postihom takýchto osobností sa eliminuje nielen ich činnosť, ale aj v širšom rozsahu ochromuje rasisticky orientované podsvetie.

V podmienkach armády v rokoch 2001 – 2002 nebola zistená rasovo motivovaná činnosť. V roku 2003 boli trestne stíhané pre tento druh trestnej činnosti 3 osoby, z toho na 2 bola podaná obžaloba a jedna bola odsúdená.

Súčasťou výročnej **správy o aktivitách SIS** je aj stať venovaná extrémizmu motivovanému rasovou a etnickou neznášanlivosťou, ale vzhľadom na vysoký stupeň utajenia sú verejne dostupné informácie zo strany SIS pomerne skromné.

V roku 2003 pokračovala SIS v monitorovaní oblasti boja proti **politicky a ideologicky motivovanému extrémizmu.** Naďalej sa ako nebezpečnejšie prejavovali aktivity ultrapravicových extrémistických organizácií, ktoré boli v porovnaní s ultraľavicovými oveľa početnejšie a dosiahli vyšší stupeň organizovanosti.

V oblasti boja proti pravicovému extrémizmu sa SIS sústreďovala najmä na odhaľovanie militantných aktivít a politickej aktivizácie pravicových extrémistov.

V priebehu roku 2003 pokračovali intenzívne snahy pravicových extrémistov pôsobiť na politickej báze spojením viacerých pravicovoextrémistických skupín. Na týchto zámeroch participovali subjekty, ktoré sa snažili svojím oficiálne deklarovaným programom zakryť svoje skutočné nacionalisticky a rasisticky orientované zameranie.

Činnosť časti neonacistickej scény na východnom Slovensku bola paralyzovaná zamedzením aktivít jej vedúcich predstaviteľov, na ktorom sa podieľala i SIS.

5.4. Nedostatky súčasnej právnej úpravy

Keďže sa oblasti rasizmu a problematike trestno-právneho postihu páchateľov rasovo a extrémisticky motivovaných skutkov venujem profesne už dlhšie obdobie, zistil som že pri aplikácii vyššie uvedených ustanovení trestného zákona na konanie extrémistov sa vyskytuje viacero problémových okruhov.

Ide najmä o:

a) nedostatočnú aplikáciu existujúcich ustanovení T.Z. a nesprávnu kvalifikáciu takéhoto konania zo strany orgánov činných v trestnom konaní
b) nevyužívanie všetkých dostupných dôkazných prostriedkov
c) chýbajúca presnejšia právna úprava niektorých typov konania
d) chýbajúca definícia niektorých pojmov v trestnom práve

a) Nedostatočná aplikáciu existujúcich ustanovení T.Z. a nesprávna kvalifikácia takéhoto konania

V minulých rokoch bolo častou praxou, že skutky s rasovo-extrémistickým motívom rôzneho druhu (násilné útoky, verejné prejavy sympatií k fašizmu, hanobenie národa, rasy presvedčenia, atď) boli zo strany orgánov činných v trestnom konaní nesprávne kvalifikované a nebol pri ich posudzovaní vzatý do úvahy motív konania páchateľa. Mnohokrát príslušníci polície, vyšetrovatelia a prokurátori nepreukazujú dostatok vôle dôsledne uplatňovať a **skúmať rasový motív konania páchateľa**.

Takéto činy boli kvalifikované ako výtržníctvo podľa § 202, hoci svojou závažnosťou napĺňali skutkovú podstatu iných ustanovení T.Z, prípadne ako priestupky voči občianskemu spolunažívaniu. Ak došlo k vážnejšej ujme na zdraví, boli často posudzované iba ako obyčajné ublíženie na zdraví pričom sa neskúmal motív konania páchateľa, ktorý by bol dôvodom na uplatnenie kvalifikovanej skutkovej podstaty.

Tento stav bol spôsobený viacerými faktormi:

- neznalosťou tejto problematiky zo strany orgánov činných v trestnom konaní a sudcov
- neprikladanie dôležitosti a spoločenskej nebezpečnosti takémuto typu konania
- latentný rasizmus a tichý súhlas s konaním páchateľov zo strany orgánov činných v trestnom konaní
- neznalosť a nízke právne vedomie obetí a ich neochota spolupracovať s políciou,

Od roku 2001 sa však tento stav začína meniť a tomuto typu trestnej činnosti sa začína venovať zvýšená pozornosť, čo sa odrazilo aj v náraste počtu oficiálne zaznamenaných trestných činov s rasovým alebo extrémistickým motívom políciou.

Skúsenosti z iných krajín hovoria, že rasová motivácia by nemala byť definovaná do podrobností. Keď je oznámené podozrenie z rasovej motivácie poškodeným, svedkom, alebo informátorom, malo by byť zaznamenané ako rasový incident bez ohľadu na vlastný názor policajta, ktorý toto oznámenie prijíma alebo preveruje. Rasovou motiváciou môže byť verbálna nadávka alebo rasové poznámky, alebo aj to že k napadnutiu (bez verbálneho alebo iného prejavu) došlo preto, že obeť alebo páchateľ patrí k určitej etnickej skupine. Policajti môžu sami rozpoznať prvok rasovej motivácie tam, kde existuje napríklad zrejmý motív, obeť pochádza z minoritnej etnickej skupiny a incident je charakteristický z hľadiska rasového obťažovania. [99]

---

[99] Príručka s radami k rasovým incidentom. Londýn: Metropolitná policajná služba – New Scotland Yard, 1997

b) Nevyužívanie všetkých dostupných dôkazných prostriedkov

Tento nedostatok súvisí najmä s dokazovaním úmyslu páchateľa, ktorý je obligatórnou podmienkou u všetkých vyššie uvedených ustanovení T.Z. Častou praxou totiž je, že sa úmysel zisťuje (najmä v prípravnom konaní) len na základe výpovede obvineného.

V praxi som sa stretol napríklad s prípadom, keď bol políciou v roku 2001 na základe nášho[100] upozornenia predvedený mladík s modifikovaným hákovým krížom na tričku – oregonom a pri prehliadke sa zistilo, že má na ramene vytetovanú ríšsku orlicu, ktorá v pazúroch drží hákový kríž. Policajný orgán prípad uznesením odložil, nakoľko z výpovede podozrivej osoby vyplynulo, že nemá vedomosť o tom, čo znamená symbol, ktorý má na tričku, ani orlica, ktorú má na ramene a nie je členom žiadneho hnutia ktoré má za cieľ propagovať fašizmus. Na základe našej sťažnosti prokuratúra preskúmala postup polície a dospela k záveru, že uznesenie o odložení veci bolo v súlade so zákonom, nakoľko sa nepodarilo preukázať úmysel podozrivého verejne vyjadrovať podporu hnutiam smerujúcim k potláčaniu práv a slobôd občanov.

Podľa nášho názoru podozrivý svojim konaním naplnil minimálne nepriamy úmysel, keďže musel vedieť, čo symbol na tričku znamená (ide o tričko, ktoré sa nedá kúpiť v bežnej distribučnej sieti, ale šíri sa len v rámci extrémistickej scény, nakoľko jeho predaj v oficiálnych obchodoch by bol protiprávny) a vedel že svojím konaním môže porušiť, alebo ohroziť záujem chránený zákonom.

Je zrejmé, že dokazovanie úmyslu ako vnútorného vzťahu páchateľa k spáchanému skutku je obtiažne a možno ho dokazovať len nepriamo – z okolností objektívnej povahy, z ktorých sa dá podľa zásad správneho myslenia usudzovať na vnútorný vzťah páchateľa k porušeniu alebo ohrozeniu záujmov chránených T.Z. (rozhodnutia Najvyššieho súdu R 62/ 1972, R 41/1976, R 13/1997, R 31/1998) [101]

Úmysel pritom však možno zistiť aj na základe iných dôkazov, nielen z priznania sa obvineného (rozhodnutia Najvyššieho súdu R 60/1972 – IV a R 35/1991 – k trestným činom ublíženia na zdraví, ktoré však možno aplikovať aj na túto oblasť)[102]

c) Chýbajúca presnejšia právna úprava niektorých typov konania

Súčasná právna úprava neumožňuje prísnejšie postihovať a presnejšie kvalifikovať také konanie, pri ktorom motívom konania páchateľa je príslušnosť obete k určitému názorovému prúdu, subkultúre, ktorá má vlastné názory, filozofiu, hodnoty, vonkajšie prejavy a táto skutočnosť sama o sebe – príslušnosť k takto definovanej skupine – je dôvodom útoku a ublíženia na zdraví.

Uvediem konkrétny príklad: 16.2.2002 v Košiciach napadla skupina asi 15 skínov piatich mladých ľudí idúcich na koncert punkových skupín. Jedna z obetí 17 ročný mladík bol vážne zranený a musel byť hospitalizovaný, 2 ďalší stredne ťažko. Polícii sa podarilo útočníkov vypátrať a bola voči siedmim z nich vznesená obžaloba za ťažké ublíženie na zdraví.

---

[100] občianskej iniciatívy Ľudia proti rasizmu

[101] Stiffel, H., Kočica, J., 2001, Trestný zákon, Stručný komentár, Iura Edition, 638 s

[102] tamtiež

Jediným dôvodom útoku na obete bolo, že patrili k subkultúre/názorovému prúdu Punk. Z hľadiska posudzovania závažnosti takéhoto konania pritom ide o rovnakú kategóriu a rovnaký motív konania ako útok na inú osobu z dôvodu jej príslušnosti k rase, národnosti, etniku, politickému presvedčeniu či vierovyznaniu. Podľa súčasných právnych predpisov však nie je možné zaradiť takýto útok voči inej osobe do pojmu „pre jeho politické presvedčenie“, nakoľko, vychádzajúc z komentára k T.Z. a právnej praxe politické presvedčenie súvisí s právom na združovanie v politických stranách a politických hnutiach.

Druhou medzerou v Trestnom zákone, ktorú tu chcem spomenúť, je absencia ustanovenia, ktoré by postihovalo aj skladovanie, dovoz príp. vývoz propagandistických materiálov hnutí, ktorých myšlienky a učenie jednoznačne smeruje k potláčaniu práv a slobôd iných (najmä pravicových odnoží hnutia Skinheads). Uvádzam to preto, nakoľko z policajnej praxe je známych viacero prípadov, kedy boli zaistené aj väčšie množstvá takýchto materiálov avšak, ak osoba u ktorej boli zaistené uviedla, že ich skladuje, dováža prípadne vyváža pre svoju osobnú potrebu, ostala bez akéhokoľvek postihu. Za vlastníctvo takýchto materiálov samých o sebe, bez dôkazov o ich šírení, predaji, totiž v súčasnosti nie je možné nikoho stíhať. Ustanovenie § 260 v tejto oblasti je v jeho súčasnej podobe nepostačujúce.

Napríklad nemecký Trestný zákonník v § 86 „Rozširovanie propagandistických prostriedkov protiústavných organizácií“ postihuje aj skladovanie, dovoz prípadne vývoz takýchto materiálov:

„Kto rozširuje na území štátu alebo vyrába pre rozširovanie vnútri štátu alebo v zahraničí, skladuje, dováža alebo vyváža, alebo inak sprístupňuje verejnosti údaje

1. strany, ktorá bola Spolkovým štátnym zákonom vyhlásená za protiústavnú alebo strany prípadne združenia, o ktorom je zistené, že je náhradnou organizáciou takejto strany,
2. združenia, ktoré je nesporne zakázané, pretože je zamerané proti ústavnému poriadku alebo proti myšlienkam mierových dohôd medzi národmi, alebo o ktorom je zistené, že je náhradnou organizáciou takéhoto združenia,
3. vlády, združenia alebo spoločenskej ustanovizne mimo dosahu platnosti tohto zákona, ktoré slúžia účelom skupín označených v čísle 1 a 2 alebo
4. propagandistické prostriedky, ktoré sú svojím obsahom určené pre pokračovanie v činnosti bývalých nacionálne-socialistických skupín

bude potrestaný trestom odňatia slobody do výšky 3 rokov alebo peňažnou pokutou“.[103]

Zo znenia tohoto ustanovenia tiež vyplýva, že v SRN existuje zoznam organizácií, ktoré sú Spolkovým štátnym zákonom vyhlásené za protiústavné.

---

[103] Trestný zákonník Spolkovej republiky Nemecko

d) Chýbajúca definícia niektorých pojmov

V súvislosti s rozvojom moderných informačných technológií by bolo potrebné aj presnejšie definovať pojem „verejne“ ktorý je definovaný v § 89 ods. 3) T.Z. Pri aplikácii tohto pojmu totiž v súčasnosti vyvstávajú rôzne problémy súvisiace s novými formami výmeny informácií medzi používateľmi počítačových sietí. Súčasná úprava síce umožňuje podradiť pod pojem „internetom“, väčšinu výmeny informácií realizovaných prostredníctvom počítačových sietí, nerieši však napríklad šírenie informácií a rôznych materiálov na uzavretých sieťach (Intranet, firemné siete, školské siete na báze LAN atď), ktoré môžu napĺňať znaky verejnosti, ale nespadajú pod pojem „internetom“.

Otázna a zatiaľ neustálená je v tejto súvislosti zodpovednosť prevádzkovateľov internetových serverov za obsah, ktorý naň jednotlivý užívatelia umiestňujú, ak tento napĺňa znaky skutkovej podstaty podľa ustanovenia § 198, 198a, prípadne § 260 a 261.

Podľa uvedených ustanovení Trestného zákona je možné podať trestné oznámenie na zodpovednú osobu /šéfredaktor, novinár/ v masovokomunikačných prostriedkoch, kde dostávajú priestor extrémisti a ktorí ich skutky bagatelizujú a ospravedlňujú, pritom je však nevyhnutné, aby vyjadrenia publikované v masovokomunikačných prostriedkoch napĺňali skutkovú podstatu vyššie uvedených trestných činov. Zodpovednosť prevádzkovateľov internetových serverov na ktorých sú umiestnené stránky, texty, hudba, ktoré svojím obsahom porušujú T.Z. však nie je presne určená. Túto situáciu navyše komplikuje rozdielnosť právnej úpravy v oblasti slobody šíriť informácie, bez ohľadu na ich obsah medzi krajinami kontinentálnej európy a USA[104]

---

[104] Vychádzajúc z 1. dodatku k americkej ústave, ktorý zaručuje slobodu šírenia informácii, nie je prevádzkovanie serverov s fašistickými, rasistickými, či neonacistickými stránkami v USA trestné. Túto skutočnosť dobre poznajú a využívajú autori takýchto stránok, ktorí práve z tohto dôvodu umiestňujú väčšinu stránok s takýmto obsahom práve na amerických serveroch. Aj najznámejšie slovenské neonacistické webstránky: WHITEFRONT a NSINFO sú umiestnené na serveroch v USA.

6. ČO S NIMI

Riešenie problému, pravicových extrémistov a nebezpečenstva, ktoré predstavujú pre spoločnosť musí mať viacero rovín. Malo by byť kombináciou koncepčného, dobre postaveného preventívneho programu, doplneného účinným pôsobením represie, ktorá by však mala mať aj výchovný účinok.

Toto je však len jedna časť celého problému. Druhou, nemenej dôležitou časťou musí byť zmena latentných rasistických postojov voči Rómom a iným menšinám na Slovensku, ktoré panujú vo väčšine verejnosti. Keby nebolo tohto „mäkkého rasizmu“ nebolo by ani rasizmu tvrdého, ktorý predstavujú pravicoví extrémisti so svojimi aktivitami. Miera ich odmietania je pomerne vysoká. Dokazujú to aj výsledky prieskumu verejnej mienky, ktoré uskutočnila v januári roku 2001 agentúra Markant na reprezentatívnej vzorke obyvateľstva.

Ako by ste reagovali, keby sa vaša dcéra rozhodla vydať za príslušníka nasledovných skupín

		bol by proti tomu	nebol by proti tomu	nevie posúdiť?	spolu
Bývalý väzeň	perc.	84,0	7,4	8,6	100,0
Narkoman	perc.	93,6	3,0	3,4	100,0
Róm	perc.	80,0	10,8	9,2	100,0
Maďar	perc.	30,7	59,7	9,6	100,0
Černoch	perc.	56,9	28,8	14,2	100,0
Skinhead	perc.	85,1	9,4	5,5	100,0
Cudzinec	perc.	26,2	59,9	13,8	100,0
Žid	perc.	36,6	49,6	13,8	100,0

Aká by bola vaša reakcia, keby sa do vášho susedstva nasťahoval príslušník niektorej z nasledovných skupín

		bol by som proti tomu	nebol by som proti tomu	nevie posúdiť?	spolu
Alkoholik	perc.	70,6	18,8	10,6	100,0
Bývalý väzeň	perc.	66,5	19,3	14,2	100,0
Narkoman	perc.	82,4	11,3	6,3	100,0
Róm	perc.	65,9	24,0	10,1	100,0
Maďar	perc.	18,7	75,0	6,3	100,0
Černoch	perc.	25,9	63,6	10,5	100,0
Skinhead	perc.	72,9	19,1	8,1	100,0
Cudzinec	perc.	14,6	75,3	10,0	100,0
Žid	perc.	19,0	73,5	7,6	100,0

6.1. Prečo rasizmus?

Rasizmus je spoločenský konštrukt, predsudok, presvedčenie, ktoré sme získali výchovou a ktoré môžeme zmeniť. Spravidla sa spája s nejakou ideológiou ako patriotizmus alebo nacionalizmus, teda lásku k vlasti spája s odstránením nejakej inej rasy alebo národa. Priaznivé podmienky našiel rasizmus za nacistického režimu v Nemecku. Z rasizmu sa vyvinula diskriminačná teória, ktorá hlása nerovnocennosť ľudských rás. Predpokladá fyzickú a duševnú nerovnosť ľudských plemien (rás) a rozhodujúci vplyv rasových odlišností na históriu a kultúru ľudstva. Pracuje s predstavou, že ľudstvo je rozdelené na vyššie a nižšie, menejcenné rasy. Obvykle je spojený s genocídou, vyhladzovaním menejcennej rasy nadradenou.

Rasizmus a jeho prejavy väčšinou súvisia s obavou z niečoho neznámeho, cudzieho. Spravidla ide o neuvedomovaný strach. Je však úlohou, ak nie priam povinnosťou rodičov, vzdelávacích systémov, či človeka samého prehodnocovať tieto postoje smerom k tolerancii, multikulturalite, k otvorenosti voči inakosti. Utvrdzovanie sa v predsudkoch človeka nielen ochudobňuje o poznávanie nového, ale vystavuje ho i nebezpečenstvu, že sa stane hračkou v rukách tých, ktorí manipulujú s týmito obavami formou rozdúchania rasistických, nacionalistických, xenofóbnych vášní. Hrozí mu, že napríklad rasistický volebný program strany, ktorá miesto konštruktívneho riešenia problémov lacno hľadá vinníka, ho zláka k tomu, aby sa stotožnil s jej nebezpečným programom.

Extrémnymi prejavmi rasizmu sú neonacizmus, či fašizmus, teda ideologicky, hodnotovo rozpracované systémy, ktoré sa opierajú o antisemitské, xenofóbne, homofóbne, myzogýnne, či inak ľudsky nenávistné názory a postoje. Jedná sa sociálnu patológiu, ktorú je nutné liečiť ako ktorékoľvek iné, spoločensky škodlivé jednanie. Jednanie, lebo spravidla neostáva iba pri teórii. Jeho spoločenskú nebezpečnosť možno vzhľadom na mieru rozšírenia a škody, ktoré pácha v spoločnosti prirovnať k drogovej závislosti. Ľudia, zhromažďujúci sa okolo takýchto ideológií tvoria hnutia a skôr či neskôr majú potrebu dokázať ich pravdivosť, napĺňať ich v praxi.

Ďalším z rysov týchto hnutí je až zarážajúca podoba so sektami. Vymývanie mozgov demagogickým argumentovaním, hlásanie jedinej pravdy, používanie obradov pri prijímaní, úplné potlačenie individuality, jednotnosť oblečenia, najmä však nemožnosť vystúpiť z radov hnutia, ktorého ste sa raz stali členom, sú rysy charakteristické tak pre sekty ako aj pre extrémne pravicové zoskupenia. Oberanie jednotlivcov o peniaze sa robí o niečo rafinovanejším spôsobom, než v tradičných sektách: členovia musia chodiť oblečení v značkových bundách, tričkách, topánkach. Ich produkciou a predajom sa zaoberajú vodcovia, ktorí z týchto obchodov profitujú. Členovia počúvajú hudbu, na produkcii ktorej opäť zarába elita.

6.2. Prevencia

Nakoľko sa jedná o sociálnu patológiu, je potrebné odlišovať formy jej prevencie. Primárna, sekundárna a terciálna prevencia odlišujú mieru, akou je ten ktorý jednotlivec v danej ideológii, či hnutí zainteresovaní.

V rámci *primárnej prevencie* treba pracovať s ľuďmi, ktorí sú neonacizmom ako ideológiou ohrození napr. tým, že na ich sídlisku, v školskej triede, alebo vo vchode domu bývajú stúpenci neonacizmu a za určitých nepriaznivých okolností existuje nebezpečenstvo, že by ich svojimi názormi mohli ovplyvniť nežiadúcim spôsobom, resp. by sa pre nich nejakým spôsobom stali atraktívni. (napr. upravený zovňajšok, sebavedomé vystupovanie, sprevádzané demonštráciou sily, klamná istota argumentov...)

Pre túto skupinu ľudí je vhodné poriadať prednášky, tvorivé dielne, zamerané na lepšie sebapoznávanie, atraktívna ponuka konštruktívneho trávenia voľného času apod. Pri organizovaní podujatí je žiadúce pamätať na to, že čím sa niekto lepšie pozná, tým menej je manipulovateľný. Ak teda týchto mladých ľudí vyzbrojíme sebapoznaním, oveľa ťažšie sa stanú hračkou v rukách manipulátorov ľudských duší.

Sekundárna prevencia je určená tým, ktorí sa už nejakým spôsobom dostali do bližšieho kontaktu s propagandou neonacizmu alebo s organizovanou skupinou. Pre týchto ľudí je vhodné už špecializované poradenstvo.

Terciálna prevencia je určená pre ľudí, ktorí sa stali súčasťou neonacistickej skupiny a pod vplyvom ideológie a propagandy stratili kontakt s realitou. Nie sú schopní samostatného myslenia, na otázky reagujú naučenými frázami, nie sú prístupní argumentom. Skupina, priazeň vodcu a vlastné postavenie v hnutí sú pre nich najvyššie hodnoty. Vonkajšie znaky ako oblečenie, určený spôsob vystupovania, vyjadrovania, podrobovanie sa rituálom a dokazovanie vernosti vodcovi a jeho myšlienkam, ich čoraz viac vzďaľujú realite. Chvíľkové precitnutie spravidla zapijú pivom, prekričia hajlovaním na koncerte. Stádovitosť a istá miera konšpirácie sú, žiaľ, stále atraktívne pre mladých ľudí, ktorí podliehajú lžiam novodobých vykladačov dejín. Stále znovu (a niekedy i novo) definovaný nepriateľ je vďačným objektom na vybitie agresie. Pre túto skupinu ľudí je nutná psychoterapia. Organizovaná skupina len nerada púšťa svojich členov. Aspoň tak ťažké ako stať sa členom skupiny je aj odísť z nej.

6.3. Alternatívne tresty

Represia a postih páchateľov z radov pravicových extrémistov by nemala byť len trestom, ale najmä spôsobom ako týchto ľudí zmeniť, prevychovať. V súčasnosti tomu tak však nie je, nakoľko veľká väčšina takýchto páchateľov sú mladiství, alebo vo veku blízkom mladistvosti a prípady sa zväčša končia podmienečným odsúdením alebo len na úrovni priestupku. Prevýchovný efekt takýchto opatrení je v skutočnosti minimálny.

Riešením by bolo zavedenie takzvaných alternatívnych trestov, ktoré by oveľa lepšie spĺňali prevýchovnú funkciu a zvýšili pocit zodpovednosti páchateľov voči spoločnosti.

Súčasťou takýchto alternatívnych trestov by mal byť takisto terapeutický proces – skupinová terapia, programy v domácnosti páchateľov a rôzne špecializované terapie podobné terapiám uplatňovaným u drogovo závislých. Vyškolení sociálni pracovníci by tak mali oveľa väčšiu šancu zmeniť hodnotový systém týchto, zväčša ešte veľmi mladých a ľahko ovplyvniteľných mladých páchateľov a odvrátiť ich od cesty násilia a nenávisti.

6.4. Školstvo

Vzhľadom na vekovú štruktúru skinheadov sú práve školy miestom, kde sa väčšina z nich prvý raz stretne s myšlienkami nenávisti k iným rasám, neonacizmom, ideológiami vyzdvihujúcimi bielu rasu nad ostatné. Nejaký spolužiak prinesie do školy časopis, CDčko, tričko a stane sa stredom záujmu ostatných. Postupne sa vytvorí skupinka a pridávajú sa ďalší a ďalší. Sú mladí, ľahko ovplyvniteľní a chcú sa búriť proti pravidlám spoločnosti.

Žiaľ pre mnohých sa stane práve táto ideológia – ideológia nenávisti pre nich už trvalým záujmom.

Mnohokrát ani učitelia ani rodičia nevedia, čomu sa v skutočnosti ich syn venuje. V škole sa nijako zvlášť neprejavuje, má priemerný prospech, má nejakú partiu, chodí čisto oblečený.

Na základe skúseností môžeme konštatovať, že skinheadi sú prítomní takmer na všetkých stredných školách na Slovensku. V mnohých prípadoch ide len o dočasnú módu, ktorá časom odoznie, v iných však znamená trvalé názorové smerovanie a zapojenie sa do násilných aktivít tohto neformálneho hnutia.

Najmä na stredných odborných učilištiach je miera výskytu skinheadov obzvlášť vysoká, keďže učni napĺňajú väčšinu faktorov, charakteristických pre vstup do radov skinheads.

Napriek zvýšenému výskytu prejavov extrémizmu na školách pedagógovia nevenujú tomuto problému dostatočnú pozornosť, hoci mnohí ich žiaci nosia do škôl oblečenie so symbolikou prejavujúcou sympatie k nacizmu, hajlujú na chodbách a distribuujú medzi spolužiakmi materiály so skinheadskou tematikou. Mnohokrát je to spôsobené neznalosťou, nezáujmom či podceňovaním nebezpečenstva, ktoré takéto prejavy predstavujú.

Ak však takéto prejavy prejdú na školách nepovšimnuté, môže to ich páchateľov len povzbudiť k ďalším podobným prejavom, ktoré však už nemusia zostať len v slovnej rovine, ale môžu mať aj podobu priamych fyzických útokov na tých čo sú iní a podľa názorov skinheadov menejcenní.

Preto ak sa vyskytne u žiakov takéto chovanie, treba ho riešiť hneď v zárodku a nepodceňovať ho. Závažnosť takýchto prejavov je porovnateľná s užívaním drog žiakmi.

Riešením je postupovať na viacerých úrovniach:

1. Kontaktovať rodičov a upozorniť ich na správanie dieťaťa. Rodičov treba žiadať, aby sa snažili s dieťaťom rozprávať o tom, prečo sa tak chová, ako sa k týmto myšlienkam dostalo. Mali by sa mu snažiť vysvetliť, prečo je to nesprávne.
2. Ak je u žiaka podozrenie na sympatie k fašizmu, rasizmu, neonacizmu je potrebné konfrontovať jeho názory s názormi opačnými a prinútiť ho aby sa otvorene prejavil a vyjadril prečo tak zmýšľa. Len tak je možné pracovať na zmene jeho postoja a vyvrátiť jeho nesprávne presvedčenie.
3. Prípad riešiť v spolupráci so školským psychológom.
4. Keď sa prejavy opakujú a žiak na vplyv rodiny, školy, ani psychológa nereflektuje, je žiaduce kontaktovať políciu, ktorá žiaka vypočuje. Mnohokrát už samotný fakt, že takéto chovanie je vyšetrované políciou, má dostatočne odstrašujúci účinok aj na ostatných, aby sa ďalšie prípady neopakovali.
5. Zorganizovať premietanie filmov v triede, kde sa takéto prejavy vyskytli. Odporúčané tituly sú napr.:
   Schindlerov zoznam, Cigáni idú do neba, Biela mačka, čierny kocúr, Dom pre obesenca, Biele lži, Kult hákového kríža a pod.

6.5. Čo môže urobiť každý z nás

Každý človek sa môže určitým spôsobom pričiniť o to aby zmenšil nebezpečenstvo, ktoré predstavujú pravicoví extrémisti pre spoločnosť. Závisí od každého jedného z nás, brániť základné hodnoty našej demokracie a rozhodne vystupovať proti nenávisti, vyčleňovaniu, rasizmu a intolerancii.

Tu je zopár tipov:

Nebuďte ľahostajní a nevšímaví k prejavom sympatií k extrémizmu u ľudí okolo seba (nosenie tričiek, rasistické nadávky atď). Ak sa vo vašom okolí vyskytuje niekto s takýmito sklonmi, porozprávajte sa z jeho rodičmi, učiteľmi.

Upozornite ich na to aké nebezpečenstvo takéto sklony predstavujú pre dotyčného i pre jeho okolie.

Aj slovné prejavy rasizmu a intolerancie sú nebezpečné, lebo môžu viesť až k fyzickým útokom.

Ak ste svedkami útoku pravicových extrémistov na nejakú obeť a sami si netrúfate obeť brániť, privolajte ihneď políciu a počkajte na jej príchod – ako svedkovia pomôžete identifikovať útočníkov a prispieť k ich odhaleniu.

Ak viete o aktivitách extrémistov, ohláste ich polícii alebo na infolinku proti rasizmu 02/16 356.

ZÁVER

Riešenie problému, ktorý rasistický extrémizmus predstavuje pre spoločnosť nebude ľahké a ani jednoduché. Trestné právo a jeho ustanovenia môže pri tom zohrať významnú úlohu, avšak len za predpokladu, že všetky zložky, ktoré sa na realizácii jeho ustanovení podieľajú – orgány činné v trestnom konaní – budú dôsledne využívať možnosti, ktoré im trestné právo poskytuje. Nevyhnutný je taktiež skutočný záujem o jeho riešenie a dostatok vedomostí o tomto pomerne novom fenoméne v slovenskej spoločnosti.

Bolo by asi naivné sa domnievať, že pomocou prostriedkov, ktoré má trestné právo k dispozícii je možné rasistický extrémizmus a jeho prejavy natrvalo odstrániť, avšak dôsledná aplikácia jeho ustanovení môže mať významný preventívny účinok. Pri ich vhodnom a efektívnom uplatňovaní v praxi sa dajú následky, ktoré má rasistický extrémizmus na spoločnosť eliminovať na prijateľnú úroveň a tým aj zabezpečiť ich dostatočnú kontrolu.

V prípade, že sa tak nestane, tu existuje reálne nebezpečenstvo nárastu takýchto aktivít čo do ich počtu i nebezpečnosti. Práve v tomto prostredí sa formujú už dnes zárodky možných budúcich teroristických skupín. Dokazujú to aj viaceré prípady zo zahraničia – bombový útok v Oklahome mal na svedomí prívrženec extrémnej pravice, prípad Davida Copelanda a jeho bombové útoky v Londýne na štvrte s farebným obyvateľstvom apod. Na Slovensku zatiaľ k ničomu podobnému nedošlo, ale práve v tomto okruhu osôb sa pohybujú ľudia s dostatkom vedomostí i motivácie, ktorí by boli schopní podobné útoky zrealizovať.

Riešenie problému negatívnych prejavov rasistického extrémizmu v spoločnosti je veľmi náročný a zložitý proces, pričom úplné vyriešenie tohoto problému nie je možné. Stále budú existovať jednotlivci, ktorí budú chcieť riešiť vzniknuté problémy radikálne, pričom budú navrhovať riešenia, ktoré sú nereálne už svojou jednoduchosťou, ale ako alternatíva sa rýchlo ujmú hlavne v skupinách najviac postihnutých sociálnymi problémami. Pri realizácii takýchto ideí bude často prichádzať k porušovaniu platných zákonov.

Veľký význam preto prikladám aj prevencii a zvlášť práci so skupinami mládeže, ktoré sú najviac ohrozené „infikovať“ sa myšlienkami rasizmu a intolerancie. Práve vhodná kombinácia preventívnych a represívnych opatrení je jediným liekom na túto sociálnu patológiu, ktorá je svojou nebezpečnosťou porovnateľná s užívaním drog mládežou.

ZOZNAM POUŽITEJ LITERATÚRY:

Monografie:

1. Baláž, P. 2001, Trestné právo hmotné, Iura edition, 415 s.
2. Benčík, M. 1995, Trestné právo s vysvetlivkami a judikatúrou, Iura edition
3. Ďurana V., Mašaľanyová D., 1996 Trestné právo hmotné I. II. Časť, Akadémia PZ
4. Mathern V. a kol., 1994 Trestný zákon, trestný poriadok a súvisiace predpisy, Ister science press
5. Šámal P. a kol., 2003 Trestní zákon, komentář, 5. vydání, C.H. Beck
6. Mareš M., 2003, Pravicový extremismus a radikalismus v ČR, Barrister & Principal
7. Chmelík, J. Extremismus a jeho právní a sociologické aspekty. Linde, 2001
8. Chmelík, J. Symbolika extrémistických hnutí, Armex, 2000
9. Gibbens, A. 1989. Sociológia, Argo 1999, 595 s.
10. Law, Ian Racism, ethnicity and social policy, Prentice Hall europe, 1996, 224 s.
11. Montagu, A., 1999. Race and IQ, Oxfor University press 1999
12. Shipman, P. 1994 The evolution of racism: Human differences and the use and abuse of science, Simon&Schuster
13. Budil, I.T. 1995. Mýtus, jazyk a kulturní antropologie, Triton
14. Szczepanski, J. 1961. Sociológia – vývin problematiky a metód. Warszawa: Panstvove Wydawnictvo Naukowe, 1961
15. Dubovický, I. Skripta pro studenty etnologie, Praha, 1997

Právne predpisy:

16. Dohovor o odstránení všetkých foriem rasovej diskriminácie (uverejnený pod. č 95/1974 Zb.)
17. Medzinárodný dohovor o genocídiu (uverejnený pod č. 32/1955 Zb.)
18. Dohovor o nepremlčateľnosti vojnových zločinov a zločinov proti ľudskosti (uverejnený pod č. 53/1974)
19. Medzinárodný dohovor o potlačení a trestaní zločinov apartheidu (uverejnený pod č. 116/ 1976)
20. Medzinárodný pakt o občianskych a politických právach (uverejnený pod č. 120/1976)
21. Grman, Š., Hudek, Ľ. 1992. Ústava Slovenskej republiky – stručný komentár. Bratislava, AMOS s.r.o., 1992
22. Zákon č. 140/1961 Zb. Trestný zákon v znení neskorších predpisov
23. Stiffel, H., Kočica, J., 2001, Trestný zákon, Stručný komentár, Iura Edition,
24. Nariadenie Ministerstva vnútra SR č.27/2001 o postupe v oblasti boja s extrémizmom a o zriadení monitorovacieho strediska rasizmu a xenofóbie

Publikácie polície a iných bezpečnostných zložiek týkajúce sa extrémizmu:

25. Bezpečnostná správa za rok 1999 Spolkového úradu na ochranu ústavy. Bonn, 2000
26. Zpráva o postupu státních orgánu pri postihu trestné činnosti motivované rasismem a xenofóbií nebo páchané příznivci extrémistických skupin a o aktivitách extremistických uskupení na území České republiky v roce 1998. Praha: MV ČR, 1999.
27. Výročná správa o stave a vývoji extrémizmu na území slovenskej republiky v roku 2001, vypracovaná Odborom násilnej kriminality úradu kriminálnej polície správy kriminálnej a finančnej polície Prezídia policajného zboru
28. Metodika odhaľovania, objasňovania a dokumentovania trestnej činnosti motivovanej rasovou, národnostnou a inou neznášanlivosťou alebo páchanej priaznivcami extrémistických skupín. Bratislava: Prezídium PZ, 2001
29. Príručka s radami k rasovým incidentom. Londýn: Metropolitná policajná služba – New Scotland Yard, 1997

PRÍLOHA Č. 1

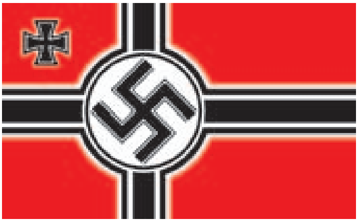

Obr. č 01 Ríšska vlajka používaná od roku 1938 do roku 1945 nacistickým Nemeckom

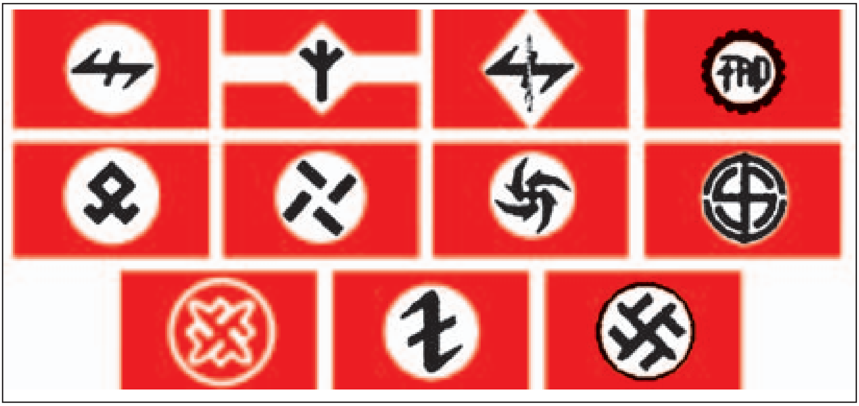

Obr. č 02 Novodobé variácie vlajek vychádzajúcich z rôznych nacistických rún a symbolov

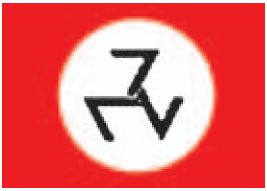

Obr. č 03 Tri sedmičky, nazývané aj Oregon, symbol rasovej segregácie v Južnej afrike, používaný aj jednotkami SS

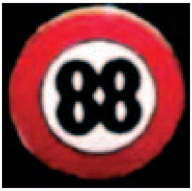

Obr. č 04 Odznak používajúci kryptogram 88

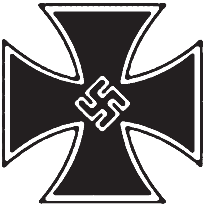

Obr. č 05 Železný kríž

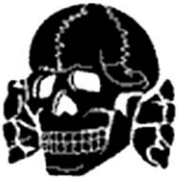

Obr. č 06 Smrtihlav (Totenkopf) – symbol jednotiek SS

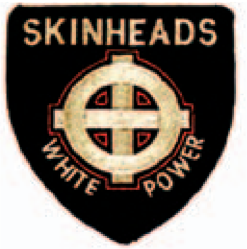
SKINHEADS
WHITE POWER

Obr. č 07 Príklad kombinácie keltského kríža ako zástupného symbolu a nápisu WHITE POWER na nášivke

Obr. č 08 Skrewdriver – kultová neonacistická skupina a jej symbol

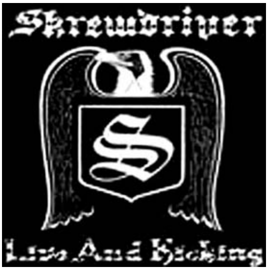
Skrewdriver
S
Live And Kicking

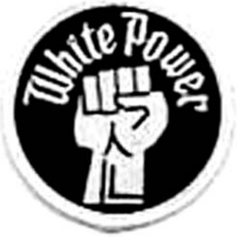
White Power

Obr. č 09 Zaťatá päsť spolu s nápisom White power (Biela sila) symbolizuje nadradenosť bielej rasy

Obr. č 10 príklad nášivky využívajúcej totenkopf a symbol jednotiek SS

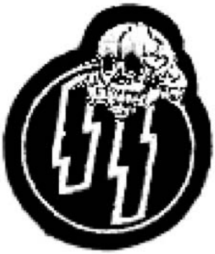

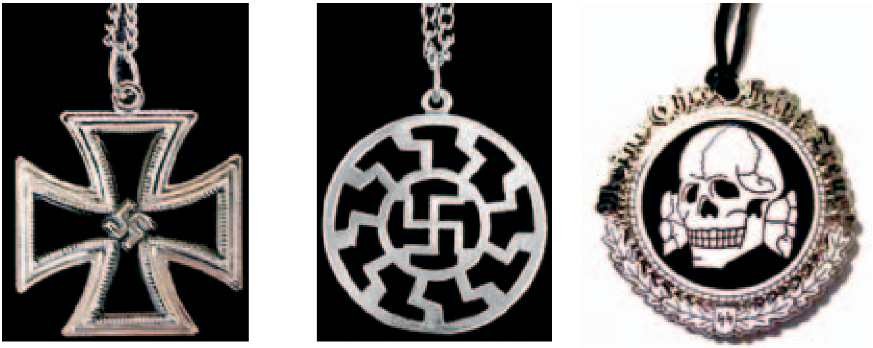

Obr. č 11 až 13 Príklady príveskov vychádzajúcich z nacistickej symboliky – železný kríž, hákový kríž v tzv. čiernom slnku, totenkopf

PRÍLOHA Č. 2

Symbolika používaná prívržencami extrémistických hnutí

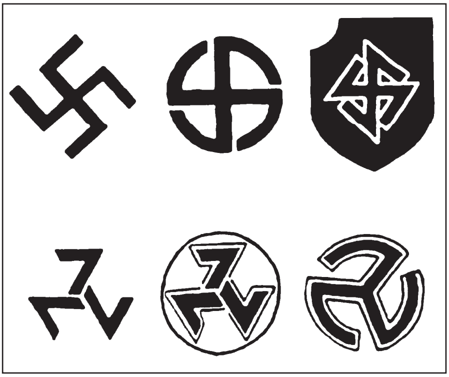

Obr. č.1
Fašistické symboly svastika
a oregon (tri sedmičky)

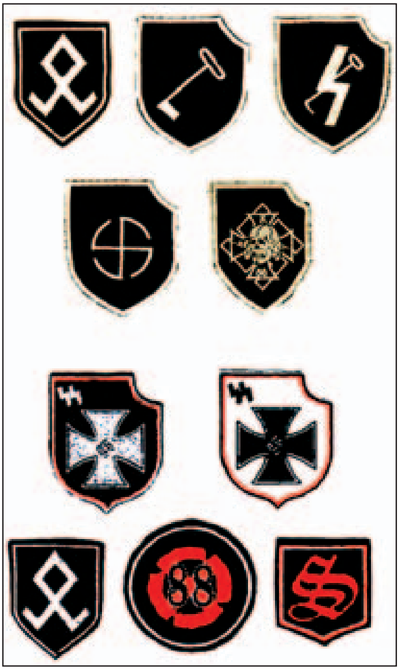

Obr. č.2
Dve pätice nášiviek predstavujúce emblémy fašistických divízií, zbraní SS alebo iných fašistických útvarov.

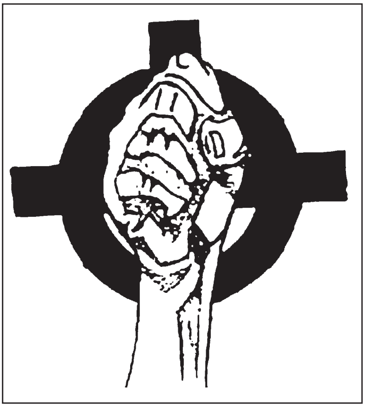

Obr. č.3
Kombinácia zaťatej päste s keltským krížom býva často ešte doplnená nápisom White Power. Svojim obsahom a symbolizmom však už samotné vyobrazenie bez uvedeného nápisu proklamuje nadradenosť bielej rasy nad ostatnými a je vysoko rasisticky zamerané. Ide o veľmi často používanú symboliku hnutia Skinheads, ktorej aplikácia má veľa podôb a vyobrazení, ale vždy jej skrytým ideovým motívom je nadradenosť bielej rasy, typická pre fašistickú diktatúru.

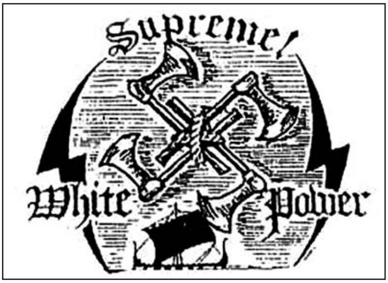

Obr. č.4
Sekery sú nosným motívom pre viacero zástupných znakov, ktoré znázorňujú rôzne vyobrazenia hákového kríža (svastiky) podporeného rasovým motívom vyjadreným v nápise White Power (Biela sila, biela moc).

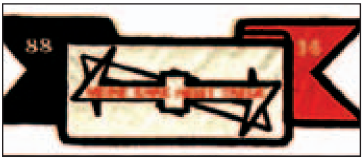

Obr. č.5
Meine Ehre heist Treue –
Mojou cťou je vernosť.

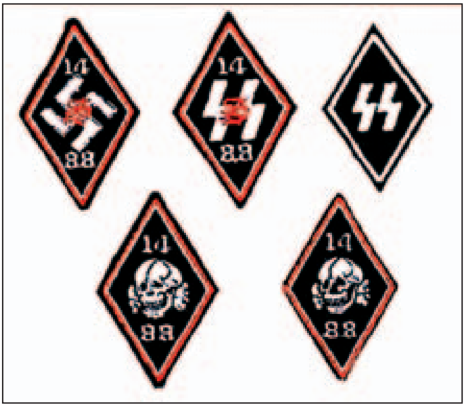

Obr. č.6
Séria symbolov s číselnými kryptogramamy čerpajúce z nacistickej tematiky.

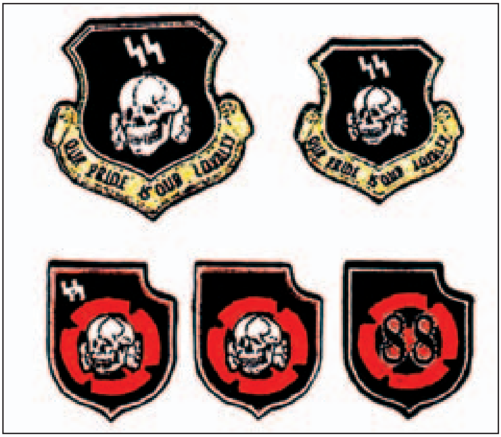

Obr. č.7
Symboly čerpajúce z nacistického ponímania smrtihlava (tzv. Totenkopf).

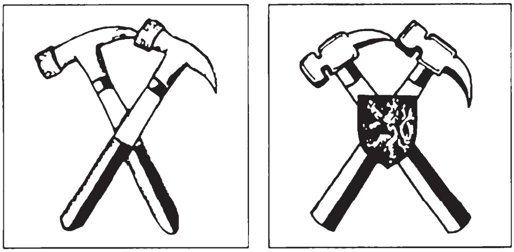

Obr. č.8
Ľavý obrázok predstavuje symbol medzinárodného hnutia Hammer Skins. Pravý obrázok predstavuje symbol Bohemia Hammer Skins, teda českú pobočku tohto medzinárodného militantného hnutia.

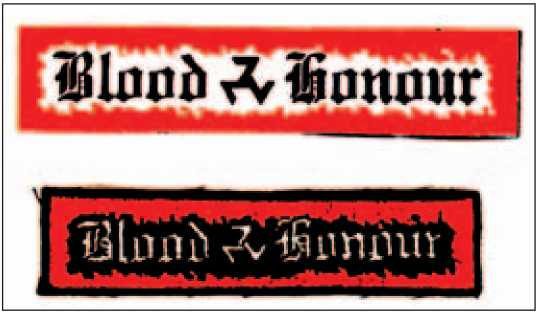
Blood Honour
Blood Honour

Obr. č.9
Krv a česť, prekladá sa ako Moja krv a moja česť. Závadnosť tohto symbolu ja daná hlavne trigiom, ktorý nahradzuje spojku „a“.

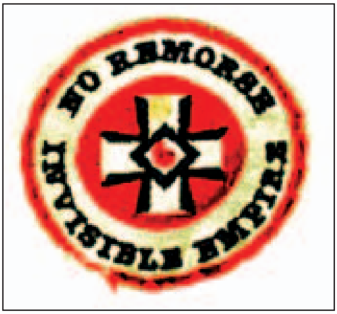
NO REMORSE
INVISIBLE EMPIRE

Obr. č.10
Označenie Ku-klux-klanu
Voľne preložený text:
Žiadny súcit – neviditeľná ríša

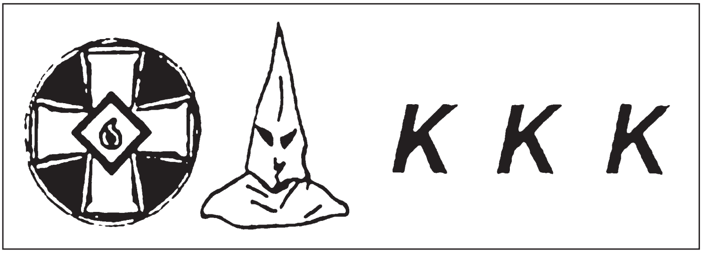

PRÍLOHA Č. 3

RUNY

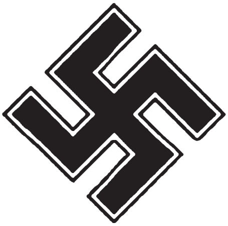

Hákový kríž,alebo svastika bol pohanský germánsky znak Donnera (Thora),boha hromu.
Veľmi podobný symbol bežne nachádzame v hinduistickej kultúre,kde však ramená smerujú vľavo. Hinduistická legenda uvádza, že reverzná svastika prináša svojmu strojcovi nešťastie.Počas 19. stor. začala byť svastika považovaná za symbol nacionalizmu a v období po roku 1918 ju prijala brigáda Ehrhardt a ďalšie jednotky Freikorpsu, ako aj spoločnosť Thule. Ako najstarší odznak nacistickej strany a štátu sa pochopiteľne objavovala na výstroji a vybavení SS ,ako aj v statickom i mobilnom prevedení.

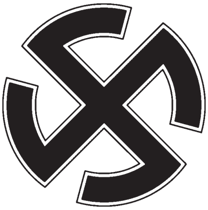

Sonnenrad (svastika slnečného kolesa) spĺňala v germánskych dobách predstavu slnka

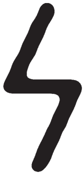

Sig-rune boly symbolom víťaztva.Okolo roku 1932 zamestnanec firmy na výrobu odznakov ,,Ferdinanda Hoffstatera“ a príslušník SS Walter Heck,grafický návrhár z Bonnu, nakreslil Sigruny jednu vedľa druhej.Tak vytvoril jedinečné „SS-Runen“, ktoré sa od vtedy začali používať v celej organizácii.Za tento návrh mu zaplatili 2.50 ríšskych mariek za autorské práva.

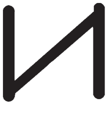

Ger-Rune bola symbolom spoločného ducha.

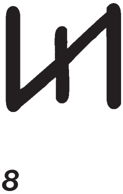

Wolfsangel (Vlčí hák) bol pôvodne pohanským talismanom s magickou silou odháňajúcou vlkov.Ako symbol ho v 15.storočí používali menej poverčivý roľníci v období povstania proti vojakom nemeckých kniežat.I z tohto dôvodu bol neskôr považovaný za symbol slobody a nezávislosti.

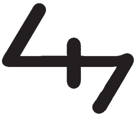

Zrazená verzia Wolfsangelu s hákovými ramenami,nosili ju ako pôvodný odznak príslušníci NSDAP, neskôr ho prevzali holandské SS.

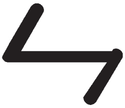

Opfer-Rune symbolizovala sebaobtovanie a pripomínala nacistických mučeníkov z míchovského puču v roku 1923. Eif-Rune predstavovala horlivosť a nadšenie. Pôvodne to boli insignie zvlášť vybraných adjutantov SS pridelených pre osobné potreby A.Hitlera.V tejto podobe ju v roku 1929 nosil i Rudolf Hess.

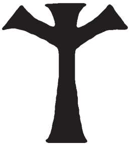

Leben-Rune (Runa života) symbolizovala život. Prijala ju aj SS Lebensborn,ktorá sa starala o domovy matiek.Podobne sa objavovala i na dokumentoch SS a hroboch,kde označovala dátumi narodenia.

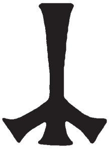

Toten-Rune (Runa smrti) symbolizovala smrť a bola používaná na hroboch a dokumentoch,kde uvádzala dátum úmrtia.Hlavne po vojne sa začala používať obklopená kruhom,ako symbol mieru.

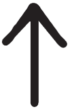

Tyr-Rune,známa tiež ako Kampf-Rune bola pohanským znamením Tyra,boha vojny a tiež symbolizovala víťaztvá vo vojne.Bežne ju SS používal i namiesto kresťanského kríža na označenie hrobu.

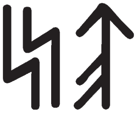

Heilszeichen (symbol prosperity) predstavovala úspech a šťastie. Často sa objavovala na prstene SS s totenkopfom.

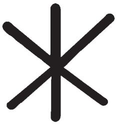

Hagall-Rune zastávala v nacistickej filozofii miesto neotrasitelnej vernosti, ktorá bola od všetkych príslušníkov SS očakávavaná. Bola spodobnená na väčšine ceremoniálnej výstroje, hlavne svadobnej.

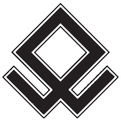

Odal-Rune symbolizovala príbuzenstvo a rodinu. Bola tiež symbolom boha Ódina.Bol to znak Rasového a osídlovacieho úradu SS (RuSHA) a tiež divízi Prinz Eugen.

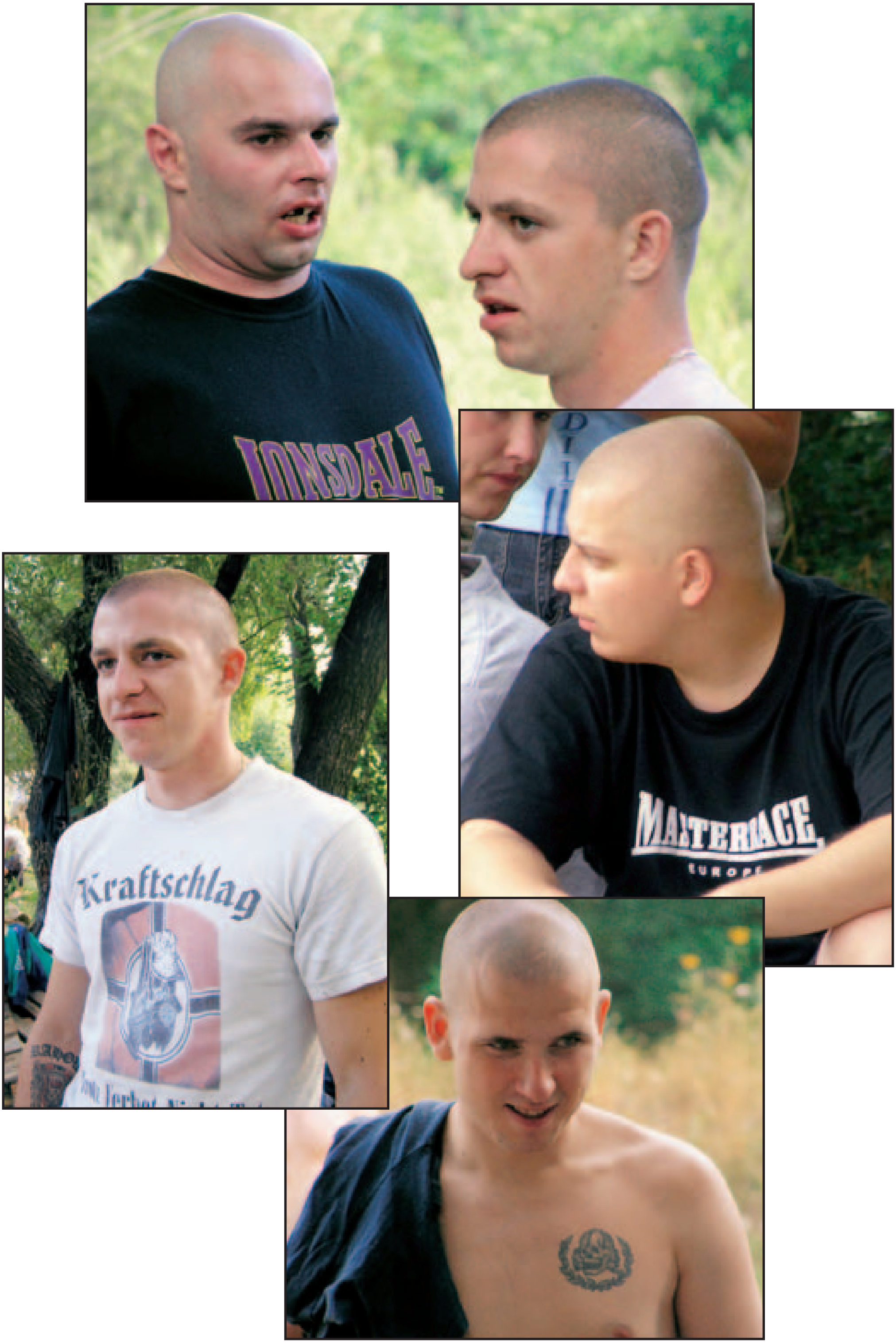
LONSDALE
MASTERRACE
EUROP
Kraftschlag

Táto kniha je pokusom sprostredkovať širokej i odbornej verejnosti informácie o fenoméne ktorý poznáme pod mnohými názvami: Neonacisti, Náckovia, alebo Skíni. Vysvetľuje dôvody, prečo niektorí mladí ľudia inklinujú k tomuto hnutiu, odhaľuje, čo sa skrýva za hladko vyholenými hlavami, bomberami a naleštenými topánkami týchto mladíkov, prináša základné informácie o ich cieľoch, a v neposlednom rade sa snaží mapovať aj reakcie oficiálnych orgánov na rozmach tohto hnutia na Slovensku.

Ľudia proti rasizmu
P.O.Box 33, 820 04 Bratislava
Tel.: 02/16 356
www.rasizmus.sk
info@rasizmus.sk

ISBN 80-89149-03-0
9 788089 149032